

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національний центр «Мала академія наук України»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту
науково-дослідницьких робіт учнів –
членів Малої академії наук України
2015**

Частина 2

**Київ
2015**

УДК 374

ББК 74.200.58

Контрольні завдання III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України у 2015 році. – Ч. 2, 2015. – 226 с.

Відповідальний за випуск – *О. Лісовий*

Упорядники – *О. Пономаренко, А. Малиш,
А. Шинкарук, М. Павленко*

Верстка — *Л. Северенчук*

Дизайн обкладинки – *Б. Лісовський*

Автори контрольних робіт:

*Адріанов В. Л., Борисенко О. В., Верба Г. Г., Вербицький В. В., Гальона Н. П.,
Дудко І. В., Засєдка Л. М., Ісаєва О. О., Коляда І. А., Масляк П. О.,
Омельченко О. В., Плахотник В. В., Савченко І. В., Слива Т. В.*

У збірці розміщені умови контрольних робіт, що були запропоновані на III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України у 2015 році.

УДК 374

ББК 74.200.58

ЗМІСТ

ВІДДІЛЕННЯ МОВОЗНАВСТВА	4
ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ТА СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА	118

**ВІДДІЛЕННЯ
МОВОЗНАВСТВА**

**СЕКЦІЯ
«АНГЛІЙСЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

9 клас

I рівень

**LEVEL I (8 points)
GRAMMAR COMPREHENSION**

**Task 1. Choose the correct option of the word form.
(20 × 0,1 = 2 points)**

1. By the time they came, ... was too late to go out.
  - a) they
  - b) it
  - c) there
2. The pillows on my bed are very ...
  - a) soft
  - b) softly
  - c) softer
3. He wrote out a cheque ...\$200.
  - a) to
  - b) of
  - c) for
4. Have you seen .... wallet? I can't find it anywhere.
  - a) your
  - b) my
  - c) our

5. She is always jealous ... other people.
  - a) to
  - b) of
  - c) for
6. The ball hit me in ... eye.
  - a) my
  - b) the
  - c) one
7. I woke up so late that I ... had time for breakfast.
  - a) harder
  - b) hard
  - c) hardly
8. David is ... tall as his father.
  - a) much
  - b) a lot
  - c) as
9. I wore the clothes ... I could find.
  - a) smart
  - b) smarter
  - c) smartest
10. I'm standing ... the manager while she is away.
  - a) up to
  - b) for
  - c) in for
11. Jane is much ... as her sister.
  - a) pretty
  - b) prettier
  - c) the prettiest
12. My house is very ... the post office.
  - a) near
  - b) nearly
  - c) nearest

13. ... we heard a loud noise.
  - a) Sudden
  - b) Suddenly
  - c) More suddenly
14. James takes ... his father in looks.
  - a) after
  - b) down
  - c) off
15. There is a big difference ... independence and selfishness.
  - a) about
  - b) of
  - c) between
16. The ... bicycles are in the garden, where they left them.
  - a) boys
  - b) boy's
  - c) boys'
17. She took ... sewing in order to be busy.
  - a) down
  - b) up
  - c) off
18. He made this table ... .
  - a) herself
  - b) himself
  - c) itself
19. James is very ... .
  - a) clever
  - b) cleverly
  - c) cleverest
20. ... is someone at the door.
  - a) It
  - b) He
  - c) There

Task 2. Choose the correct option of the words or phrases in italics.
(20 × 0,1 = 2 points)

1. My hair *is/are* too long. I must have cut it as soon as possible.
2. My shoes *is/are* falling apart.
3. These scissors *is/are* broken.
4. Kate's earrings *is/are* beautiful.
5. My best trousers *is/are* in the wash.
6. The police *is/are* questioning the suspects at the moment.
7. The stairs *is/are* slippery because they have just been mopped.
8. We make furniture out of many different *wood/woods*.
9. My father had a job at the *steelwork/steelworks*.
10. *Noise/A noise* woke me up in the middle of the night.
11. I think Egypt is a *fascinated/fascinating* country.
12. Three hours *is/are* long enough to look round the museum.
13. I'm pleased the plan worked so *good/well*.
14. Cattle *was/were* driven hundreds of miles by the cowboys.
15. The band *is/are* proud of their success.
16. She invented a new kind of wheelchair for *the disabled / the disabled people*.
17. Is there a *sport club / sports club* near here?
18. I'm very *confused/confusing* about what to do.
19. E-mail is a relatively new *mean/means* of communication.
20. The two sisters do *alike/similar* jobs.

Task 3. Choose the correct option of the verb form.
(20 × 0,1 = 2 points)

1. The problem of pollution .... worse these days.
  - a) will get
  - b) got
  - c) is getting
2. This time yesterday we ... in the sea.
  - a) swam
  - b) are swimming
  - c) were swimming

3. Doris ... in this office since April.
  - a) has been working
  - b) works
  - c) is working
4. He was hot because he ... in the sun.
  - a) sat
  - b) had been sitting
  - c) is sitting
5. I ... to you as soon as I get home.
  - a) wrote
  - b) have written
  - c) will write
6. Paul ... abroad once a month on business.
  - a) travels
  - b) is travelling
  - c) travel
7. They ... a lot of animals at the Zoo last weekend.
  - a) see
  - b) saw
  - c) were seeing
8. It's very cold in here. I ... the heating on.
  - a) put
  - b) had put
  - c) will put
9. This time next month I .... In the new house.
  - a) will live
  - b) am living
  - c) will be living
10. The match ... at two o'clock tomorrow afternoon.
  - a) start
  - b) has started
  - c) starts

11. Samantha is starting a new job tomorrow. She ... forward to it.
  - a) is looking
  - b) looks
  - c) will look
12. He ... to work when the accident happened.
  - a) is driving
  - b) was driving
  - c) drove
13. They were happy to hear they ... a prize.
  - a) win
  - b) had won
  - c) were winning
14. They ... together for five years.
  - a) work
  - b) are working
  - c) have worked
15. I think James ... us tomorrow.
  - a) has visited
  - b) visit
  - c) will visit
16. Peter ... forty years old in January.
  - a) be
  - b) will be
  - c) has been
17. I ... you a new coat next winter.
  - a) have bought
  - b) will buy
  - c) bought
18. The whole class studied hard, so they all ... their exams.
  - a) are passing
  - b) pass
  - c) passed

19. I ... James tonight. We have arranged it.
 a) see
 b) am seeing
 c) saw
20. They ... for half an hour when the doctor came.
 a) have waited
 b) had been waiting
 c) waited

Task 4. Choose the correct option of the verb.
(20 × 0,1 = 2 points)

1. You ... be late for work. – I know. I'm leaving now.
 a) needn't
 b) must
 c) mustn't
2. Jim ... lose some weight. His doctor said so. – Then he must go on a diet.
 a) mustn't
 b) can
 c) has to
3. I ... do to the bank today. I have enough money. – Well, I'll go alone then.
 a) needn't
 b) have to
 c) must
4. Did you deliver that parcel for me? – No. I ... find the house, so I've come back to get a map.
 a) can
 b) could
 c) couldn't
5. I ... clean the house today. It's dirty. – I'll help you.
 a) needn't
 b) must
 c) mustn't

6. I ... feed the dog at lunchtime. My brother did it in the morning.
  - a) didn't need to
  - b) needn't have
  - c) need

7. Do you need any help? – Yes. I ... open the window. It's stuck.
  - a) could
  - b) am able to
  - c) can't

8. ... we go shopping today? – No. I'd prefer to go tomorrow.
  - a) Ought
  - b) Shall
  - c) Will

9. Sorry, Mum, I've broken the plate. – You ... be more careful.
  - a) may
  - b) should
  - c) might

10. Where's your father? – He ... in the garage.
  - a) might
  - b) can
  - c) mustn't

11. Was Tom pleased with the newspaper article about him? – No. He was angry, because his name ... wrong.
  - a) was spelt
  - b) had been spelt
  - c) is spelt

12. Did you buy that picture? – No. It ... to me for my birthday.
  - a) was given
  - b) gave
  - c) is given

13. Are you going to buy a wedding dress? – No. My dress ... by my mother.
  - a) is being made
  - b) is made
  - c) was made

14. Have you arranged the party yet? – Yes. All the invitations ... .
 a) are sent
 b) have been sent
 c) were sent
15. So, have you had your book published? – Yes. It ... in all bookshops from June 1st.
 a) will be
 b) is
 c) is being
16. Do your cats eat a lot? – No. They ... once a day, that's all.
 a) is fed
 b) are fed
 c) fed
17. Paul is taking me to a ball this weekend. – I would love ... to a ball!
 a) take
 b) to take
 c) to be taken
18. Did you hear about a burglary last week? – Yes. The thieves ... now, haven't they?
 a) have been caught
 b) were caught
 c) are caught
19. Can you swim? – Oh, yes. I ... how to swim when I was five.
 a) taught
 b) am taught
 c) was taught
20. Doctors have to do a lot of work. – Yes, but they ...well.
 a) paid
 b) are paid
 c) were paid

LEVEL II (12 points)
VOCABULARY COMPETENCE

Task 5. Choose the correct option of the word. (20 × 0,2 = 4 points)

1. Be careful not to ... your finger with that needle.
  - a) bite
  - b) scratch
  - c) prick
  - d) sting
2. Gavin was hired to ... young police cadets in the art of self-defence.
  - a) practise
  - b) inform
  - c) instruct
  - d) rehearse
3. The scientists ... the behaviour of the laboratory animals.
  - a) observed
  - b) recognised
  - c) uncovered
  - d) discovered
4. He ... something under his breath.
  - a) shouted
  - b) mentioned
  - c) muttered
  - d) told
5. The sun is too hot – let's sit in the ... .
  - a) shadow
  - b) darkness
  - c) shade
  - d) cover
6. James won a ... to go and study in America.
  - a) grant

- b) scholarship
  - c) donation
  - d) charity
7. You need a ... to be able to park your car there.
- a) licence
  - b) permit
  - c) certificate
  - d) diploma
8. I remember the amazing mountain ... from my holiday in Austria.
- a) display
  - b) spectacle
  - c) sight
  - d) scenery
9. She really should get a new coat because her old one is so .....
- a) messy
  - b) scruffy
  - c) untidy
  - d) careless
10. Somebody's loss is often somebody else's .....
- a) win
  - b) achievement
  - c) gain
  - d) rise
11. I'm going to buy some .... in order to make myself a new dress.
- a) clothes
  - b) cloth
  - c) costumes
  - d) clothing
12. The only tourist .... in the town was the medieval church.
- a) fascination
  - b) appeal
  - c) charm
  - d) attraction

13. I grew up in a small town on the south ... of England.
- a) shore
  - b) coast
  - c) bank
  - d) side
14. Bill managed to get .... a lot of paperwork today.
- a) along
  - b) over
  - c) by
  - d) through
15. I've just seen an interesting news .... about global warming.
- a) study
  - b) account
  - c) announcement
  - d) report
16. I'm quite good at golf but I need to ... my swing.
- a) train
  - b) coach
  - c) exercise
  - d) practise
17. It was rather childish of her to .... into tears when you corrected her mistake.
- a) fall
  - b) melt
  - c) burst
  - d) break
18. We spent a fortune.. ... the living room in our grandparents' house.
- a) repairing
  - b) restoring
  - c) renovating
  - d) renewing

19. The house is in a (n) .... location, very near the shops and public transport.

- a) essential
- b) comfortable
- c) convenient
- d) beneficial

20. The farmer led his .... of cows into the field to graze.

- a) flock
- b) swarm
- c) herd
- d) school

Task 6. Read the text and choose the correct answer (A, B, C or D) to fit each gap. (10 × 0,4 = 4 points)

Modern technology is changing and improving all the time. Every month, scientists (1)... new gadgets and (2) ... help us with our daily lives, and (3) ... ways to make existing technology faster and better. Our homes are full of hardware (such as DVD players and computers) and (4) ... (such as computer games and MP3s).

(5) .... suggests, however, that it's young people who are best able to deal with this change. Whereas teenagers have no problem (6) ... a DVD player, their mums and dads and grandparents often find using new technology (7) .... and difficult. But if you are a teenager who criticizes your parents for their (8) ... of technological awareness, don't be too hard on them! Some time (9) ... the future, when you've got children of your own, your ability to deal with new technology will probably (10) .... And your children will feel more comfortable with new technology than you do. You won't want them to criticize you, will you?

1. A. Estimate	B. invent	C. involve	D. experiment
2. A. experiments	B. effects	C. laboratories	D. equipment
3. A. involve	B. discover	C. decrease	D. connect
4. A. screens	B. gadgets	C. software	D. laptops

5. **A.** Research   **B.** Experiment   **C.** Program   **D.** Technology
6. **A.** involving   **B.** operating   **C.** discovering   **D.** inventing
7. **A.** automatic   **B.** unique   **C.** sudden   **D.** complicated
8. **A.** research   **B.** experiment   **C.** effect   **D.** lack
9. **A.** to   **B.** in   **C.** on   **D.** at
10. **A.** decrease   **B.** involve   **C.** lack   **D.** estimate

READING COMPREHENSION

Task 7. You are going to read a magazine article about public gardens in Great Britain. For questions 1–10, choose from the places (A-E). The places may be chosen more than once. (10 × 0,4 = 4 points)

English Country Gardens

A. Kew Gardens

As well as being the most visited gardens in Britain, the Royal Botanic Gardens at Kew are also a world renowned botanical research centre and a place of training for professional gardeners. The massive 300-acre site has three huge glasshouses containing an astonishingly rich variety of plants.

Many of the buildings at Kew are as interesting as the plants. There is a large Chinese pagoda built in 1762 and a model of a Japanese temple. Also of interest are the Palm House, a beautiful Victorian iron and glass building, and the Temperate House, which is the largest Victorian glass structure in the world. And let's not forget Kew's library which has one of the largest botanical collections in the world including books, drawings and photographs.

B. The Eden Project

The Eden Project is a large-scale environmental project set up to show the close relationship between people and plants. It also aims to educate people about the need to protect the earth to ensure humanity's survival. Visitors enter the site along a winding path that takes them through a variety of gardens to the two plastic domed structures called biomes. The biomes reproduce the climate conditions of tropical and Mediterranean

regions, allowing visitors to see a wide range of plants from these areas. As it is an environmental project, most waste and water is recycled and power is provided by local wind farms.

C. Compton Acres

These ten acres of gardens, which overlook Poole Harbour, consist of ten separate areas, each of which shows a different garden style from around the world. The paths and terraces separating the gardens are designed so that only one garden can be experienced at a time. The gardens include a Roman Garden, an Italian Garden and an Indian Garden and the Japanese Garden is said to be the only genuine Japanese Garden in Europe. In order to fully appreciate the gardens, visitors are able to rent a cassette audio tour which provides them with information about the history of the gardens as they walk around them. There are also tea rooms, restaurants and an ice cream parlour.

D. Chatsworth House

Set in a huge park, Chatsworth is one of the most popular country houses in Britain. Its fabulous gardens were gradually shaped over a period of six centuries. There is a cottage garden and a kitchen garden growing vegetables as well as a garden containing many fragrant plants which was specially designed to be fully accessible to disabled visitors. There are also a number of fountains. These include the Willow Tree Fountain, which looks like a real tree and sprays water at visitors when they aren't expecting it. There is also the Emperor Fountain, which has a water jet that reaches up to 200 feet in height. The power generated by this fountain is used to supply some of the electricity for the house.

E. Sissinghurst Castle Garden

The poet and gardening writer Vita Sackville West and her husband bought the ruins of this Elizabethan manor house in the 1930s. They then began to restore the buildings and ultimately created one of the most impressive gardens in Britain. While her husband designed the layout of the gardens, Vita chose the plants. The garden is designed as a series

of ‘rooms’ separated by high hedges and pink brick walls. Each ‘room’ represents a different theme or colour scheme. The gardens are now owned and maintained by the National Trust, an organisation that protects special places in Britain.

Which place(s)

1. has a garden that is very realistic, unlike similar ones elsewhere?
2. is well-known for its impressive architecture?
3. use alternative energy sources?
4. was developed over a very long period of time?
5. has many illustrations of plants?
6. has gardens which were planned by their owners?
7. is in much better condition now than it once was?
8. is partly famous for the scientific studies that take place there?
9. have gardens designed to prevent views of the ones next to them?
10. sets out to teach how necessary plants are?

LEVEL III (10 points)
LISTENING COMPREHENSION

Task 8. You are going to listen to three people talking about their travel experiences. Decide if the statements 1–10 are true (T) or false (F). (10 × 0,5=5 points)

1. What I really don’t like is the way airlines treat people on the plane. There are far too many seats on most planes, so there’s not enough leg-room, and I’m not even particularly tall! I always try and get the seats near the emergency exit for that reason – you get much more room. Also, the poor-quality food and drink you get on airlines annoys me. It’s all so processed and packaged, I just can’t eat it. I prefer trains!

2. I like flying, but I really don’t enjoy being at airports. Things like long queues at check-in irritate me. Also, when I have a lot of luggage and there are no baggage trolleys around, it’s really inconvenient. What’s even more frustrating is when I do find a trolley and then see that the departure board is full of flight delays and cancellations.

3. I must be really unlucky because it seems I'm always a victim of lost or delayed luggage. It usually turns up, but never with an apology. I don't like the attitude of the airlines, and I'm sorry, they're all the same. They seem to treat passengers like just another piece of luggage to be moved around the world. They seem to forget that we're people. For example, they overbook seats and just expect people to be able to get the next flight if their flight is full. What I really hate, though, is jet lag. It's a big problem for me, as I travel a lot to the Far East on business.

1. There are too many seats on most planes and there's not enough legroom.
2. There's much more legroom if your seat is near the emergency exit.
3. The packaging of the food and drink you get on airlines is of poor quality.
4. It's really inconvenient when there are no baggage trolleys around.
5. The lost or delayed luggage isn't usually turned up.
6. The airlines are not all the same.
7. The airlines treat passengers like just another piece of luggage.
8. They don't forget that we're people.
9. They overbook seats and expect people to get the next flight.
10. Jet lag isn't a big problem when you travel to the Far East.

WRITING

Task 9. Write an article entitled “What Makes a Good Friend” (100–120 words) explaining what qualities you think a good friend should have and why. (5 points)

10 клас

LEVEL I (8 points)

GRAMMAR COMPREHENSION

Task 1. Choose the correct form of the verb. (20 × 0,1 = 2 points)

1. Our next door neighbour ... his car every Sunday.
A is washing
B washes
C has washed
D is wash
2. Last summer, I ... to the beach almost every day.
A went
B was going
C have been
D have been going
3. ‘Why were you so tired yesterday?’ – ‘Because I ... all morning.’
A jog
B was jogged
C had been jogging
D had been jogged
4. ‘You live in a huge house, don’t you?’ – ‘Yes, but we ...!’
A didn’t use to
B wouldn’t
C use not
D weren’t used to
5. This time next week, we ... the Chemistry exam.
A have finished
B have been finishing
C will have finished
D will have been finishing

6. 'What is it?' – 'We won't know until ... at it under a microscope.'
- A** we're going to look
  - B** we'll have looked
  - C** we'll be looking
  - D** we've looked
7. 'Whose is this plane ticket on the floor?' – 'Oh, it ... to me. Thank you.'
- A** is belonging
  - B** belongs
  - C** has belonged
  - D** belonged
8. 'I'm really tired of travelling so much.' – 'I thought you ... a bit quiet.'
- A** were seeming
  - B** have seemed
  - C** have been seeming
  - D** seemed
9. 'You look thoughtful. – 'I ... about our holiday last year.'
- A** just think
  - B** had just thought
  - C** am just think
  - D** was just thinking
10. I ... for the match to begin when suddenly a dog ran onto the pitch.
- A** had waited
  - B** waited
  - C** was waiting
  - D** wait
11. When I grow up ... an inventor.
- A** I'm being
  - B** I'm going to be
  - C** I will have been
  - D** I will be being

12. Next year, Sam will ... patients at this hospital for twenty-five years.
A have been treating
B treat
C be treating
D be going to treat
13. 'You went to Chile, didn't you?' – 'No, but I ... to Peru which is right next door.'
A had gone
B was gone
C did go
D was going
14. I'm going to set up the equipment in a minute.' – '... give you a hand?'
A Shall I
B Will I
C Would I
D Do I
15. You won't get any radio reception while ... through the tunnel.
A you've driven
B you'll drive
C you're driving
D you'll be driving
16. It was the first time I... a live match.
A was ever seeing
B had ever been seeing
C had ever seen
D was ever seen
17. Before she retired, my grandma ... go for a run every morning before work.
A use to
B would
C got used
D was used to

18. Shirley will ... her research for the next few weeks.
A have done
B be doing
C have been doing
D have been done
19. I ... the whole of War and Peace by the time I was seven years old.
A was reading
B had been reading
C had read
D had been read
20. Karate hurt my hands at first, but I finally ... it in the end.
A got used to
B was used to
C was used
D got use to

Task 2. Complete the text with the correct article (a/an, the). If an article is not necessary, write a dash (-). (20 × 0,1=2 points)

Ray: Hello?

Sandy: Hi. Is that Ray? It's Sandy.

Ray: Oh, hi! How was (1) ... film?

Sandy: Great! We took (2) ... taxi to (3) ... cinema and (4) ... taxi driver got lost, so we almost missed (5) ... start. What about you? What did you do (6) ... last night?

Ray: Oh, I just stayed at home. I listened to (7) ... music for a while and then watched (8) ... news.

Sandy: Oh, yes? So what's happening in (9) ... world? Anything I should know about?

Ray: Well, I know you don't like (10) ... politics, but there was (11) ... interesting report on (12)... Asia. It gave me (13) ... few ideas for (14) ... geography essay we were talking about (15) ... other day.

Sandy: Ah, right. Anything else?

Ray: Nothing important. Just that (16) ... lead singer of your favourite band is getting married – to (17) ... actress, (18) ... one who was in that film...

Sandy: What?! Why didn't you tell me? I have to check this out on (19) ... Internet! See you at (20) ... school tomorrow. Bye!

Ray: Okay. Bye.

Task 3. Complete the text with the correct form of the verb (to-infinitive / bare infinitive / gerund) (20 × 0,1=2 points)

Report: William Watson

William Watson sometimes seems to be afraid of (1) ... (work) hard. He can't help (2) ... (try) to avoid (3)... (do) anything that involves (4)... (use) his brain, particularly on Friday afternoons. He seems to detest (5)... (take) life seriously, and pretends he isn't capable of (6) ... (achieve) anything of worth. This is unfortunate as, with a little more effort, William could succeed in (7) ... (make) great progress.

However, at present he frequently just wants (8) ... (play) the fool. He enjoys (9) ... (tell) jokes. Presumably, he imagines this (10) ... (be) the best way to make friends, but in fact he often just ends up (11) ... (prevent) the other students from (12)... (learn). He has promised on several occasions (13) ... (improve) his behaviour in class, but then he just keeps on (14) ... (behave) in exactly the same way. Recently, I have had (15) ... (beg) him (16) ... (sit down) and be quiet in the classroom, but it's difficult (17) ... (know) how to make him (18) ... (come) to his senses. He just doesn't seem interested in (19) ... (listen) to my opinion. I'm tempted to give up even (20) ... (hope) that he might improve. Having said that though, Mr. Watson is an extremely good maths teacher!

Julie Cross – 5A

Task 4. Choose the correct option of the verb form. (Conditional sentences) (20 × 0,1=2 points)

1. If I ... the lottery, I'd give some of the money to each member of my family.

A win

B have won

- C will win
D won
2. You will be fined if you ... your car there.
A would have parked
B are parking
C will park
D park
3. 'Did you have an argument with Francis?' – 'If you had been there you ... the same.'
A did
B would have done
C had done
D will do
4. Would you mind if I ... early?
A would left
B left
C was left
D would leave
5. If I ... the question, I would answer.
A understood
B understand
C would understand
D have understood
6. If you see Nina on Friday, ... her to give me a ring.
A you will tell
B tell to
C you would have told
D tell
7. He would have come if he ...
A should have had to
B had to
C had had to
D could have

8. If John ... hard, he could pass the examination.
A works
B has worked
C had worked
D worked
9. If I'd known you were coming, I ... a cake.
A would have baked
B would bake
C will bake
D baked
10. If I ... his advice, I would be a fool.
A followed
B would follow
C will follow
D had followed
11. They would have telephoned us if they ... lost.
A would get
B had got
C would have got
D would be got
12. Remind Tony about the party ... he's forgotten.
A in case
B unless
C provided that
D except
13. Rob ... English if he hadn't gone to class.
A would learnt
B would not have learnt
C would not have learn
D would not learn
14. "Do you think he will send you a card?" "If he ... on holiday, he will."
A go
B went

- C will go
D goes
15. Don't blame me. I ... him only if he hadn't been driving so fast.
A will have followed
B had followed
C would have been able to follow
D could follow
16. Even if I ... the money, I wouldn't have given him any.
A had
B had had
C would have
D have had
17. We would have gone alone if we ... the way.
A would have known
B would know
C knew
D had known
18. If you do this again, I ... report it, I'm afraid.
A must to
B will have to
C should
D –
19. He ... his exams if he'd learnt more.
A wouldn't failed
B wouldn't have failed
C hadn't failed
D did not fail
20. He wouldn't have started talking if you ... him.
A wouldn't ask
B hadn't asked
C didn't ask
D did ask

LEVEL II (12 points)

VOCABULARY COMPETENCE

Task 5. Choose the correct item. (20 × 0,2=4 points)

1. The old man strolled down the quiet country ... with his dog.
  - a) lane
  - b) route
  - c) way
  - d) alley

2. To promote their product, the company is going to give ... free samples.
  - a) over
  - b) off
  - c) up
  - d) way

3. There's still speculation that one day they will ... the Titanic from the sea bed.
  - a) pull
  - b) raise
  - c) increase
  - d) tow

4. He decided it wasn't ... reading the report as he'd been informed of all the changes already.
  - a) worthy
  - b) valuable
  - c) worthwhile
  - d) important

5. He's a very lively child who doesn't sit ... for one minute.
  - a) unmoving
  - b) still
  - c) peaceful
  - d) inactive

6. After all that walking, my legs were so ... that I could hardly bend them.
  - a) tight
  - b) stiff
  - c) solid
  - d) hard
7. This book ... a glossary of popular terms.
  - a) includes
  - b) consists
  - c) contains
  - d) involves
8. 'What ... of hair gel do you usually use, Lisa?'
  - a) mark
  - b) brand
  - c) name
  - d) label
9. It's your ... that everything has gone wrong.
  - a) mistake
  - b) blame
  - c) error
  - d) fault
10. The ... of Italy is very mountainous.
  - a) interior
  - b) core
  - c) inside
  - d) middle
11. Some of the ... tried to help the victims of the accident.
  - a) spectators
  - b) viewers
  - c) audience
  - d) onlookers
12. Martin found an ... coin in his garden.
  - a) aged
  - b) ancient

- c) elderly
d) old-fashioned
13. He ... some jam on his toast.
a) spread
b) spilt
c) scattered
d) sprinkled
14. If you ... the cheese; I'll make the sauce for the spaghetti.
a) grate
b) chop
c) beat
d) cut
15. When the bread dough had risen, I ... it in the oven.
a) baked
b) fried
c) grilled
d) boiled
16. There will be a twenty-minute ... halfway through the performance.
a) stop
b) pause
c) interval
d) gap
17. He expects to be given everything he wants because his parents have ... him.
a) ruined
b) destroyed
c) damaged
d) spoiled
18. We were ... up for five hours in heavy traffic.
a) put
b) picked
c) held
d) hurried

19. This diet is ... in vitamins.
 a) deficient
 b) inadequate
 c) short
 d) insufficient
20. You can see the ... of the mountain on a clear day.
 a) point
 b) cap
 c) tip
 d) summit

Task 6. Read the text below and choose the correct answer (A, B, C or D) to fit each gap. (10 × 0,4=4 points)

It seems entirely (1) ... to us that there are teams of scientists in universities and other institutions around the world, attempting to (2) ... the way the world works. However, it hasn't always been (3) ...

Although the scientific method is now four or five hundred years old, the ancient Greeks, for example, believed that they could work out the (4) ... of natural events just by the power of thought. During the 17th century, more and more people began to realise that they could (5) ... their scientific ideas by designing a relevant (6) ... and seeing what happened. A lot of (7) ... was made in this way by individual scientists. These men and women often worked alone carrying out (8) ... into many different areas of science, and they often received very little (9) ... for their hard work. At the start of the 20th Century, though, it became (10) ... that science was becoming more complicated and more expensive. The individual scientist disappeared, to be replaced by highly qualified teams of experts. Modern science was born.

1. A. physical	B. natural	C. typical	D. real
2. A. Create	B. invent	C. Construct	D. Discover
3. A. route	B. method	C. way	D. technique
4. A. aims	B. reasons	C. Causes	D. impulses
5. A. Calculate	B. estimate	C. measure	D. test

6. **A.** experiment   **B.** research   **C.** attempt   **D.** analysis
7. **A.** Development   **B.** movement   **C.** progress   **D.** evolution
8. **A.** research   **B.** experiment   **C.** Discovery   **D.** education
9. **A.** award   **B.** prize   **C.** gift   **D.** reward
10. **A.** Clear   **B.** true   **C.** accurate   **D.** actual

READING COMPREHENSION

Task 7. You are going to read a magazine article about confidence. For questions 1–10, choose from the sections of the article (A-F). Some of the sections may be chosen more than once. (10 × 0,4=4 points)

Confidence Tricks

A. Ever wondered why some people naturally exude confidence whereas others hate being in the spotlight? While our ability to be confident is partly down to inheritance and personality, we should remember that as babies we are all born with the same capacity to cry and draw attention to ourselves and our needs. Some of us, however, lose confidence as we grow older as a result of negative experiences. Even those who appear to be confident may not feel that way inside. In fact, we may all wish to develop greater confidence to some extent. So, how can this be done?

B. Put simply, to a large degree confidence depends on the state of our self-esteem; that is, the way you value yourself. Often when people look at themselves, they see not what others see but their own ‘self-image’. When someone suffers from low self-esteem, the self-image that they have can be overly negative and unrealistic. The good news, however, is that there are many things you can do to raise your self-esteem, such as spending time with people who like you and care about you, and therefore cause you to feel good about yourself. Likewise, doing as many things as possible that you enjoy or are good at will also raise your self-esteem and therefore give you more confidence.

C. All this may sound fairly easy. However, there are different types of confidence (and being confident in one way is no guarantee that you will be confident in another). One essential type is social confidence, or the

ability to interact successfully with individuals or small groups of people and enjoy their company. If we are socially confident, we are more likely to be continually sharing our experiences with others and building up fulfilling friendships. If we are able to communicate openly in this way, we make it safe for others to open up, too. Hundreds of people cross our paths every year, so it makes sense to develop social confidence.

D. Another type of confidence is communication confidence, which basically all boils down to body language. Total strangers can often ‘read’ your thoughts and feelings in the space of a few moments simply by looking at your facial expression, mannerisms and posture. Try reprogramming your body language in the following ways: smile, and you will look and feel happier, maintain eye contact with your listener at all times and stand up straight and speak clearly and confidently, even if this isn’t a reflection of the way you really feel. If you do these things, you will find that you are able to draw people to you more easily and hold their attention when you speak, and slowly but surely you will feel your confidence grow.

E. Confidence also comes from the ability to remain true to your own personal values rather than just ‘following the crowd’. Basically, this means learning to make good choices for yourself rather than letting others make all the choices for you. If you take responsibility for yourself and your actions, always doing what you think is right, you are less likely to be the victim of peer pressure because you feel happy and confident about who you are and what you believe.

F. Fear of failure is another factor which may prevent many from reaching their full potential. When we have failed at doing something in the past, we may not feel as confident about doing it again in the future. Take making a speech, for example. Many tremble at the mere thought of having to stand up in front of a large audience and imagine themselves being laughed at or forgetting what to say. The truth is, if you believe that you will fail, you probably will. So, it’s time to start programming yourself to remember the successes, not the failures, in your life. Only by doing this can you move forward with enough confidence and determination to succeed.

In which section(s) of the article are the following mentioned?

1. people acting differently to the way they might feel
2. making sure people listen to what you say
3. levels of confidence being affected by events in our lives
4. having an inaccurate view of ourselves
5. helping other people to develop their confidence
6. appreciating being with others
7. worrying about the consequences of doing something
8. resisting the temptation to copy what others do
9. training ourselves to think more positively
10. focusing on your talents can help you become more confident

LEVEL III (10 points)

LISTENING COMPREHENSION

Task 8. You are going to listen to Martin talking about his trip from London to Avignon by car. Mark the sentences (1–10) true (T) or false (F). (10 × 0,5=5 points)

Martin's Trip from London to Avignon by Car.

I left at six. It was still dark when I put my suitcase in the car and drove off. It was fast and easy to go through London because it was Saturday so there was no rush hour traffic. Soon I was on the highway heading toward Folkestone on the south coast. I stopped at the gas station for a cup of coffee and a sandwich. I didn't buy any gas because it's much cheaper in France.

I arrived at Folkestone at 8.10. The problem with travelling by car from England to France is that Britain is an island. There 35 kilometres of water between England and France. You can get across it by ferry, but there's much better and quicker way – the Channel Tunnel.

The Channel Tunnel is only a train tunnel, not a road tunnel, and so you have to put your car on a train. The trip takes an hour and a half, and drivers have to sit in their cars because there are no seats on the train for

passengers. I arrived at the terminal and joined the line of cars waiting for the next train.

At 10:30 the train arrived in Calais and I drove my car off the train and onto the road – a French road. It was nice to drive on the right again, although that was not so easy with an English car.

The traffic in Calais was really bad. Finally I got out of Calais and onto the highway to the south of France. The speed limit on French highways is 130 kilometres an hour and the road was clear, so now I could travel quickly. But first I stopped at a gas station to fill up. Gas is cheaper in France than in Britain but, on the other hand, you have to pay to travel on French highways. In Britain they are free.

It's 960 kilometres from Calais to Avignon, and the trip on the highway was boring. I listened to my favourite music to pass the time and I stopped again for lunch. At eight o'clock I finally arrived in Avignon. I found my hotel and I was looking forward to a delicious French meal.

1. There is a lot of traffic in London on Saturday mornings.
2. Gas is more expensive in Britain than in France.
3. There two ways to cross the English Channel by car.
4. You can't drive through the Channel Tunnel.
5. The trip through the tunnel takes an hour.
6. Drivers must sit in their car when they go through the tunnel.
7. The speed limit on French highways is 120 km/h.
8. French highways aren't free.
9. It's 970 kilometers from Calais to Avignon.
10. You can't stop for lunch on the highway.

WRITING

Task 9. Write us an article entitled “People to Remember” (120–150 words) about someone who has been important in your country in some way, describing the person and explaining why he/she is or was important. (5 points)

11 клас

LEVEL I (8 points)

GRAMMAR COMPREHENSION

**Task 1. Put the verbs in brackets into an appropriate verb form.
(2 points)**

1. The city museum ... a new wing – it opened last month. (have)
2. ‘Sorry I haven’t phoned. I lost your number.’ ‘Oh, you always ... my number. Why don’t you put it in your mobile?’ (lose)
3. The computer crashed while the new program ... (install)
4. It ... easier to find people to do part-time work these days. (get)
5. By the middle 2008 many parts of Europe ... the worst economic recession for decades (experience)
6. At the time of the takeover the company’s shares ... in value for several months (decline)
7. Street crime figures ... by five percent in the last two months (rise)
8. The victim ... home from work when she was attacked (come)
9. The plane ... at the moment, so that it’s ready for its next flight (clean)
10. The cat was shaking when she ran into the house; a fox ... chasing her (chase)
11. He’s really much more handsome in the flesh that I ... (think)
12. The weather has been awful. It ... for five days already this week (rain)
13. You can’t leave a ten-year-old child on her own. What on earth ... you ... of? (think)
14. ‘You speak very good Chinese.’ ‘Thank you. It’s not surprising; I ... in Beijing for eight years next month.’ (live)
15. I’ve just heard a rumour that your favourite jazz singer ... to give a concert in our village (come)
16. As the plane flew over we saw the workers ... the new opera house. (build)
17. Jim ... the early flight the next morning so he left the party before midnight (catch)

18. The deal ..., we went out to celebrate (sign)
19. Luckily, all the boring speeches ... by the time we arrived at the ceremony (finish)
20. All the changing rooms ..., so I had to wait in a queue (use)

Task 2. Complete the text with a suitable preposition in each space. (2 points)

1. I really sympathise ... your problem, but there's not a lot I can do.
2. I always have to look smart – my boss doesn't approve ... informal clothes.
3. The management blamed the union ... causing the strike.
4. The question was brought ... before the conference.
5. The 21st century is marked ... the greatest achievements in the field of science.
6. She never drives herself ... fear of having an accident.
7. Poor weather cannot account ... the sheer number of accidents.
8. It's always easy to find faults ... another person.
9. I strongly object ... the tone of the last paragraph of your letter.
10. Harry pleaded ... the judge not to send him back to prison.
11. I would advise you ... taking any violent exercise before the leg has heated.
12. The manager feels that nobody else can be trusted ... the keys to the safe.
13. Harry says that his car accident has not deterred him ... driving again.
14. You should ensure all your belongings ... theft.
15. Something silly happened, and we've been laughing ... it all day.
16. Since he took ... painting 15 years ago, his pictures have been exhibited to public at many exhibitions both in our country and abroad.
17. In the financial plan, you have to allow ... unforeseen future costs.
18. Police suspect the same man ... breaking into four other houses nearby.
19. This is supposed to be chicken soup but it doesn't taste ... chicken.
20. Two men have confessed ... stealing the lorry.

Task 3. Read the information in the box and match each statement (1–15) below with one of the speakers Alan (A), Mary (M) or Teresa (T). You can match five statements to each speaker. (2 points)

A – Alan loves swimming but he doesn't have a pool in his house.
M – Mary has a swimming pool in her house.
T – Teresa used to own a house with a swimming pool

1. I wish we had a house with a pool. ....
2. Supposing we got rid of the pool? .....
3. It's high time we changed the water in the pool. ....
4. If only the pool hadn't been so expensive to maintain. ....
5. Suppose we hadn't had a pool for all those years? .....
6. I'd rather we had our own pool. ....
7. People say I sometimes talk as if had my own swimming pool.
.....
8. What if we'd never had a pool? .....
9. If only the children would use our pool more often. ....
10. I wish I could go back to the days when we had our on pool.
.....
11. If only we didn't have that great big pool in the back garden.
.....
12. I'd sooner e used solar power to heat our pool. ....
13. I wish we could have used our pool more. ....
14. It's about time we built a pool. ....
15. What if we installed a pool in the basement? .....

Task 4. Each sentence below contains one mistake with word order. Rewrite the sentences correctly. (2 points)

1. When he made out his will, Mr Smithson refused to leave anything his estranged son.
.....

2. Please leave by the door your shoes before entering the temple.
.....

3. The invitation doesn't tell what we should wear at the reception us.
.....
4. The new President of the United States has been elected George W. Bush.
.....
5. It is said that our thinking power really improves studying philosophy.
.....
6. The course director insists on attending at least 80 per cent of classes the first-year students.
.....
7. She carefully placed the 24-carat gold, diamond-encrusted engagement ring that her fiancé had just bought her onto her finger.
.....
8. The Management recommends that you keep safe your valuables by handing them in at Reception.
.....

LEVEL II (12 points)
VOCABULARY COMPETENCE

Task 5. Complete each sentence with a word formed from the word in capitals. (4 points)

1. Don't worry, he is no longer ... when he drives.	CARE
2. You should find the best ... to this problem.	SOLVE
3. We want to express our sincere ... for your assistance.	GRATEFUL
4. I'm sure he is ... to do it without your help	ABILITY
5. The municipal authorities decided to ... the road in summer	LONG
6. The task is too difficult. You should have ... it	SIMPLE
7. You won't succeed if you are so ...	PATIENCE
8. There was not enough time to prepare for the test, and we were certainly ... with the results	PLEASE

9. We were thankful to him for his ... to help us	READY
10. This song has such a ... tune	MEMORY
11. He can't have done it all by himself! It's ...	BELIEVE
12. Please remind him of his promise, he is ... as you know	FORGET
13. I hope this trip will ... your knowledge about the birds that are found in our country	RICH
14. Donald Duck was Walt Disney's second most famous cartoon character after Mickey Mouse. Donald had a good heart and good ... but more often than not, things would go wrong for him!	INTENT
15. Albert Einstein was a German-born physicist and the most revolutionary physical ... since Isaac Newton.	SCIENCE
16. Not far from the city of Salisbury in the southwest of England stands Stonehenge, one of the most ... prehistoric monuments in Britain.	MYSTERY
17. Jumping spiders do not catch their prey in webs; they use their excellent eyesight to track it and then they jump on it. Before they jump, they spin a silk ... line just in case they miss their target.	SAFE
18. The truly revolutionary changes will come when intelligent software allows mobiles to predict your needs, learn your ... and recognize your speech	BEHAVE
19. Chess is a fun and ... board game played between two players	CHALLENGE
20. Eggs are also associated with Easter in many countries because they symbolize new life. The ... of eggs dates back to 1290, when the English king, Edward I, ordered 450 eggs to be covered in gold and given as presents.	DECORATE

Task 6. Read the text and decide which answer (A, B, C or D) best fits each space. (4 points)

Even if you live in the heart of the city, there's no reason why you shouldn't (1)... up gardening. We can't all afford a large garden, but we can all create a space where we can follow the seasons. Whether it's a window box, a balcony or a tiny yard, anyone can have the pleasure of looking (2)... plants.

A window box is a small box of plants that literally sits outside your window. Here, the choice of plants is what counts. You want a splash of colour all year (3)..., so choose flowers that bloom at different times of the year. Daffodils, for example, are beautiful spring flowers and will soon have you looking forward to summer. Their bright colours will also attract butterflies, bringing a touch of life.

If you've got a balcony, you've got a little more freedom. In this case, the key is to (4)... maximum use of the space you've got available. Put taller plants against the wall of the house, with shorter plants and flowers along the (5)... of the balcony. You can also add a water feature; a small fountain creates interest and can have a cooling effect on a hot summer's day. If your neighbours' balcony is next to yours, why not use a fast-growing plant like wisteria to form a natural barrier, giving you more privacy?

Those of you who are lucky enough to have a small yard can really go to town. Think about how you're going to use it. Do you want to be able to sit and enjoy the sun? Or do you want to be (6)... to entertain friends and have a barbecue? Divide the yard into separate areas and plan each one carefully. Garden furniture is very important. A table that folds in half can give you a lot of flexibility, and chairs that fold away also allow you to change your garden to (7)... your mood. As (8)... as plants are concerned, choose varieties that don't mind a bit of shade, unless your yard gets a lot of sun. Yards often have walls that keep the sun out for long periods and you don't want your careful plans spoiled because a few of your plants start to die.

1) A take	B set	C put	D make
2) A on	B up	C after	D down
3) A round	B over	C along	D across

4) A get	B make	C have	D do
5) A edge	B boundary	C rim	D frame
6) A capable	B possible	C able	D probable
7) A fit	B suit	C copy	D go
8) A much	B long	C few	D far

READING COMPREHENSION

Task 7. You are going to read the text about a poet. Choose the correct answer. (4 points)

THE POET

William waited patiently in the slow-moving queue. A big man, with large muscles on his arms and a face full of scars from the amateur boxing competitions he liked to enter, William was the type of man that you couldn't help noticing. He spoke with a lower-class accent and, when with his friends, loved to use Cockney rhyming slang – a way of speaking that had developed among the working classes in one of London's poorest districts. This would often mislead strangers into thinking that William was an uneducated man. But the truth was very different.

A graduate of London's best law school, William as regarded by many in his field as one of the best lawyers in London – a reputation that had taken him just ten years to build. People joked that he was a lawyer who was as tough in the courtroom as he was in the boxing ring. His knowledge and skills were considered so good that other lawyers, as well as clients, would beat down a path to his door to get his advice.

Because of all this, few people would have guessed that William loved to write poetry in his spare time. William's passion for this hobby had begun when, one day in a bookshop, he had come across a small book of poems that had mistakenly been put in the law section. Reading it, William remembered admiring how the author had expressed so much with just a few carefully selected words and then finding himself wondering if he himself could develop a similar talent.

From childhood, William had always thrown himself into things. So he had soon read the major works of all the great British poets and become

familiar with many of Europe's most famous poets, too. He had a particular admiration for Shakespeare and the German poet Goethe, but his favourite poet was the Irish W. B. Yeats – the man that he had been named after, his mother proudly reminded him.

So, almost from the day that he had first been inspired, William had begun writing poems of his own. He didn't know if he had any real talent, but he did know that the words flowed both easily and quickly from his pen. He enjoyed putting words together in a way that suggested different meanings – partly because this was exactly the opposite of what he was required to do as a lawyer.

He had no name for the collection of poems that he had written and collected over the years. He simply referred to them all as 'The Book'. The name, of course, clearly revealed his subconscious desire that his poems would one day be published. But he had neither the confidence, nor the desire to read a bad review if the critics did not like his work.

William's wife would often remind him, in that gentle way of hers, that he as old enough now not to care what others thought of him or to avoid doing something simply because he thought he might fail. It was these words that were running through William's mind when the conversation of the two women in front of him moved from small talk to work. "So," he heard the younger one say to her friend, "How exactly is your search for new writing talent going?"

I. People often thought William was uneducated because of

- 1 the job he did
- 2 the way he spoke
- 3 the friends he had
- 4 the area he lived in.

II. When the writer says that people 'would beat down a path to his door' in paragraph two he is saying that they

- 1 knew that it wasn't easy to get advice from William.
- 2 found it difficult to get an appointment with William.
- 3 were very eager to get William's opinions on things.
- 4 knew that William liked people who were tough like him.

III. William appreciated the poetry in the library because

- 1 it reminded him of a forgotten passion.
- 2 his own poetry was similar.
- 3 he liked what the poet had achieved.
- 4 it gave him a break from studying law.

IV. William read the works of all the great poets because

- 1 he was a man who did things with a lot of energy.
- 2 he had wanted to since he was a child.
- 3 his mother had encouraged him to.
- 4 he wanted to discover who his favourite poet was.

V. William enjoyed writing poems because of

- 1 his talent for it.
- 2 the variety it added to his life.
- 3 the new meaning it gave his life.
- 4 the new challenge it offered.

VI. William called his collection of poems 'The Book'

- 1 a publisher had expressed interest in them.
- 2 he had not yet found a good name for them all.
- 3 he had already written enough to fill an entire book.
- 4 he secretly wanted them to be published.

VII. William's wife

- 1 didn't think he should try to publish his poems.
- 2 seemed to be the only one who liked his poems.
- 3 thought that he did not value her opinion.
- 4 encouraged him to believe in himself.

LEVEL III (10 points)**LISTENING COMPREHENSION**

Task 8. You are going to hear a radio report about ways to get into a British university. Fill the gaps with a word or short phrase (5 points)

Announcer: Getting the right A-levels is no longer the only way to get to university. New avenues are opening up all the time. Alice Mills has the report.

Reporter (F): Just a glance at the number of university vacancies in clearing the past month will show there are thousands of opportunities within higher education. In fact, around 50,000 course combinations (more than in any other European country) are available at some 500 universities and higher education colleges. Fortunately for the prospective student and his or her adviser, there are plenty of possible entry routes, ranging from the familiar A-levels and Scottish Highers through to less well-known diplomas and access certificates.

It's perhaps most straightforward for the 18-to 19-year-old school or college leaver to take A-levels. But since the Advent of Curriculum 2000, many students have followed a slightly different route. Advanced vocational qualifications exist in a number of subjects and students no have the chance to mix these with the more traditional A-level subjects. And some will opt for a Higher National Diploma or HND, a qualification in its own right, which can be topped up to degree level after completion of the two-year, full-time course.

Meanwhile, students who have not done as well as expected at A-level should be aware that universities are increasingly offering one-year foundation courses which, if successfully completed, will lead to the first year of a degree.

For some, a more vocational orientation will be better. New employment-related foundation degrees may provide the answer. They have been developed so that businesses can work with higher education colleges to address skills shortage. One example here is the Hospitality degree developed between Radisson Edwardian Hotels and Thames Valley University last year. It has a strong emphasis on work-based training, while retaining the required academic grounding for the industry. Recent figures show that two-thirds of those doing foundation degrees are over 25 and that 40 % are part-time.

In 2001 almost 25 % of those applying to university were mature students. Many universities and colleges do not exist on formal qualifications which this category of applicants may lack, for one reason or another, so it's a good tactic to talk directly with admissions tutors. Mature students are often highly motivated and focused. The mature student (usually someone over 21 at the start of their course) has several options when considering university entry. Of course, full-time advanced study is one route, but specially designed access and return-to-study courses may be better. There are run in many further education colleges and adult education centres and are designed to offer a quick route into higher education and a way of returning to study after a break.

Those wishing to combine work and study should be encouraged to look at sponsorship possibilities that provide financial assistance while you study and, often, work experience in vacation periods. A whole range of organizations offer sponsorship, including industry, government, armed services, charities, local authorities and retailers.

Studying to degree level is a life-enhancing experience, and one that advisers should encourage students to take. And it's not all about being 18 with A-levels and taking an academic degree – there are many other options.

1. University applicants can choose from tens of thousands of (1) ...
2. Students may take either A-levels or (2) ... or a mixture of both.
3. Others may study full-time for (3) ... to obtain an HND.
4. Students with poor A-level results may do a (4) ...
5. The new Hospitality degree combines academic study with (5) ...
6. (6) ... students should contact admissions staff directly.
7. Return-to-study courses are available at (7) ... education courses.
8. (8) ... is a way of obtaining funding for university study and opportunities for work experience.

Task 9. If you could change one important thing about your country, what would you change? Write an essay (120–150 words) about the important thing about your country you would like to change. Use reasons and specific examples to support your answer. (5 points)

**СЕКЦІЯ
«НІМЕЦЬКА МОВА»****КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ****10 клас****1. Leseverstehen 1**

Lesen Sie 4 Texte und schreiben Sie die richtige Antwort auf das Antwortblatt.

1.1.

Kinder und Jugendliche sind ständig auf Empfang: Schon fast jedes zweite Kind zwischen 6 und 12 Jahren hat ein Handy. Für Jugendliche zwischen 12 und 19 Jahren ist ein Mobiltelefon schon völlig normal: 92 Prozent haben eins. Experten sprechen von einer Abhängigkeit vom Handy. Die kennt auch Marie (17) aus Wiesbaden: „Viele schreiben eine SMS, auch wenn der andere im selben Zimmer sitzt.“ Die Handy-Rechnungen von Jugendlichen sind oft extrem hoch – die Jugendlichen können sie nicht mehr bezahlen. Der Grund: Die Handys haben heute sehr viele Funktionen. Fotos verschicken und im Internet surfen – kein Problem für ein modernes Handy. Neben Gesprächen und Kurzmitteilungen kosten aber Extras wie Klingeltöne und Spiele viel Geld. „Ich möchte schon manchmal einen neuen Klingelton oder ein Spiel“, meint die vierzehnjährige Julia aus Frankfurt. Dass diese ein teurer Spaß sind, ist den Jugendlichen nicht klar. Denn es gibt so viele verschiedene Tarife, dass sie schnell den Überblick verlieren. Politiker wollen spezielle Jugendtarife, die Telekommunikationsunternehmen sind dagegen: „Das ist nicht unsere Aufgabe. Den richtigen Umgang mit modernen Medien müssen die Jugendlichen von den Eltern, in Kindergarten und in Schule lernen.“ Aber: Bis jetzt steht dieses Thema nicht auf dem Unterrichtsplan. Für Kurse

zum sinnvollen Umgang mit Handys interessieren sich die Schüler auch gar nicht, weiß Telekommunikationsexpertin Jutta Neumann. Ihr Rat sind Prepaid-Karten: Darauf ist ein Betrag gespeichert. Für diese Summe Geld kann das Kind telefonieren. Wenn die Karte leer ist, sollten Eltern sie nicht sofort aufladen. „Kinder sollten früh lernen, dass Geld begrenzt ist.“

1.

Alle Jugendlichen haben heute ein Handy.

Alle Jugendlichen und Erwachsenen haben heute ein Handy.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

2.

Mit einem modernen Handy kann man auch Fotos verschicken.

Mit einem modernen Handy schickt man gewöhnlich nur SMS.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

3.

Klingeltöne und Spiele sind sehr billig.

Klingeltöne und Spiele sind sehr teuer.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

4.

Kinder und Jugendliche lernen den Umgang mit dem Handy in der Schule.

Es macht Spaß den Umgang mit dem Handy in der Schule zu lernen.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

5.

Experten empfehlen für Kinder und Jugendliche Prepaid-Karten.

Prepaid-Karten sind nicht gut für Kinder.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

1.2.

Die Journalistin Hatice Akyün wurde in der Türkei geboren und kam als kleiner Kind mit ihrer Familie nach Deutschland. In ihrem Buch „Einmal Hans mit scharfer Soße: Leben in zwei Welten“ erzählt sie von ihrem Leben als junge Türkin in Deutschland. Schon damals hörte ich oft den Satz: „Sie sprechen aber gut Deutsch.“ Anfangs bedanke ich mich noch für das Kompliment, aber allmählich ging mir der Satz auf die Nerven. Was ist denn so merkwürdig daran, dass eine junge Frau, die seit über dreißig Jahren in Deutschland lebt, Dativ und Genitiv korrekt verwenden kann und auch noch den richtigen Artikel vor ein Substantiv stellt? „Danke, Sie aber auch!“ war meine Antwort. (...)

Andererseits leben meine Eltern ebenso lange wie ich in Deutschland, sprechen aber kaum Deutsch. Wenn ich meine Mutter frage, warum sie kein Deutsch gelernt hat, legt sie die Stirn in Falten und sagt unwillig: „Sechs Kinder habe ich großgezogen. Seid ihr verhungert oder verdurstet, habt ihr gefroren oder gelitten?“ Darauf kann ich ihr nichts antworten. (...)

Mit meinen Geschwistern spreche ich einen Mix aus beiden Sprachen. Wir können nicht nur in Sekundenschnelle von der einen Sprache in die andere wechseln, sondern mischen deutsche Wörter mit türkischen Sätzen und erfinden so unsere eigene Sprache: „Ich muss noch aksam yemegi kochen“, sagt Ablam vor dem Abendessen, oder ich frage: „Arabanin Schlüssellini geben yaparmisin?“ (Kannst du mir bitte den Autoschlüssel geben?) Solche Sprachkreationen lehnt meine Mutter allerdings strikt ab. Sie besteht darauf, dass in ihrem Haus nur Türkisch gesprochen wird.

6.

Die Autorin Hatice Akyün spricht besser Türkisch als Deutsch.

Die Autorin findet es ganz normal, dass sie sehr gut Deutsch spricht.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

7.

Ihre Mutter spricht korrektes Deutsch, aber mit türkischem Akzent.

Ihre Mutter spricht genau so gut Deutsch wie sie.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

8.

Mit ihren Geschwistern spricht Hatice Akyün nur Deutsch.

Mit ihren Geschwistern spricht Hatice Akyün eine Mischung aus Türkisch und Deutsch.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

9.

Ihrer Mutter gefällt es, dass die Kinder zu Hause Deutsch sprechen.

Die Mutter lobt die Kinder, dass Sie Deutsch sprechen.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

10.

Hatice Akyün erzählt in ihrem Buch über die Türkei.

Hatice Akyün erzählt in ihrem Buch über die türkische Küche.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

1.3.

Wie an jedem letzten Wochenende in den Sommerferien findet auch in diesem Jahr wieder das Straßenmalerfest in Geldern statt. Das Straßenmalerfest ist mittlerweile zu einer Tradition in den Sommerferien geworden, denn es findet dort schon seit mehr als 20 Jahren statt. Aus ganz Deutschland, manchmal auch aus dem Ausland, reisen die Maler an, viele sind Profis und Kunststudenten. Von Samstag bis Sonntag malen sie überall in der Innenstadt Bilder auf die Straßen und Wege. Manche malen eigene Bilder, manche auch Bilder von berühmten Malern, wie zum Beispiel die Mona Lisa von Leonardo da Vinci. Diese Bilder malen die Künstler mit Kreide. Etwas Kreide bekommen die Maler von der Stadt, aber das ist natürlich nicht genug für ein großes Bild. Denn die Bilder sind manchmal mehrere Quadratmeter groß. Und weil so viele Maler zu dem Straßenmalerfest kommen, verdienen sie kaum etwas. Trotzdem steht neben jedem Künstler ein Hut oder ein Teller für Geld. Schließlich ist die Kreide nicht billig. Auch

Kinder kommen gerne zum Straßenmalerfest nach Geldern. Denn dort gibt es regelmäßig Malkurse für Kinder bis 14 Jahre.

Doch nicht nur Maler und Kinder kommen, das Fest zieht auch Musiker und andere Künstler an. Sie alle zeigen ihre Kunst umsonst auf der Straße. Natürlich kommen Tausende Besucher. Sie laufen durch die Straßen, sehen sich die Bilder an und hören den Musikern zu. Selbstverständlich gibt es auch Imbisswagen – keiner muss hungrig nach Hause fahren. Aber weil es so voll ist, muss man ein bisschen Zeit mitbringen, wenn man ein Eis oder Pommes essen möchte. Am späten Sonntagnachmittag bekommen die Maler mit den besten Bildern einen Preis. Dieser Preis ist nicht besonders hoch. „Aber wir kommen, weil die Atmosphäre toll ist und weil wir hier viele Bekannte und Freunde treffen“, sagt ein Straßenmaler und malt schnell weiter. „Mein Bild ist dieses Jahr sehr groß, cirka vier Quadratmeter, und ich muss am Sonntag fertig sein.“ Dann geht er wieder zurück nach Hause. Nur die Bilder bleiben. Weil sie speziell bearbeitet sind, kann man sie noch mehrere Wochen sehen. Doch irgendwann verschwinden auch sie, weil es geregnet hat und viele Leute darüber gegangen sind – bis zum nächsten Jahr, wenn die Maler wieder mit ihren Kreiden nach Geldern kommen und neue Bilder malen.

11.

Das Fest findet jedes Wochenende im Sommer statt.

Das Fest dauert zwei Tage im Sommer.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

12.

Die Maler kaufen die Kreide von der Stadt.

Die Besucher schenken den Malern die Kreide.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

13.

Die Maler malen nur Bilder bekannter Maler nach.

Die Kinder bis 14 Jahre malen nur mit den bekannten Malern.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

14.

Die Besucher kommen, weil sie sich die Bilder ansehen möchten.

Die Besucher kommen, weil sie sich die Bilder kaufen möchten.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

15.

Die Bilder werden speziell bearbeitet. Die Künstler nehmen sie Sonntagabend mit nach Hause.

Die Bilder werden speziell bearbeitet, deshalb werden sie gut verkauft.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

1.4.

Für die Pferdeliebhaber unter den Wienbesuchern ist das Lipizzaner-Museum ein absolutes „Muss“. Hier erfahren Sie alles über die edlen Rösser aus Lippiza. Gemälde, Zeichnungen, Fotografien, Uniformen, Pferdegeschirre und viele andere Ausstellungsstücke ermöglichen einen Einblick in die klassische Reitkunst, wie sie nur hier im Zentrum von Wien, in der weltberühmten „Spanischen Hofreitschule“ gepflegt wird. Schon seit dem 16. Jahrhundert reitet man hier in der Tradition der „Hohen Schule“. Was dies in der Praxis bedeutet, wird mit Videos und Filmen gezeigt, und wer mehr sehen will, kann über große Monitore einen Blick in die Stallungen der Hofreitschule werfen und die kostbaren weißen Pferde live beobachten.

Albert Einstein hat mit der Relativitätstheorie unsere Vorstellung von Raum und Zeit völlig verändert. Seine berühmte Formel $E=mc^2$ kennt heute so gut wie jeder. Als Einstein sie im Jahr 1905 schuf, lebte und arbeitete er in Bern. Für das „Historische Museum“ war dies Grund genug, Leben und Werk des genialen Physikers 2005 mit einer großen Jubiläumsschau zu würdigen. Auf 1.200 Quadratmetern zeigten aufwändig inszenierte Schrift- und Filmdokumente seinen Lebensweg und illustrierten damit zugleich auch wichtige Teile der Geschichte des 20. Jahrhunderts. Animationsfilme, Experimente und eine virtuelle Reise in den Kosmos

veranschaulichten Einsteins bahnbrechende Theorien auch für den Laien. Mit 350.000 Besuchern aus aller Welt war die Schau so außerordentlich erfolgreich, dass man sich entschloss, sie nicht zu beenden, sondern unter dem Namen „Einstein Museum“ zu einer bleibenden Ausstellung zu machen.

Im Sommer 1856 fanden Arbeiter in einer Höhle zwischen Wuppertal und Düsseldorf die Knochenreste eines Menschen aus vorgeschichtlicher Zeit. Nach dem Fundort im Neanderthal gab man dem Urmenschen den Namen Homo neanderthalensis. Heute wissen wir, dass die „Neanderthaler“ vor etwa 40.000 bis 200.000 Jahren in Europa gelebt haben. Seit 1996 kann man ihre Geschichte und die gesamte Entwicklungsgeschichte der Menschheit im „Neanderthal Museum“ in Mettmann nacherleben. Über 170.000 Besucher besichtigen dort jedes Jahr den Original-Fundort des Skeletts, erleben „Urgeschichte live“ in einer „Steinzeitwerkstatt“ und bestaunen im Wildgehege Rückzuchtungen von Tieren, die eigentlich schon ausgestorben waren: Auerochsen, Wisente und Wildpferde.

16.

Im Lipizzaner-Museum erfährt man viel über die Pferde und Reitkunst.
Im Lipizzaner-Museum erfährt man viel über spanische Traditionen.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

17.

Man kann auch in die Stallungen der weißen Pferde gehen.
Man kann auch die Pferde füttern.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

18.

Einstein wohnte in Bern, als er seine berühmte Formel entwickelte.
Einstein entwickelte seine berühmte Formel für das Museum.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

19.

Das Einstein-Museum hatte jedes Jahr 350.000 Besucher.
350.000 Besucher kamen 2005 zur Jubiläumsschau des Physikers.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

20.

Die „Neanderthaler“ lebten 200.000 Jahre lang in Neanderthal.
Die „Neanderthaler“ lebten 170.000 Jahre lang in Neanderthal.

a)	Die erste Meinung ist richtig.	b)	Die zweite Meinung ist richtig.	c)	Keine der Meinungen sind richtig.
----	--------------------------------	----	---------------------------------	----	-----------------------------------

II. Leseverstehen 2

II.1. Lesen Sie acht Anzeigen aus Zeitungen, Zeitschriften oder dem Internet. Zu diesen Anzeigen gibt es sechs Aufgaben. Es passt immer nur eine Anzeige zu einer Aufgabe. Schreiben Sie die richtige Antwort auf das Antwortblatt.

21. Ihre Freundin studiert Medizin. Sie sucht während der Semesterferien einen Praktikumsplatz in einer sozialen Organisation.

22. Sie möchten im Sommer gern eine Rundreise durch Deutschland machen und suchen Angebote und Reiseveranstalter.

23. Eine Freundin will für ein Jahr als Au-pair-Mädchen in der Schweiz arbeiten. Sie sucht Informationen über die Bestimmungen.

24. Eine Freundin macht nächsten Monat einen Deutschkurs in Berlin. Der Kurs findet immer vormittags statt. Sie würde nachmittags gern stundenweise arbeiten.

25. Ein englischsprachiger Freund hat eine Freundin in Wien. Er spricht kaum Deutsch, möchte aber trotzdem gern ein Praktikum in Wien machen.

26. Ein Freund hat gerade sein Studium als Sportlehrer beendet. Er würde in diesem Beruf gern einige Monate in Deutschland arbeiten – am liebsten an der Küste.

A. www.billigerweg-indiewelt.info Reisen so günstig wie noch nie. Pauschalreisen zu kleinen Preisen zu den schönsten Stränden der Welt. Buchen Sie gleich online – sicher und bequem.

B. www.agentur-brinkbäumer-berlin.de Die Jobvermittlung Nr. 1 der Bundeshauptstadt!!! Aktuell!!! Tiersitter für 2x3 Stunden pro Woche in Neuköln gesucht! Sie entscheiden, wie viel und wann Sie arbeiten möchten, ob stunden-, tage- oder wochenweise. Wir finden für Sie den passenden Job, als Babysitter, Tiersitter oder Nachhilfelehrer. Auch Au-pair-Vermittlung möglich!

C. www.club-nordsee.de/jobs Herzlich Willkommen im Nordsee-Club Sankt Peter Ording an der schleswig-holsteinischen Nordsee. Arbeiten, wo andere ihren Urlaub verbringen. Für die kommende Sommersaison suchen wir noch engagierte Mitarbeiter in der Bereichen Gastronomie, Kinderbetreuung, Sport und Entertainment. Spannende Aufgaben in einem jungen, internationalen Team warten auf Sie. Wenn Sie entspannende Erfahrungen mitbringen, bewerben Sie sich gleich hier online.

D. www.sprachereise.net Französisch lernen in Paris? Englisch lernen in London? Spanisch in Madrid? Deutsch in Wien? Wir haben das passende Angebot für Sie! Günstige Preise für Frühbucher. Beginn jederzeit möglich.

E. www.tatendurst-agentur.info Helfen Sie mit! Wir beraten und informieren über diverse Einsatzmöglichkeiten für unbezahlte Praktika und freiwillige soziale Mitarbeit in mehr als dreihundert Institutionen, Organisationen und Verbänden wie Seniorenentretffs, Kinderzentren, Krankenhäusern, Nachbarschaftshilfen oder Behinderteneinrichtungen. Medizinische oder sozialpädagogische Kenntnisse sind Voraussetzung.

F. www.deutschland-info.info Kennen Sie Deutschland? Entdecken Sie uns! Wir helfen Ihnen bei Ihrer Deutschland-Expedition: Ob Sie eine Urlaubs- oder Geschäftsreise planen, sich über die Bundesländer, die Städte oder unsere Nationalparks informieren möchten oder ob Sie bewährte und erfahrene Reise-Spezialisten suchen – bei uns sind Sie richtig.

G. www.gastfamilien.net Online-Forum für Gastfamilien weltweit. Suche Au-pair Suche Gastfamilie Und hier finden Sie kostenlose Informationen zu Visabestimmungen, Taschengeld und Au-pair-Verträgen.

H. www.erlebnisküste.de Ihr Reisespezialist für den Urlaub im hohen Norden von Deutschland. Lassen Sie sich begeistern von der traumhaften Schönheit von Deutschlands Stränden. Wir vermitteln Ihnen Unterkünfte, Cluburlaube und zahlreiche sportliche Aktivitäten – vom Segeln, über Tauchen und Wasserski bis zum Windsurfing! Auf Wunsch finden wir für Sie auch den passenden Sportlehrer!

II.2. Lesen Sie sechs Aufgaben und zwölf Anzeigen. Es passt immer eine Anzeige zu einer Aufgabe. Schreiben Sie die richtige Antwort auf das Antwortblatt.

27. Herr und Frau Melchior suchen eine Wohnung.

28. Sie suchen Freunde mit Kindern.

29. Sie suchen für den Sommer einen Ferienjob in Deutschland. Sie haben einen Führerschein.

30. Ihr Computer funktioniert nicht mehr. Sie wollen keinen Computer kaufen.

31. Sie möchten zwei Wochen lang intensiv Deutsch lernen. Wo finden Sie Informationen?

32. Sie gehen für ein Jahr nach Hamburg und suchen ein Zimmer im Zentrum ab September.

A. Anna, 31, verheiratet. Mir fehlt noch die „beste“ Freundin mit Herz zum Schreiben, Treffen und Lachen. Tel.0175/344 17 57

B. Sprachschule VIVA. Sprachkurse (1x pro Woche abends) für Englisch, Französisch, Spanisch, Italienisch, Deutsch für Ausländer. Kellerstr. 14, Berlin, Tel.030/768 11 23 www.viva.de

C. Ehepaar (34/34, Architekt/Hausfrau) sucht 3–4-Zi.-Wohnung (ab 80 qm) in Berlin-Mitte. Nähe S-Bahn, 800–1000 Euro Tel.0171/405 93 83

D. Computer Langer. Sonderangebot! Große Verkaufsaktion: Computer, PC, Drucker, Modem, alles direkt vom Hersteller neu, einzelne gebrauchte Computer mit Garantie zu günstigen Preisen. Nürnberger Hauptstraße 17

E. Vermiete 1-Zimmer-Apartment in Hamburg-Altona, Altbau, 300 Euro für drei Monate ab September.

F. Berlin-Mitte: sonnige 2-Zimmer-Wohnung, 63 qm, Keller, Hobbyraum 12 qm, 7 Min. zu U/S-Bahn, sofort frei, 690 Euro + NK, Tel.030/995 85 03

G. Machen Sie bei uns den Führerschein! Im Juli und August bieten wir auch Intensivkurse für Schüler am Vormittag an. Tel.089/534 81 18

H. Corinna, 33, mit Sohn, fünf Jahre, Tochter, zwei Jahre. Wir ziehen im November nach Rosenheim und suchen dort offene Menschen, die uns Tipps über Schule, Musikschule, Sport geben. Schickt eine SMS an: 0170/950 30 23

I. Wollten Sie nicht schon immer Ihre Sprachkenntnisse im Sommer verbessern? Wir haben das richtige Angebot für Sie! Sprachferien für Jugendliche und Erwachsene. Spanisch in Andalusien, Italienisch in der Toskana, Deutsch an der Nordsee, Französisch in der Provence. Schreiben Sie uns: Sprachferien@lingua.de

J. Hamburg: Schönes Zimmer mit Balkon, zentrale Lage, für 310 Euro zu vermieten. Frei ab 1.9.

K. Suche Au-pair-Mädchen/Jungen mit Führerschein für Juli und August in München. Wir haben drei Kinder (2–12 Jahre alt). Gute Bezahlung. Tel.089/22 45 64

L. Computer Notdienst. Reparaturen kompetent + preiswert. Täglich 8–22 Uhr (auch Wochenende und Feiertag). Tel.0179/396 74 33

II.3. Lesen Sie die Postkarten, die an Politiker geschrieben wurden.

Über welche Themen schreiben die Leute? Ordnen Sie zu. Schreiben Sie die richtige Antwort auf das Antwortblatt.

33. Ich wünsche mir von Ihnen, dass es keine Kriege gibt und dass keine Bomben explodieren. Bitte sorgen Sie dafür, dass die Menschen in den armen Ländern genug Geld haben. Flavio, 5 Jahre, Berlin

34. Können Sie nicht einen autofreien Sonntag im Jahr einführen und die Innenstädte frei halten von Autos? Kann man die Rechte von Radfahrern und Fußgängern nicht noch mehr stärken? Karl-Heiz Beier, Lübeck

35. Wir bitten Sie für unsere Kinder und Enkelkinder: Sorgen Sie dafür, dass unsere Luft sauber bleibt und dass mehr Rücksicht auf die Natur genommen wird! Anna Heinzeler, Berlin

36. Bitte sorgen Sie dafür, dass alle Bürger nach Einkommenshöhe Steuern bezahlen. Außerdem fordere ich von Ihnen, dass die Rente der Bürger nicht angetastet wird. Wenn weiterhin Betriebe ins Ausland verlagert werden, dann kann es mit unserer Wirtschaft ja nur abwärtsgehen. Rita Schöller, Vechta

37. Warum schaffen Sie es nicht, dass jeder, der eine Ausbildung macht, auch einen Job bekommt? Die Arbeitslosigkeit in unserem Land ist ein Skandal! Markus Groll, Berlin

38. Vielen Dank, dass Sie es vielen Ausländern ermöglichen, in Deutschland ein neues Leben zu beginnen. Manchmal würde ich mir aber noch mehr Toleranz und Akzeptanz von den Deutschen wünschen. Aynur Derin, Berlin

- A. Finanzen und Steuern
- B. Arbeit und Arbeitslosigkeit
- C. Bildung
- D. Integration
- E. Frieden
- F. Selbstbedienung
- G. Umwelt
- H. Verkehr
- I. Sitten und Bräuche

III. Schriftlicher Ausdruck

III.1. Lesen Sie die Aufgaben und schreiben Sie die richtige Antwort auf das Antwortblatt.

39. Er ist unkonzentriert, weil er sich ... freut, dass seine Freundin bald kommt.

a) darauf	b) darüber	c) darum
-----------	------------	----------

40. ... wir uns ständig streiten, sind wir doch gute Freunde.

a) Obwohl	b) Nachdem	c) Während
-----------	------------	------------

41. Es geht ... die Zukunft der Menschen.

a) über	b) um	c) von
---------	-------	--------

42. Sie erinnert sich gern ... ihre Schulzeit.

a) auf	b) um	c) an
--------	-------	-------

43. Daniel interessiert sich nicht für Computerspiele, ... surft lieber im Internet.

a) aber	b) sondern	c) und
---------	------------	--------

44. Die Tochter beginnt die Wäsche ... bügeln.

a) zu	b) –	c) damit
-------	------	----------

45. Ich sehe ihn ins Haus ... gehen.

a) statt zu	b) zu	c) –
-------------	-------	------

46. Er ging ins Ausland ... studieren.

a) zu	b) ohne zu	c) –
-------	------------	------

47. Ich war glücklich, diesen bekannten Arzt ... treffen.

a) damit	b) –	c) zu
----------	------	-------

48. Der Vater geht von zu Hause weg, ... seinen Regenschirm ... mit... nehmen.

a)	damit	b)	ohne zu	c)	statt zu
----	-------	----	---------	----	----------

49. Fährt der Sohn zur Disko, ... den Eltern ... helfen?

a)	statt zu	b)	um zu	c)	damit
----	----------	----	-------	----	-------

50. Der Lehrer fragte,

a)	wann der Schüler sich wird an die Arbeit machen.	b)	wann wird sich der Schüler an die Arbeit machen.	c)	wann sich der Schüler an die Arbeit machen wird.
----	--	----	--	----	--

51. Wenn sie Hilfe braucht,

a)	sich wendet meine Freundin immer an mich.	b)	meine Freundin wendet sich immer an mich.	c)	wendet sich meine Freundin immer an mich.
----	---	----	---	----	---

52. Sein ...Haus ist im ganzen Dorf bekannt.

a)	schöne	b)	schönes	c)	schön
----	--------	----	---------	----	-------

53. Jener ...Gast spricht sehr gut Deutsch.

a)	ausländische	b)	ausländischer	c)	ausländischen
----	--------------	----	---------------	----	---------------

54. Die Eltern sind mit den Leistungen ihres ...Sohnes zufrieden.

a)	kleines	b)	kleiner	c)	kleinen
----	---------	----	---------	----	---------

55. Mein Urlaub beginnt in der ...Woche.

a)	nächsten	b)	nächster	c)	nächste
----	----------	----	----------	----	---------

56. Der ... fragte uns nach dem ...Weg.

a)	Fremden, kürzester	b)	Fremde, kürzesten	c)	Fremder, kürzestem
----	--------------------	----	-------------------	----	--------------------

57. Am ...Juni fährt mein ...Bruder in das ...Amerika.

a)	fünften, großer, ferne	b)	fünf, groß, fern	c)	fünfte, große, fernes
----	------------------------	----	------------------	----	-----------------------

58. Wer kauft ... die Tante oder der Onkel?

a) billig	b) billigst	c) billiger
-----------	-------------	-------------

59. Das ist mein Freund. Wir gehen ...Fußball spielen.

a) damit	b) mit ihm	c) bei ihm
----------	------------	------------

60. Peter studiert jetzt in Berlin. Hat er dir ... erzählt?

a) davon	b) von ihm	c) über ihn
----------	------------	-------------

61. Im Hof wächst ein Baum. ... spielen Kinder.

a) darüber	b) dazwischen	c) darunter
------------	---------------	-------------

62. Viele Menschen sind beunruhigt über die weltpolitische Entwicklung.
Sie sind überzeugt ... der Notwendigkeit, den Frieden zu bewahren.

a) um	b) von	c) für
-------	--------	--------

63.

- a) Er studiert in Berlin.
- b) Er studiert in einem Berlin.
- c) Er studiert im Berlin.

64.

- a) Bern liegt im Schweiz
- b) Bern liegt in Schweiz
- c) Bern liegt in der Schweiz

65.

- a) In Frankfurt an Main befindet sich ein großer Flughafen.
- b) Im Frankfurt am Main befindet sich ein großer Flughafen.
- c) In Frankfurt am Main befindet sich ein großer Flughafen.

66.

- a) Mädchen im schwarzen Mantel ist meine Schwester.
- b) Ein Mädchen im schwarzen Mantel ist meine Schwester.
- c) Das Mädchen im schwarzen Mantel ist meine Schwester.

67. Diese ... sind sehr alt.

a) Gebäuden	b) Gebäude	c) Gebäudes
-------------	------------	-------------

68. Man hört das Singen ....

a) einen Vogel	b) einer Vogels	c) eines Vogels
----------------	-----------------	-----------------

69. Auf dem Tisch liegen zwei ....

a) Löffeln	b) Löffel	c) Löffels
------------	-----------	------------

70. Hier arbeiten einige ....

a) Professors	b) Professore	c) Professoren
---------------	---------------	----------------

71. Die Schüler antworten ....

a) dem Lehrern	b) den Lehrer	c) den Lehrern
----------------	---------------	----------------

72. Die Lehrerin sagt den Schülern:

a) Seien aufmerksam!	b) Seid aufmerksam!	c) Seit aufmerksam!
----------------------	---------------------	---------------------

73. Der Freund sagt:

a) Anrufe mich morgen!	b) Ruf an mich morgen!	c) Rufe mich morgen an!
------------------------	------------------------	-------------------------

74. Die Mutter sagt den Kindern:

a) Fängt morgen mit der Arbeit früher an!	b) Fangt morgen mit der Arbeit früher an!	c) Anfängt morgen mit der Arbeit früher an!
---	---	---

75.

- a) Er den Koffer legt in den Kofferraum.
- b) Den Koffer er legt in den Kofferraum.
- c) Er legt den Koffer in den Kofferraum.

76.

- a) Zuerst wir müssen den kranken Peter besuchen.
- b) Zuerst müssen wir den kranken Peter besuchen.
- c) Den kranken Peter wir müssen zuerst besuchen.

77. Er beruhigte das ...Kind.

a) weinende	b) geweinte	c) weinen
-------------	-------------	-----------

78.

- a) Die Familie liest den gestern aus Wien ankommenden Brief.
- b) Die Familie liest gestern aus Wien angekommenen Brief.
- c) Die Familie liest den gestern aus Wien angekommenen Brief.

79. Studiert Karl nicht in Leipzig? – ..., er studiert in Leipzig.

a) Ja	b) Nein	c) Doch
-------	---------	---------

80. Der Schüler erzählt seinen Mitschülern den Inhalt kleiner Lese-
stücke nach. Er erzählt ... nach.

a) ihn, ihnen	b) ihnen, ihn	c) sie, ihnen
---------------	---------------	---------------

81. Wo habe ich nur ...Kugelschreiber hingelegt?

a) mein	b) meinen	c) meines
---------	-----------	-----------

82. Schau mal, da ist ein Regal. Ich brauche ....

a) eins	b) ein	c) eines
---------	--------	----------

83. Du suchst doch einen Regenschirm. Hier ist ....

a) einen	b) einer	c) ein
----------	----------	--------

84. Gibt es hier Stühle? – Nein, hier gibt es ....

a) eine	b) welche	c) keine
---------	-----------	----------

85. Die Blumen sind vertrocknet. Ich habe ... zu wenig Wasser gegeben.

a) ihnen	b) sie	c) ihr
----------	--------	--------

86. Die ganze Familie ist ins Grüne gefahren. Zu Hause ist ....

a) keine	b) nichts	c) niemand
----------	-----------	------------

87. Der Schüler hat die Hausaufgabe nicht vorbereitet. Er hat ... gemacht.

a) etwas	b) nichts	c) niemand
----------	-----------	------------

88. Die Mäntel haben an der Garderobe ....

a) gehängt	b) gehangt	c) gegehen
------------	------------	------------

89. Sie hat das Kind auf den Stuhl ....

a) gestanden	b) gegessen	c) gesetzt
--------------	-------------	------------

90. Lars und Kerstin Meier ... die Wohnung besichtigt und den Mietvertrag unterschrieben.

a) sind	b) haben	c) seid
---------	----------	---------

91. „... du geschlafen? ... ich dich geweckt?“

a) Hast, Bin	b) Bist, Bin	c) Hast, Habe
--------------	--------------	---------------

92. Am Sonntag ... ihr noch in München ....

a) habt geblieben	b) sind geblieben	c) seid geblieben
-------------------	-------------------	-------------------

93. Die Mutter ... das Kind ....

a) umarmte	b) armte um	c) armtete um
------------	-------------	---------------

94. Die Ärztin untersucht den Patienten vor der Operation.

a) Der Patient wurde vor der Operation untersucht.	b) Der Patient wird vor der Operation untersucht werden.	c) Der Patient wird vor der Operation untersucht.
--	--	---

95. Man muss den Verletzten sofort operieren.

a) Der Verletzte wird sofort operiert müssen.	b) Der Verletzte muss sofort operiert werden.	c) Der Verletzte wird sofort operieren werden.
---	---	--

96. Ich habe nicht dich gefragt, ... ihn.

a) aber	b) sondern	c) denn
---------	------------	---------

97. Er erschreck jedes Mal, ... an der Tür läutete.

a) wenn	b) wann	c) als
---------	---------	--------

98. Die Eltern haben es ihnen verboten, ... spielen die Kinder am Fluss.

a) deshalb	b) deswegen	c) trotzdem
------------	-------------	-------------

99. Wir konnten den stolzen Eltern, ...Sohn den Skate-Wettbewerb gewonnen hatte, herzlich gratulieren.

a)	dessen	b)	denen	c)	deren
----	--------	----	-------	----	-------

III.2. Lesen Sie den Text und schreiben Sie einen Schluss (15–20 Sätze).

Sie haben vor kurzer Zeit in Deutschland gelebt und sind jetzt wieder in der Ukraine. Trotzdem möchten Sie gerne noch einmal in Deutschland einen Sprachkurs machen. Von Ihrer deutschen Freundin haben Sie nun folgenden Brief bekommen.

..., 20.04.2015

Liebe/r ...,

wie geht es Dir? Ich habe lange nichts mehr von Dir gehört.

Ich habe eine super Idee! Du wolltest doch gern irgendwann noch einmal einen Feriensprachkurs in Deutschland machen. Jetzt gibt es eine gute Gelegenheit. Denn gerade hat mir meine Mitbewohnerin Claudia gesagt, dass sie im August wegfährt. So könntest Du in ihrem Zimmer wohnen. Wenn Du willst, kann ich gern einen geeigneten Sprachkurs für Dich suchen. Schreib mir nur, wie viel Du maximal zahlen kannst und was für Dich beim Deutschlernen wichtig ist. Willst Du eher Grammatik wiederholen oder Sprechen üben? Und möchtest Du lieber einen Sprachkurs am Vormittag oder am Nachmittag besuchen?

Ich würde mich wirklich freuen, Dich wieder zu sehen! Und Du weißt ja sicher noch, wie schön es hier im Sommer ist.

Überleg es Dir und schreib mir bitte bald.

Viele Grüße

Christiane

Antworten Sie Ihrer Freundin und schreiben Sie etwas zu den folgenden Punkten:

- Was Ihnen im Sprachkurs wichtig ist.
- Welches Geschenk für Claudia (etwas Typisches aus der Ukraine) mitbringen.
- Was Sie gerne am Kursort unternehmen möchten.
- In welche andere deutsche Stadt Sie noch gerne reisen würden und warum.

11 клас

**I. Hörverstehen. Erfüllen Sie drei Aufgaben zum ersten Hörtext!
Lesen Sie die Aussagen und hören Sie danach den Text zweimal.**

Aufgabe 1. Was ist korrekt? Markieren Sie!

1. Wie ist Schumacher zum Rennsport gekommen?

- a) Er wurde bei einer Talentshow entdeckt.
- b) Er fuhr auf der Kartbahn des Vaters.
- c) Sein Vater war auch Formel-1-Weltmeister.

2. Mit welchem Team feierte Schumacher 2010 sein Comeback?

- a) Ferrari
- b) Mercedes
- c) Benetton

3. Was wird an Schumacher kritisiert?

- a) Doping
- b) sein vorsichtiger Fahrstil
- c) sein skrupelloses Verhalten

4. Warum schockierte der Formel-1-Sport 1994 so viele Menschen?

- a) Es gab einen Doping-Skandal.
- b) Es gab viele Unfälle, auch mit Toten.
- c) Der Autorennsport war schlecht für die Umwelt.

5. Warum schrieben viele Zeitungen auch nach seiner Rennfahrerkarriere noch über Schumacher?

- a) Er stieg in den Profiradsport ein.
- b) Er wurde Trainer beim FC Bayern München.
- c) Er lag nach einem Skiunfall lange Zeit im Koma.

Aufgabe 2. Ergänzen Sie die Namen

1. Als erster Deutscher wird _____ am 13. November 1994 Formel-1-Weltmeister.
2. An einem Samstag im Frühling 1994 starb der österreichische Fahrer _____ nach einem Unfall beim Qualifying.
3. Am Sonntag fuhr der dreimalige Weltmeister aus Brasilien _____ mit seinem Auto gegen eine Mauer und starb.
4. Der größte Konkurrent von Schumacher war 1994 der Brite _____.

Aufgabe 3. Lesen Sie die Aussagen von 1 bis 10. Markieren Sie, ob die Aussagen richtig bzw. falsch sind.

№	Aussage	richtig	falsch
1.	Seit seiner Kindheit liebt Schumacher das schnelle Fahren.		
2.	Nach dem Wochenende in Imola 1994 ist in der Formel 1 nichts mehr, wie es war.		
3.	Schumacher wird mit 5 Punkt Vorsprung Formel-1-Weltmeister.		
4.	Die britische BBC veranstaltete 2013 eine Abstimmung zum „unsportlichsten Moment“ der Sportgeschichte.		
5.	An Schumachers Benetton-Team gab es immer wieder Kritik.		
6.	Zwischen 1994 und 2004 wird Schumacher neun Mal Formel-1-Weltmeister.		
7.	Nach der Saison 2006 hört Michael Schumacher als Fahrer auf.		
8.	Er ist 45 Jahre alt, als er 2012 für immer mit dem Rennsport aufhört.		
9.	Bei einem Skiunfall in den österreichischen Alpen wird Schumacher schlimm am Kopf verletzt.		
10.	Michael Schumacher liegt immer noch im Koma.		

Aufgabe 4. Hören Sie den Text und kreuzen Sie die richtigen bzw. falschen Aussagen an.

Nr.	Aussage	richtig	falsch
1.	Rocko Schamoni ist Komiker, Musiker und Schriftsteller.		
2.	Trio „Studio Braun“ macht Umfragen im Fernsehen.		
3.	Rocko Schamoni heißt eigentlich Tobias Albrecht.		
4.	Rocko Schamoni hat sein erstes Buch 2002 geschrieben, es hatte den Titel „Risiko des Ruhms“.		
5.	Der Protagonist seines neuen Romans Paul ist noch ziemlich jung.		
6.	Der junge Paul ist naiv.		
7.	Ohne Ziel fährt der Protagonist durch Norddeutschland und Dänemark.		
8.	Paul will Katharina ungeklärte Dinge von früher erklären.		

II. Leseverstehen.**Aufgabe 1. Lesen Sie die kurzen Texte, kreuzen Sie dann an: richtig oder falsch?****Die letzten Gigolos**

Wer sind diese älteren Herren, die älteren Damen auf Kreuzfahrtschiffen die Zeit noch schöner machen? Früher, als es durch Kriege zu wenig Männer gab, nannte man sie Eintänzer. Das ist lange her. Aber auf Kreuzfahrtschiffen gibt es diesen Beruf noch immer. Die Herren mit den guten Manieren werden von den Reedereien angestellt. Oft sind die Gigolos auch ein bisschen mehr als nur Tänzer mit viel Charme. Einsamkeit und Alkohol überwinden immer wieder die professionelle Distanz. Dokumentarfilmer Stephan Bergman begleitet zwei Gigolos bei ihrer Arbeit auf dem Meer.

Meret Becker

Die Schauspielerin (Comedian Harmonists, Feuchtgebiete, Tatort) arbeitet wieder an ihrer Parallel-Karriere als Sängerin. Der Titel der aktuellen CD Deins&Done sagt es schon: Becker singt auf Deutsch und Englisch. Thema der Balladen und Country-Songs ist das Ende der Liebe in allen Varianten. Passt gut zu Beckers Cover-Posing als Braut, die Angst hat.

Dieter Roth. Balle Balle Knalle

Viele Künstler arbeiten als Kellner oder Lehrer, um ihr Leben als Künstler zu finanzieren. Beim Schweizer Dichter und Künstler Dieter Roth (1930–1998) brachte die bildende Kunst das Geld für die Arbeit als Schriftsteller. Sprache und Literatur waren deshalb oft Thema seiner künstlerischen arbeiten. Auch in der Serie „Literaturwurst“, für die er Zeitschriften und Romane in Form einer Wurst darstellte.

RealSurreal

Kein Medium hat die Malerei so sehr verändert wie die Fotografie. Sie brachte die Malerei dazu, Motive nicht mehr realistisch zeigen zu wollen. Die Kunst aber inspirierte die Fotografie zu künstlerischen Fotos. Eine der ersten Künstlergruppen, die mit Fotografie experimentierten, waren die Surrealisten. Die Ausstellung „RealSurreal“ zeigt Meisterwerke der Avantgarde-Fotografie von 1920 bis 1950. Typisch ist das Spiel mit der perspektive, zum Beispiel in der Form eines Menschen, der kleiner wirkt als die Hand neben ihm. Genauso populär sind Montagen wie in Herbert Bayers Selbstporträt von 1932, wo ein Stück vom Arm fehlt.

Kraftklub

Die Gentrifizierung ist im Hip-Hop angekommen: „Hier ist nix besetzt, außer meinem Telefon/Ich hab Prinzipien, kann keiner mir verbieten/Ich steig in den Q 7, bei euch steigen die Mieten.“ Versteht man überall, diese Songzeile aus dem aktuellen Album *In Schwarz*. Überall, wo die Rapper aus Chemnitzspielen während ihrer Tournee. Der Turbokapitalismus hinterlässt seine Spuren. Auch in Chemnitz, das im Sozialismus Karl-Marx-Stadt hieß.

Wem gehört die Stadt – Bürger in Bewegung

Auf einem alten Firmenareal in Köln wollen Investoren ein Einkaufszentrum bauen. Geniale Idee! Denn Einkaufszentren sind fast vom Aussterben bedroht. Aber die meisten sind dagegen und wollen mitentscheiden. Vier Jahre lang begleitet Filmemacherin Anna Ditges die Protestbewegung mit der Kamera. Ein Dokumentarfilm, der zeigt, dass Bürger mit eigener Initiative viel erreichen können.

Warten

Eine junge Frau verschwindet aus dem Leben eines jungen Mannes. Ihr letzter Satz: „Na dann.“ Der Mann wartet in der Wohnung, zählt die Stunden und Tage. Der Alltag in der Wohnung ohne seine Freundin ist nicht einfach. Erst nach Wochen geht er endlich wieder aus der Wohnung. Franziska Neubert hat Nina Jäckels kuriose Erzählung *Warten* neu illustriert – und das mit einer alten und gleichzeitig neuen Idee. Neubert benutzt nämlich Holzschnitte für ihre Illustrationen. Eine tolle Kombination – besonders bei dieser Geschichte.

In einem Satz: Interessante Erzählung mit sehr speziellen Illustrationen.

Dynamitfischen in Venedig

Sascha Thamm ist Poetry Slammer Er wollte eigentlich nur einmal einen Text in der Pause eines Bluesfestivals vortragen – aber es hat ihm und seinem Publikum zu viel Spaß gemacht. Also blieb es nicht bei dem einen Mal. Logisch, dass es nach vielen Auftritten jetzt auch ein eigenes Buch gibt. In *Dynamitfischen in Venedig* berichtet der Remscheider über kuriose (und auch schmerzhaft) Experimente mit Feuer, und darüber, wie man Eimer rauchen und Fische lieben kann. Das ist natürlich noch nicht alles. Aber alles ist zum Lachen. Deshalb Vorsicht beim Lesen, wenn Sie in einem vollen Zug sitzen und gern anonym bleiben möchten. Es werden Sie, wenn Sie manchmal laut lachen, nämlich garantiert alle ansehen.

In einem Satz: authentische und sehr lustige Geschichten vom Fisch bis zu japanischen Hotels.

№	Aussage	richtig	falsch
1.	Stephan Bergmann ist ein Gigolo auf einem Kreuzfahrtschiff.		
2.	Meret Becker ist Sängerin und Schauspielerin.		
3.	Dieter Roth war Schweizer		
4.	Roth arbeitete als Lehrer, um sein Leben als Künstler zu finanzieren.		
5.	Die Band Kraftklub kommt aus Berlin.		
6.	Anna Ditges ist Dokumentarfilmerin.		
7.	Sascha Thamm hat nur einmal bei einem Poetry Slam mitgemacht.		
8.	Franziska Neubert hat die Erzählung <i>Warten</i> geschrieben.		

Aufgabe 2. Lesen Sie den Text. Was ist korrekt? Markieren Sie!

Sie suchen für einige Bekannte Radiosendungen des „Wissenschafts-Radio“.

Schreiben Sie den Buchstaben für die passende Radiosendung in das Kästchen rechts.

Es gibt nicht für jede Person eine geeignete Sendung. Gibt es für eine Person keine passende Sendung, schreiben Sie den Buchstaben I.

Das Buch im Beispiel kann nicht mehr gewählt werden.

Sie suchen eine Radiosendung für...

01	Beispiel: ...einen Medizinstudenten, der Chirurg werden möchte.	C
02	Beispiel: ...einen Kommilitonen, der sich über das Leben in Südafrika informieren möchte.	I
1	... einen Jugendlichen, der nach Algerien reisen möchte, um die Sprache der Kabylen zu studieren.	
2	... eine Bekannte, die sich für den Schutz der Tiere engagiert.	
3	... einen Germanistikstudenten, der ein Referat über Franz Kafkas Romane schreiben muss.	
4	... eine Bekannte, deren Tochter fast nichts mehr isst.	
5	... einen Studenten der sich für ethische Fragen der modernen Wissenschaften interessiert.	
6	... eine Studentin, die eine Reise machen mochte, aber nur wenig Geld hat.	
7	... einen Journalisten, der sich für die Darstellung fremder Länder im Fernsehen interessiert.	
8	... einen Arzt, der sich für alternative Heilverfahren in der Medizin interessiert.	
9	... eine Bekannte, die eine Exkursion in den tropischen Regenwald von Südamerika machen möchte.	
10	... einen Informatikstudenten, der eine Hausarbeit über Computerkriminalität schreibt.	

A

Flirt mit dem Tod

In Deutschland leiden über 100.000 Schüler und Schülerinnen an Magersucht. Häufig hilft nur eine psychotherapeutische Behandlung, die die Betroffenen aber meistens ablehnen. Doch es handelt sich nicht um eine rein weibliche Krankheit. Ein eindrucksvolles Beispiel lieferte Franz Kafka – vermutlich selbst betroffen – mit seiner Novelle »Der Hungerkünstler«.

B

Rätsel Homöopathie

Bei den Patienten gehört die Homöopathie, die sanfte Medizin, zu den beliebtesten Heilverfahren. Viele Wissenschaftler und Ärzte glauben, dass sie ihre Erfolge nur einem Placebo-Effekt zu verdanken hat. Auch Homöopathen können die Frage nicht beantworten, was »es« ist, was in ihren verordneten Pillen wirkt. Welche Theorien gibt es?

C

Das fremde Herz in meiner Brust

1967 wurde das erste Herz transplantiert. Seitdem leben immer mehr Menschen mit einem fremden Herzen, einer fremden Leber oder Niere. Die neuen Organe retten ihr Leben und doch machen sie ihnen das Leben oft schwer. Und das, obwohl sie physiologisch gesehen »funktionieren«. Rund zehn Prozent der Transplantierten leiden unter psychischen Problemen.

D

(Un-)Bekanntes Afrika

Der Völkermord in Ruanda, die Hungerkatastrophe im Sahel oder die hohe Kriminalität in Johannesburg – schlechte Nachrichten aus Afrika gibt es viele. Vom normalen Leben der 700 Millionen Afrikaner erfahren wir dagegen so gut wie nichts. Wie kommt es zu diesem verzerrten Afrikabild in den deutschen Medien – und welches Bild haben die Afrikaner umgekehrt von Europa?

E

Schlachtfeld Internet

Nichts geht mehr in modernen Gesellschaften ohne Computersysteme. Stromverteilung, Börsenhandel oder Verkehrslenkung sind daher anfällig für Virenangriffe oder Hackereinträge. Diese Form der Kriminalität nimmt

rapide zu. über 300 Mai hat allein das Computer-Notfall-Team der amerikanischen Bundespolizei FBI in diesem Jahr Virenalarm geschlagen.

F

Zu-Gänge zur Wirklichkeit

Vier Wochen Abenteuer und Strapazen, Erlebnisse und Einsamkeit! Erholsam sind die Studienreisen nicht, die der Verein ZIS finanziert. Aber das wollen die Jugendlichen auch nicht, die auf diese Reisen gehen. Mit einem kleinen Stipendium in der Tasche reisen die Jugendlichen mutterseelenallein ins Aus-land, um ein selbstgewähltes Studienthema zu bear-beiten. Was suchen Sie in der Ferne?

G

Das Weinen des Waldmenschen

Der rothaarige Orang-Utan ist der sanftmütigste und bedächtigeste unter den Menschenaffen. Dieser größte baumbewohnende Primat lebt nur noch auf einigen Regenwaldflecken im Norden Sumatras und auf Borneo. Aber der Lebensraum des Waldmenschen, so die Übersetzung von Orang-Utan, schwindet rasant. Kann man ihn überhaupt noch retten?

H

Wer lebt?

Geklonte Menschen, designte Babys, intelligente Ro-boter – einige dieser Visionen konnten bald Wirklichkeit werden, auch wenn es für viele Horrorvisionen sein mögen. Angesichts der zunehmenden Bedeutung der Lebenswissenschaften ist biologisches Denken in Mode gekommen. Welche Folgen hat das für die Gesellschaft? Sind wir überhaupt geistig auf das biotechnologische Zeitalter vorbereitet?

Aufgabe 3. Lesen Sie den Text und lösen Sie die Aufgaben.

Geld ist Zeit

»Die Zukunft der Zeit« und damit Visionen für eine neue Zeitkultur stehen im Mittelpunkt der »Millennium-Tage« in Kassel. Die fünfte Zukunftskonferenz, an der rund 300 »Meinungsführer« aus Wissenschaft,

Wirtschaft und anderen Bereichen teilnehmen, will zukunftsweisende Denkanstöße geben.

Kaum jemand hat noch Zeit, alle unterwerfen sich dem Diktat der Uhr, lassen sich auf den Wettlauf mit der Zeit ein, erledigen mehrere Dinge gleichzeitig, sind gestresst und klagen über Zeitnot, Zeitdruck. Beneidet werden nicht nur jene, die im materiellen Sinne reich sind, sondern die viel Zeit haben. »Zeitwohlstand«, so eine der in Kassel formulierten Thesen, konnte deshalb im nächsten Jahrtausend zum neuen gesellschaftlichen 15 Maßstab werden.

Davon sind die Deutschen noch weit entfernt, wie die »Landkarte der Zeit« des kalifornischen Wissenschaftlers und Millennium-Referenten Robert Levine dokumentiert. Er untersuchte das Arbeitstempo von Postangestellten, die Gehgeschwindigkeit der Menschen in Fußgängerzonen und die Genauigkeit der Uhren in 31 Ländern. Das Ergebnis: Sämtliche westeuropäischen Länder liegen an der Spitze, dann folgen Hongkong, Singapur, Taiwan und die USA, während die letzten acht Plätze von nichtindustrialisierten Ländern in Afrika, Asien und Lateinamerika belegt werden. In Europa sind nur die Schweizer noch schneller als die Deutschen.

Der nahe liegende Schluss, dass ein langsames Lebens-tempo die Menschen glücklicher mache, stimmt nach den Untersuchungen von Levine allerdings nicht. Der Zeitforscher hat im Gegenteil herausgefunden, dass an »schnelleren Orten« die Menschen im Allgemeinen zufrieden mit ihrem Leben seien und sich selbst als »glücklich« einstufen. Der Grand: Das Lebenstempo sei in den industrialisierten Ländern hoch, dort sei aber auch die Wirtschaft produktiv und schaffe mehr materiellen Wohlstand. Der Preis dieses materiellen Glücks sei jedoch ein deutlich höheres Risiko, an Herzinfarkt zu sterben.

Einige Schweizer haben deswegen auch schon einen »Verein zur Verzögerung der Zeit« gegründet.

Dessen Präsident hielt in Kassel ein »Plädoyer für Verlangsamung und Innehalten«. Denn »je schneller wir sind, erobern und verändern«, so Heintel, »umso schneller werden wir unzufrieden, nervös und krank«. Natürlich wolle der Verein zur Verzögerung der Zeit nicht prinzipiell Zeit verzögern. Er mochte nur dem Beschleunigungswahn entgegentreten, der in allen gesellschaftlichen Bereichen zu beobachten sei.

Gegen Schnelligkeit beim Essen im Allgemeinen und Fast Food («schnelles Essen») im Besonderen haben sich Italiener formiert. Denn auch sie hetzen zwar mit ihren Handys aus den Büros, über Straßen und Plätze, der Verzehr von Pasta und Polenta freilich braucht seine Zeit. So waren es die Italiener, die vor geraumer Zeit schon eine »Slow-Food«-Bewegung («langsamer essen!») initiierten, die inzwischen weltweit 60000 Anhänger zählt: Es sind organisierte Genießer, die versuchen, die Esskultur hoch zu halten. Zur Philosophie gehört, so formulierte es in Kassel Friderike Klatt als Vorsitzende des deutschen Vereins, »dem natürlichen Rhythmus des Menschen und der Natur wieder Geltung zu verschaffen«.

Dass dies selbst im Informationszeitalter gelingt, das durch schnelle Erreichbarkeit und Datenübertragung gekennzeichnet ist, glaubt Karlheinz A. Geißler, Professor an der Münchner Bundeswehr-Hochschule und »Zeitforscher«. »Ein totaler Wandel des Zeitbewusstseins steht schon unmittelbar bevor«, sagt er voraus. Ein Indiz dafür sei nicht nur, dass öffentliche Uhren verschwinden und die Pünktlichkeitsmoral bröckelt. Er sieht auch schon das Ende der Beschleunigungsmöglichkeiten und damit der Schnelligkeit gekommen, weil die Informationen als »die wichtigsten Wirtschaftsgüter« bereits in Lichtgeschwindigkeit übertragen werden.

Nicht nur die Langsamkeit, sondern auch das Warten, so Geißler, müssen künftig als »erstrebenswerte Zeit-formen« entdeckt werden. Und einen Reichtum an Zeit hatten zum Beispiel nicht nur jene, die mit 60 in den so Ruhestand gehen, sondern die schon vorher arbeitslos werden. So wundert sich Geißler, dass Arbeitslosigkeit bisher immer nur mit Nachteilen verbunden wird - »statt sie auch als Chance« zu sehen.

Markieren Sie die richtige Antwort (A, B oder C)

(0) Was ist das Thema der Millennium-Tage in Kassel?

- A Ursachen für die zunehmende Unpünktlichkeit
- B Umgang mit der Zeit in der Zukunft
- C Sicherung des Wohlstands in der Zukunft

Losung: B

- 1. Welches Ziel hat der Kongress?**
  - A Er will zum Nachdenken über die Zeit anregen.
  - B Er will Vertreter aus Wissenschaft und Wirtschaft zusammenbringen.
  - C Er will Pünktlichkeit und Wohlstand neu definieren.
- 2. Was versteht man unter »Zeitwohlstand«?**
  - A Man hat viel Zeit zur Verfügung.
  - B Man hat im Laufe der Zeit viel Geld verdient.
  - C Man lässt sich von Zeitnot und Zeitdruck nicht nervös machen.
- 3. Was hat Robert Levine untersucht?**
  - A Wie Menschen in Westeuropa mit der Zeit umgehen.
  - B Wie unterschiedlich schnell Menschen in verschiedenen Ländern handeln.
  - C Wie pünktlich die Menschen in Verschiedenen Ländern sind.
- 4. Welches Ergebnis hatte die Untersuchung von Levine?**
  - A Die Schweizer liegen auf Platz 2.
  - B In Europa sind die Deutschen am schnellsten.
  - C Die Westeuropäer sind schneller als die Menschen aus den USA.
- 5. Welche Folge hat nach Levin ein hohes Lebenstempo?**
  - A Die Menschen sind unglücklicher.
  - B Die Menschen sind glücklicher.
  - C Die Menschen sterben früher.
- 6. Was will der »Verein zur Verzögerung der Zeit«?**
  - A Er möchte, dass die Zeit langsamer abläuft.
  - B Er will den Umgang der Menschen mit der Zeit beobachten.
  - C Er wendet sich dagegen, dass in der Gesellschaft alles schneller gehen muss.
- 7. Was möchte die »Slow-Food«-Bewegung erreichen?**
  - A Sie möchte, dass die Menschen nicht mehr in Schnellrestaurants essen.
  - B Sie möchte, dass die Menschen sich Mehr Zeit beim Essen nehmen.
  - C Die Menschen sollen nur Nahrung aus ökologischem Anbau verzehren.

8. Was prognostiziert Prof. Geißler?

- A Uhren werden bald aus der Öffentlichkeit verschwinden.
- B Die Menschen werden ihre Einstellung zur Zeit verändern.
- C Informationen werden immer schneller übertragen.

9. Welche Folge wird nach Meinung von Prof. Geißler die schnelle Übertragung von Informationen haben?

- A Es wird nicht mehr möglich sein, etwas noch schneller zu machen.
- B Informationen werden bald so schnell wie das Licht übertragen.
- C Informationen werden zu Waren.

10. Welche Meinung vertritt Geißler zur Arbeitslosigkeit?

- A Arbeitslosigkeit kann für die Betroffenen auch positiv sein.
- B Arbeitslosigkeit bietet die Chance, in Ruhe zu leben.
- C Arbeitslosigkeit hat für die Betroffenen nur Nachteile.

III. Schreiben

Aufgabe 1.

a) Ergänzen Sie die passenden Endungen der Adjektive.

Bomben auf Dresden

Dresden, die Hauptstadt des Freistaates Sachsen, ist Sitz des sächsisch _____ Parlaments. Die schön _____ und interessant _____ Stadt liegt an der Elbe. Die historisch _____ Altstadt wurde im Februar 1945 zerstört. Doch viele wichtig _____ Gebäude wurden rekonstruiert: der berühmte Zwinger, die groß _____ Semperoper, die barock _____ Frauenkirche.

Wenn Sie nach Dresden kommen, müssen Sie auch die bekannt _____ Gemäldegalerie und das Grün _____ Gewölbe im alt _____ Schloss besuchen. Entspannen Sie sich bei einem ruhig _____ Spaziergang im Groß _____ Garten, oder trinken Sie einen lecker _____ Raffe in einem der populär _____ Cafés in der Neustadt. Populär sind auch die langsam _____ Fahrten mit den historisch _____ Raddampfern auf der Elbe.

Mit dem Schiff oder der S-Bahn können Sie auch die sehr schön _____ Umgebung der Stadt kennen lernen. Ganz in der Nähe liegt die Sächsisch _____ Schweiz mit ihren seltsam geformt _____ Bergen.

b) Verbinden Sie Teilsätze und bilden sie einen Satz.

1. Ich nehme Unterricht; ich lerne schnell Deutsch.
2. Alle verhalten sich ruhig; der Kranke schläft.
3. Der Mensch lebt; der Mensch muss essen.
4. Der Lehrling lernt fleißig; der Lehrling wird später Geselle und Meister.
5. Die Frau begießt die Blumen täglich; die Blumen wachsen und blühen.

Aufgabe 2. Was würden Sie Ihrem Freund in Deutschland über die jetzige Situation in der Ukraine schreiben? (bis 30 Sätze).

**СЕКЦІЯ
«ФРАНЦУЗЬКА МОВА»****КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ****10 клас****I рівень****I. Lisez le texte et tachez de répondre correctement aux questions:**

...Malheureusement, les écoliers français portent bien souvent des sacs surchargés, au-delà du poids maximum conseillé. Une balance devant l'entrée de l'école, c'est le seul matériel dont les membres de l'association de parents d'élèves, la FCPE, ont besoin pour alerter les parents et les professeurs sur le poids des cartables. Jusqu'au 20 octobre, ils procèdent à la pesée des enfants et de leur cartable devant de nombreux établissements scolaires.

Et les résultats du début de semaine sont clairs: les élèves portent en moyenne entre 5 et 10 kilos sur leur dos, pour un poids moyen de 40 kilos. Les cartables peuvent représenter jusqu'à un quart du poids des enfants, alors que les directives officielles demandent qu'ils ne dépassent pas un dixième: pour un enfant de 40 kilos, cela représente 4 kilos au maximum.

Pour éviter que les élèves ne se cassent le dos avec ces cartables pleins à craquer, la FCPE propose des solutions: installation de casiers dans les collèges, partage des livres...

Des idées qui ne sont pas nouvelles, _____ qui semblent mettre du temps à faire leur chemin. Mais il est temps d'agir, car les élèves en ont vraiment plein le dos!

Tiphonie Truffaut www.lesclesjunior.fr

II. a) De quel type du document s'agit-il?

- A d'un mode d'emploi
- B d'un article de presse
- C d'un tract publicitaire
- D d'une lettre de lecteur

b) Quel titre reflète le mieux le contenu de ce texte?

- A Le pesage des cartables par les parents
- B Un mois de septembre léger pour les élèves
- C Les enfants en ont plein le dos
- D Les directives officielles sur le cartable écolier

III. a) Quel est le rôle de la conjonction «et» au début du deuxième paragraphe?

- A opposer les idées exprimées dans le premier et le deuxième paragraphes
- B exprimer la conséquence décrite dans le deuxième paragraphe
- C souligner l'importance d'une idée exprimée dans le premier paragraphe
- D détourner l'attention des statistiques données dans ce paragraphe

b) Choisissez une variante correcte pour le dernier paragraphe:

- A c'est-à-dire
- B sauf
- C mais
- D enfin

IV. Quelle est la situation des écoliers ukrainiens en comparaison avec celle des écoliers français?

II рівень

I. a) Complétez les phrases avec les possessifs qui conviennent:

“Bonjour Marc,

Comment _____ vacances se sont passées? Moi, je suis très content _____. Tu étais avec _____ parents? Moi, j'étais avec _____ dans notre maison de campagne, j'aidais _____ père à bricoler et toi, tu aidais _____? _____ petite soeur passait tous les jours avec _____ amie, et _____, qu'est-ce qu'elle faisait? Et tes cousins, ils étaient chez _____ grands-parents? Réponds-moi vite. J'attends de _____ nouvelles.

A propos, j'ai trouvé la clé dans mon sac, mais ce n'est pas _____. Peut-être, c'est _____?”

b) Que dites-vous à votre ami qui est...? Faites correspondre les éléments de deux colonnes:

1. Un ami qui est distrait?	a. Fais du sport au lieu de ne rien faire!
2. Un ami qui est sévère?	b. Tu est toujours dans la lune, toi!
3. Un ami qui s'ennuie?	c. Toi, il faut toujours t'attendre!
4. Un ami qui te gêne?	d. Sois plus gentil!
5. Un ami que tu gêne?	e. Attention!
6. Un ami qui n'est jamais prêt?	f. Sois plus sérieux, prends les choses au sérieux!
7. Un ami dont la voiture est en panne?	g. Excusez-moi!
8. Un ami qui est paresseux?	h. J'espère que tu aimes la mécanique!

II. a) Traduisez les mots et les expressions et placez-les dans les propositions:

цього року –	однієї неділі –
щопонеділка. –	щовівторка –
на цьому тижні –	щочетверга –
вечорами –	в п'ятницю –
в цю суботу –	в середу –

1. _____ nous transformons la décoration de notre appartement.
2. En général, _____ je travaille jusqu'au soir.
3. _____ mon frère termine ses études à l'Ecole des Beaux- Arts.
4. _____ toute la famille se retrouve dans la capitale de l'appartement.
5. _____ M. Dubois rencontre ses amis.
6. _____ toute ma famille va à la campagne.
7. _____ et _____ nous avons un cours de linguistique.
8. _____ je suis libre dans l'après-midi.
9. _____ nous rentrons plus tard.

b) Dans cet article il y a 10 fautes d'orthographe, corrigez-les:

Un concours de poésie: des “rimes et rames”

Depuis 1997, la RATR lances régulièrement un concours de poésie. Cet initiative a rencontrée, dès ses débuts, une énorme succès. Les poètes-amateurs sont de plus en plus nombreux à concourir. Il y a deux catégories: celle des poèmes de 10/12, vers destinées à l’affichage sur les quais du métro et celle des poèmes très courtes destinées à l’affichage dans les voitures.

III. a) Dites en d'autres termes, en choisissant un bon cas: *dire du mal de qn; faire un effort quelconque; avoir beaucoup de travail; s'enrichir; mon cher, ma chérie; avoir des cheveux roux; défendre ses droits; se mettre en colère; raconter des mensonges; s'occuper des ses affaires*

1. raconter des salades _____
2. mettre la main _____
3. avoir du pain sur la planche _____

4. faire son beurre _____
5. monter comme une soupe au lait _____
6. s'occuper de ses oignons _____
7. être poil de carotte _____
8. défendre son bifteck _____
9. casser du sucre sur le dos de quelqu'un _____
10. mon (petit) chou _____

b) Faites une situation avec l'une des expressions, celle que vous trouvez intéressante.

III рівень

I. Vous connaissez la France et sa capitale Paris. A propos, savez-vous où travaillent ces responsables politiques français? Trouvez les correspondances:

1. Président de la République	a. le Palais Bourbon
2. Le Premier ministre	b. le Palais du Luxembourg
3. Le ministre des Affaires étrangères	c. le Palais de l'Elysée
4. Les sénateurs	d. le Quai d'Orsay
5. Les députés	e. le Matignon

II. Exposez vos idées au sujet donné (15 phrases au moins):

Plus que je connais, j'en ai plus à connaître!

11 клас**I рівень****I. Lisez le texte:****Rire, c'est guérir un peu**

On sait aujourd'hui que le rire soigne ou aide à soigner. Car si le rire reste un mystère pour les philosophes, il a toujours été familier aux médecins.

Et pourtant, personne n'est convaincu. Ni les malades, qui ne croient qu'aux pilules, piqûres, opérations ou machines. Ni même les médecins qui demandent des "preuves scientifiques" de cette découverte, qui n'est pourtant que la "redécouverte" d'un très ancien phénomène. La Bible le disait déjà: "Un coeur joyeux guérit comme médecine". L'homme préhistorique, riait-il? Oui, répond Darwin, il riait pour signaler l'absence de danger et désarmer ses ennemis. Les grands singes, chimpanzés et orang-outans, rient-ils? Et les dinosaures? Peut-être, puisque le centre du rire est situé dans les structures les plus anciennes du cerveau qui commandent les émotions liées à la survie de l'espèce: manger, dormir, aimer, se battre, souffrir, rire. Ce grand rire venu du fond des âges, ce rire magique et thérapeutique, ce rire explosif, spontané ou provoqué, doit-il aider la race humaine à survivre?

En Europe médiévale le rire perd peu après son pouvoir. La religion a découvert-là un danger subversif. Saint-Jean Chrysostome, patriarche de Constantinople et Père de l'Église, écrivit au IV-e siècle: "Le rire, la plaisanterie ne paraissent pas des péchés mais ils conduisent au péché".

Aujourd'hui, il faut donc réhabiliter le rire – ce médicament merveilleux qui est toujours immédiatement disponible et gratuit. Même si les médecins (1) _____ bien le rire et sa réputation thérapeutique, ils (2) _____ des preuves scientifiques. Cependant, le rire a permis à l'espèce de survivre. Voilà ce que les spécialistes (3) _____ il y a quelques années. Après des siècles de déclin en Europe, le rire (4) _____. Si les Français riaient un peu plus (5) _____ moins de dépression. Les médecins s'accordent pour dire que rire aide l'être humain à dormir plus, à souffrir moins. En 2008 on constate que

le rire (6) _____, il faut le (7) _____ dans la vie sociale et qu'en particulier les activités qui les stimulent (8) _____ par la Sécurité sociale.

Tiré du « Nouvel Observateur »

II. Dans chaque case cochez la réponse textuelle correcte:

1.	5.
A. Connaissant	A. feraient
A. Connaissons	B. feront
B. connaît	C. ont fait
C. connaissent	D. faisaient
2.	6.
A. voulaient	A. guérissons
B. veulent	B. guérir
C. auront voulu	C. guérisse
D. veuillent	D. guérissant
3.	7.
A. comprennent	A. réhabilitait
B. comprendront	B. réhabiliter
C. ont compris	C. réhabilitant
D. comprenaient	D. réhabilitee
4.	8.
A. aura réapparu	A. sont remboursées
B. réapparaîsse	B. seront remboursées
C. réapparaître	C. seraient remboursées
D. a réapparu	D. soient remboursées

III. Etes-vous d'accord avec l'idée principale du texte: « Rire- c'est guérir un peu »? Aimez-vous rire?

IV. Pouvez-vous donner quelques expressions avec l'idée de «rire» en français et en ukrainien:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

II рівень**I. a) Dans cet article il y a 10 fautes d'orthographe, corrigez-les:**

1. L'enfluence de l'église en France (la "France, fille aîné de l'église) a sans doute favorisée les sentiments altruistes qui, aujourd'hui encore, place la France à la tête des nombreuses actions humanitaires. 2. Peut-être, a-t-elle aussi contribué à l'attitude ambiguë des Français vis-à-vis de l'argent: aussi matérialistes que bien d'autre, ils répugnent généralement à parler de leur salaires et la "bonne bourgeoisie" se fait un devoir de ne pas faire étalage de sa richesse. 3. Pourtant épargner est instinctivement dans le sang de toutes Français, au même titre que la sentiment de la duré nationale...

b) Mettez correctement les prépositions nécessaires:

Il est utile _____ dire quelque mots _____ traits principaux _____ caractère français. Le plus évident est l'individualisme qui remonte, dit-on, _____ Gaulois, incapables _____ s'unir pour se défendre _____ Rome.

Le Français est fier _____ être individualiste et, comme il n'a pas toujours _____ bonnes raisons _____ l'être, il s'affirme en étant "raleur". Ce mot désigne une attitude _____ critique systématique qui s'exerce le plus souvent _____ l'égard _____ toute forme d'autorité: le gouvernement, le patron, l'épouse, les guichets _____ postes...

II. Remplacez les mots en italique par les pronoms personnels:

1. Donne des livres à tes élèves! _____
2. Montrez-nous votre nouveau tableau! _____
3. Ne racontez pas ce secret à ma mère _____
4. Rends ces livres à tes copins! _____
5. Participe obligatoirement à cette olympiade! _____
6. Adressez-vous à cette personne! _____
7. Envoyez ces cadeaux à vos amis! _____
8. Occupe-toi de tes affaires! _____

III. a) Remplacez le verbe “mettre” par l’un de ses synonymes:

1. Je voudrais le **mettre en relief**. _____
_____
2. Elle m’aidera à **mettre la table**. _____
_____
3. Aujourd’hui ce mot est **mis hors d’usage**. _____
_____
4. Mon frère **a mis** ses connaissances à **profit**. _____
_____

b) Trouvez un équivalent ukrainien pour la structure française et faite une situation avec l’une d’elles:

1. **Mettre** la charrue devant le boeuf _____
_____
2. **Mettre** du sel sur la plaie de qqn _____
_____
3. **Mettre** le doigt dans l’œil _____
_____
4. **Se mettre** au courant _____
_____

III рівень

I. Traduisez de manière correcte en faisant attention aux mots “честь”, “шана” en français et en ukrainien:

1. ”Tout est perdu fors l’honneur” (François I)

2. За місцем і шана.

3. Кому належить честь цього відкриття

4. Слово честі! Забагато честі!

5. Je n’ai pas l’honneur de vous connaître.

6. Його зустріли з усіма належними йому почестями.

7. Je vous jure qu’il agit toujours en tout bien tout honneur.

8. Він був змушений робити це, щоб врятувати честь сім’ї.

9. Mon honneur est en jeu.

10. Вас запрошено на прийом на честь національного свята Франції

II. Vous terminez l’école, vous allez choisir la profession future, votre place dans la société... Mais il y a des qualités obligatoires qu’il faut tenir et suivre toute la vie: l’honneur, честь, шана. Les Ukrainiens disent: “Бережи честь змолоду”. Les Français disent: “L’honneur vaut mieux que l’argent”. Et vous en personne, que-ce que vous en penser? (14–15 phrases au maximum)

**СЕКЦІЯ
«ІСПАНСЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ІСПАНСЬКОЇ МОВИ**

10 клас

I. Gramática

1. Completa los huecos con las formas adecuadas de los verbos ser, estar, haber:

1. A. Oye, ¿tienes cerillas?
B. Sí, ... una caja en la mesilla del teléfono.
A. No, no ... donde dices.
B. Pues juraría que la caja ... allí cuando salí.
2. A. Oiga, por favor, ¿podría indicarme cómo se va a Correos?
B. ... cerca de aquí. Mire, siga todo recto, al final de esta calle, a la derecha, ... un quiosco, justo enfrente de él ... el edificio de Correos.
3. A. ¿Has visto? No ... ni in planta en toda la casa.
B. Creo que las plantas ... en un invernadero que no hemos visto.
4. A. ... un monasterio cerca de aquí.
B. ¿Sí? ¿A cuántos kilómetros ... ?
A. Me parece que ... a unos 15 kilómetros.
5. El entierro ... pasado mañana en el cementerio del pueblo.
6. El reloj ... malo, no es de plata como dice la etiqueta.
7. Mi cuñado ... ingeniero pero ahora ... de profesor.
8. Yo creo que el marisco ... malo, tengo ganas de vomitar.
9. – Tus hijos ... muy altos para la edad que tienen.
– La verdad es que sí, ... altísimos como su padre.
10. ¿A cuánto ... hoy los tomates?

2. Subraya la opción adecuada:

1. Ahora estamos ...Burgos, pero esta tarde vamos a llegar ... Toledo.
a/en   con/a   de/en   en/a
2. Cuando estoy ....ellos, realmente me lo paso muy bien.
a   con   de   en
3. Mañana viajo ... Córdoba ... Buenos Aires ... tren.
a/en/en   con/a/con   de/a/en   en/de/con
4. Le multaron por correr ... 200 km/h ... una autopista.
a/en   con/con   de/en   en/en
5. Estoy conforme ... precio y ... las condiciones de pago.
a/a   con/con   de/de   en/a
6. Aquí traigo una bolsa ... toda la comida.
a   con   de   en
7. Ha colgado un cuadro ... la pared ... unos clavos muy resistentes.
a/en   con/a   de/a   en/en
8. ¿Puedo subir este bolso ... mano ... la cabina de avión?
a/a   con/a   de/a   en/en

3. Completa las siguientes frases con las preposiciones por o para:

1. Aunque me vaya tan lejos, no te preocupes, ... tu cumpleaños ya estaré aquí.
2. En la amistad y en el amor, ... mí lo más importante es la honestidad.
3. ... no tener ni idea de cocina, me han salido unos macarrones exquisitos.
4. Le han prohibido jugar con el ordenador ... sacar malas notas.
5. No salí de casa ... miedo a tener un accidente.
6. No tiene motivos ... estar enfadada.
7. Siempre guardo este mantel ... los días festivos.
8. Es el momento de comprar ese piso. Se vende ... poco.
9. Ella siempre está muy ocupada y no puede ir. ¿Por qué no vas tú ... ella?
10. Está estudiando mucho ... presentarse a las oposiciones a profesor.

4. Completa con el verbo en Pretérito Indefinido de Indicativo:

- a. En mi vida de actor ... (morir) dos o tres veces.
- b. El .... (repetir) tres veces el mismo curso.
- c. Yo ... (elegir) un vestido rojo para la fiesta.
- d. En el último viaje ... (conducir) mi mujer todo el proyecto.
- e. Yo ... (pagar) cara la comida.
- f. Ellos ... (vestirse) con ropa de verano.
- g. Yo ... (chocar) contra una farola.
- h. Yo.... (finalizar) la carrera hace dos años.

II. Gramática y vocabulario

1. Completa los huecos con la forma verbal apropiada (en presente, pretérito perfecto o pretérito indefinido):

Dedicarse, hacer, mover, conocer, alquilar, costar, encontrar, esperar, llamar, dedicar, tener (2), echar, contar, ser (3), apuntarse, creerse, ir, decidir, escribir, darse, poder, querer, compaginar, estar (3), instalarse.

Madrid, 26 de enero de 2005

Querida Familia:

Os (1) ... para contaros lo bien que estoy pasando aquí en España, aunque la verdad es que os (2) ... muchísimo de menos. Esta semana (3) ... en Madrid, en un piso pequeño, pero bastante asequible que (4) ... en la zona centro. Me (5) ... Dios y ayuda conseguirlo porque, al contrario de lo que piensa, el precio de la vivienda (6) ... por las nubes. Como (7) ... que dejar el trabajo de azafata allí en Italia, (8) ... todo el tiempo de acá para allá, de entrevista en entrevista. La semana pasada me (9) ... de varios sitios, pero nada lo suficientemente interesante.

De todas formas, (10) ... muchas cosas en los últimos días: me (11) ... por la ciudad, (12) ... gente muy agradable con la que pasar el rato y, lo que siempre (13) ... hacer, pasear de noche tranquilamente sola y hasta las tantas de la mañana. Casi todo aquí (14) ... diferente, y durante varios días (15) ... a acostumbrarme a la nueva situación. Hace dos lunes (16) ... un coche con varios amigos y nos (17) ... rumbo a Santander. (18) ... todos

en el último momento hacer un recorrido por el norte de España, y no os (19) ... imaginar lo verde que (20) ... Galicia, el País Vasco, Cantabria, Asturias... todavía no (21) ... el haber estado allí. (22) ... del viaje en total una semana. La semana siguiente la (23) ... entonces al estudio del español, ya que (24) ... cuenta de que (25) ... muy útil e imprescindible para poder valerme por mi misma aquí. También (26) ... a un gimnasio cerca de casa, y así lo (27) ... con el resto de las actividades. Como veis (28) ... todo planeado al detalle, y creo que ya os (29) ... lo más importante. (30) ... veros muy pronto en una próxima visita.

Muchos besos y abrazos a todos, Ana.

2. Completa los huecos con la forma verbal adecuada (elige entre indefenido e imperfecto):

¿Entonces, don Diego?

– Lo que ... (suceder) ... (ser) lo siguiente: yo ... (caminar) por la calle Victoria en dirección hacia la Plaza mayor. En una esquina, cuando el semáforo ... (ponerse) de color rojo – además ... (haber) un paso de peatones pintado en el suelo – ... (comenzar) a cruzar la calle junto a otras personas más.

¿Qué ... (suceder) en ese momento?

– De repente, cuando ... (encontrarse) cruzando, una moto ... (salir) de entre coches y me ... (atropellar).

¿Y el motorista?

– Pues, el chico ... (andar) unos metros más, luego ... (perder) el equilibrio y ... (caer) al suelo.

¿Qué ... (suceder) inmediatamente después?

– ... (Ponerse) en pie y ... (dirigirse) hacia donde ... (estar) yo. ... (Tener) todavía el casco puesto.

¿Cómo ... (reaccionar) usted?

– ... (Tratar) de defenderme. Le ... (coger) del cuello...

¿Y ... (caer) ustedes al suelo...

– Cierto. ... (caer, nosotros) al suelo y él ... (empezar) a gritar.

3. Completa las frases en indicativo o subjuntivo:

1. El médico de cabecera me aconsejó que ... (ingerir) grandes cantidades de agua y que ... (procurar) practicar algún deporte.
2. Haz lo que sea pero consigue que te (escuchar) ...
3. Está comprobado que (existir) ... medicinas laterativas muy eficaces.
4. Es imprescindible que se (atender) ... a los heridos con rapidez.
5. Si esto sigue así, ordenaré que (suspender) ... el programa de ayudas.
6. Está claro que la Seguridad Social (necesitar) ... algunas reformas.
7. No hay nada que tú (poder) ... hacer ahora, ya está todo terminado.
8. Con tal de que le (llevar, nosotros) ... al cine con nosotros es capaz de cualquier cosa.
9. ¿No te parece que (ser) ... una conversación inoportuna?
10. Ni hablar, no te lo dejaría excepto que (haber) ... alguna emergencia
11. No quiero que (estudiar) ... esta carrera porque no creo que te (servir) ... para nada.
12. Si tienes un problema con las notas, lo mejor es que (hablar) ... con tu profesor y que lo (aclarar) ... .
13. Muchos niños puqueños dicen que, cuando (crecer) ... , quieren ser policías.
14. A mí no me parece bien que los científicos (dedicarse) ... a describir cómo elegir el sexo de tus hijos.
15. Cuando (llegar) ... a casa, llámame, por favor.
16. ¡ Qué raro que no (llegar) ... todavía! Hace ya dos horas que salieron de casa.
17. ¿Os apetece que (reunirse, nosotros) ... esta noche para intentar solucionar el problema?
18. A lo mejor (olvidarse, él) ... de la fiesta.
19. ¿ No es cierto que te (llamar, él) ... ayer y te dijo que no (esperar) ... un día más?
20. Como (ir) ... , te rompo la cara.

III. Comprensión de lectura

Lee el siguiente texto:

SOS europeo por un lince

El lince ibérico, cuyos últimos ejemplares supervivientes habitan en España, se encuentra al borde de la extinción, según denuncia un informe del Grupo de los Verdes en el Parlamento Europeo. La eurodiputada británica Caroline Lucas presentó ayer un estudio que muestra la dramática situación de este singular felino, para el que se piden medidas urgentes que permitan su conservación.

Sería la primera extinción de una especie de felinos desde los tiempos de la prehistoria, “una terrible vergüenza para Europa y una pérdida irreparable para la conservación de la naturaleza en todo el mundo.”

En la actualidad, la población del lince ibérico se limita a 135 ejemplares entre los que únicamente hay 28 hembras en edad reproductiva. Su esperanza de vida se ha reducido de trece a cinco años y de las 50 poblaciones que había hace solo una década hoy solo quedan dos en condiciones para la reproducción.

En el informe, que se realizó en un periodo de seis meses entre octubre de 2003 y marzo de 2004, se destaca que “queda muy poco tiempo para salvar esta especie porque está demasiado cerca de la extinción y los esfuerzos de conservación que se están llevando a cabo todavía no están demasiado desarrollados”. En concreto se subraya que todavía “no hay programas de reproducción en cautividad que funcionen y que los controles de caza no han conseguido proteger al lince y a su hábitat”.

Entre otras denuncias el informe destaca que de las dos poblaciones existentes en España, una está amenazada por la construcción de una autopista entre Madrid y Córdoba que solo reducirá el viaje 19 minutos, por lo que se merece la pena.

Para solucionar esta dramática situación, Los Verdes piden medidas concretas_ como por ejemplo, la repoblación de las zonas habitadas por el lince con liebres y conejos que le sirvan de alimentos, y la puesta en marcha de un programa de alimentación suplementaria. Además, proponen la conveniencia de reintroducir lince criados en cautividad en los parajes donde habitualmente viven y acabar con todo tipo de caza en estas zonas.

1. Relaciona cada palabra con su definición:

1. Felino	a. representante político europeo
2. Hábitat	b. grupo político ecologista
3. Irreparable	c. privación de libertad
4. Cautividad	d. familia zoológica de que es tipo el gato
5. Ejemplar	e. lugar de una especie vegetal o animal
6. Europarlamentario	f. tipo representativo de una especie
7. Los Verdes	g. desaparición de una especie animal o vegetal
8. Extinción	h. que no tiene solución

2. Escribe el verbo derivado de los siguientes sustantivos:

1. Extinción ... .
2. Verguenza ... .
3. Puesta en marcha ... .
4. Reproductivas ... .
5. Esfuerzos ... .
6. Conservación ... .
7. Denuncias ... .

11 клас**I. Gramática****1. Completa los huecos con las formas adecuadas de los verbos ser, estar, haber:**

1. A. Hay un mitin esta tarde.
B. ¿Dónde ...? ¿En la plaza de toros?
A. No, ... en la clase del sindicato.
2. A. ¡No salgas por ahí, hombre!
B. ¿Por qué?
A. Porque la salida ... por esta puerta.
3. A. ¿Que' ... allí en lo alto de la colina?
B. Un refugio: en él ... el puesto de vigilancia del guardabosques.
4. A. A ver: ¿que' ríos ... en España?
B. ... bastantes: el Duero, el Tajo, el Guadiana, el Guadalquivir, el Ebro...
A. Muy bien. ¿Sabes dónde ..... la desembocadura del Tajo?
B. .... en Lisboa, creo.
5. A. Queremos una habitación con baño.
B. Lo siento. Sólo ..... ducha en las habitaciones.
A. Pero, ... agua caliente, ¿no?
B. Sí, claro. Pero tengo que decirles que en estos momentos sólo ...
ya disponible una habitación: ... en el primer piso y es ruidosa.
6. A. ¿ ... leche para mañana?
B. Sí, ... dos botellas en el frigorífico.
A. ¿Estás segura? He mirado en el frigorífico y las botellas que dices
no ....
7. A. ¿No ... demasiado joven para viajar solo?
B. No, ya tengo 17 años.
8. Hoy he ido al supermercado y los percebes ... carísimos.
9. Este niño ... malo. No hay manera de que obedezca a sus padres y
no puege a sus compañeros.

2. Completa las frases con las preposiciones adecuadas:

1. Hemos quedado ..... las diez .... la cafetería del centro ..... la cuidad.
2. Quiere terminar los cuadros ... esponerlos ... la próxima edición .... Feriarte.
3. Está muy comprometido ... ese asunto, no razona bien ... el tema.
4. Un avión ha chocado ..... la pared de la terminal.
5. No puedo llamarte al móvil, porque me he quedado ... crédito.
6. No paró ... conseguir un aumento de sueldo.
7. Tenemos que defendernos ..... los enemigos que nos acechan.
8. Le vamos ... informar ... lo que ha ocurrido ..... la empresa.

3. Completa los huecos con la forma verbal adecuada:

Todo (ocurrir) ... el pasado 26 de enero a las ocho de la tarde en Granada. Cuando su hermana se (marchar) ..... de casa, Antonio, un bebé de tan sólo 18 meses, (dormir)... El niño se (despertar) ... y al escuchar los gritos de los niños en la calle (tomar) ..... una silla, la (poner) ... al pie de la ventana y subiéndose a ella se (arrojar) ... desde un segundo piso. Al ver asomarse por la ventana al bebé, Francisco Noguera, de doce años, (correr) ... hacia el lugar donde podría caer Antonio, con la gran fortuna de llegar a tiempo de recogerle en sus brazos, salvándole la vida. La madre del bebé, (declarar) ... a la radio mientras (llorar) .... de la emoción: “ Mi hijo ha vuelto a nacer”.

4. Completa los huecos con la forma verbal adecuada:

- Nieves, cuando Antonio se (arrojar) ... por la ventana, ¿dónde se (encontrar) ... usted y su marido?
- Mi marido (estar) .... con los amigos, (acabar, él) ... de salir de trabajar. Yo (estar) .... en misa y me (ir, ellos) ... a avisar.
- Paco, ¿nos cuentas lo que sucedió?
- (Estar, yo) ... jugando al fútbol con mis amigos y ya me (ir) ..... a subir a casa, cuando de repente (escuchar, yo) .... a mi amigo Carlos que (gritar) ... que un niño se (ir) ..... a tirar por la ventana. Yo (ir) ..... corriendo hacia la ventana, me (poner) ..... debajo y Antonio (caer) ... en mis brazos con tanta fuerza que me (tirar, él) ... al suelo.

II. Gramática y vocabulario

1. *Completa los huecos con la forma verbal apropiada (elige entre subjuntivo o infinitivo):*

Poder, permitir, ser (2), desaparecer, costar, cambiar, llegar, deber, alargar, aumentar, haber, avanzar, crecer, proceder, diseñar, dotar

Son muchos los cambios que nos esperan en el futuro, nos encontraremos sin duda con muchas novedades, pero también es probable que muchas de las cosas que conocemos ahora ... Quizás ... incluir a los seres humanos en la lista de recursos comunes en peligro.

Muchos de los científicos que se dedican a la biotecnología creen que no es posible que la medicina ... sin hacer investigaciones y modificaciones genéticas. Según ellos, la clonación de embriones conducirá a la clonación reproductiva e, incluso, probablemente, ... hacer modificaciones genéticas heredables. Algunos afirman que, dentro de una generación, es más que probable que ... niños con mayor resistencia a las enfermedades, más altos y más inteligentes. Posteriormente dicen que será posible ... la personalidad, ... nuevas formas del cuerpo, ... la esperanza de vida y ... a los niños de una gran inteligencia.

Estos propulsores reconocen que las técnicas de ingeniería aplicadas a los bebés probablemente ... mucho dinero. Puede ser que la mayoría de los clones a los niños genéticamente “mejorados” ... de familias ricas. Por tanto, tal vez las tecnologías de ingeniería genética humana ... las desigualdades económicas.

Además, “Si el precio de la tecnología genética se hace más barato, igual que otras tecnologías avanzadas como la informática y la electrónica, quizá ... ser accesible a la mayoría de los miembros de la clase media en las sociedades occidentales. Y así tal vez ... las diferencias entre los países ricos y pobres”.

A pesar de los logros de los científicos genéticos, los genes artificiales y los cromosomas puede que nunca ... tan fiables como se anuncian. Los bebés transgénicos puede que ... tan impredecibles y con tantas malfunciones, que nunca ... a ser una opción popular.

2. Completa los huecos con la forma verbal apropiada (elige entre indefinido, imperfecto, pluscuamperfecto)

Cuando los padres de Carlos y Ana (llegaron) ... a casa, se (llevar) ... un susto enorme. La puerta de la entrada (estar) ... manchada de verde, así se imaginaron que les (robar) ... (Entrar) ... en el salón: todo (estar) ... hecho un desastre, (parecer) ... que (haber) ... un huracán. (Haber) ... vasos y botellas en cada rincón y restos de comida por el suelo. Sin embargo, los muebles (estar) ... intactos. No (faltar) ... nada, (estar) ... claro que sus hijos (celebrar) ... una fiesta a lo grande.

Enseguida (mirar, ellos) ... en los dormitorios. Sus hijos (divertirse) ... muchísimo, solo (haber) ... que ver su aspecto, tumbados en la cama con la ropa del día anterior. Seguramente (estar) ... despiertos hasta altas horas de la noche.

A pesar de su enfado, (conseguir) ... calmarse y esperar a que sus hijos se despertaran. El castigo (durar) ... varias semanas: (fregar) ..., (barrer) ..., (lavar) ... (Resultar) ... ser toda una experiencia en el campo de limpieza.

3. Completa las frases en indicativo o subjuntivo:

1. En cuanto (abrir) ... la puerta va a entrar todo el mundo.
2. Consideramos necesario que los gobiernos occidentales (asumir) ... su responsabilidad hacia los países menos favorecidos.
3. Como se lo (decir) ..... te mato.
4. Oye, a las ocho estoy ahí, salvo que (surgir) ... algún problema a última hora.
5. No me digas que te (dejar) ... engañar.
6. No sé, pero no estaría mal que (comer, tú) ... un poco menos.
7. A mí que me (dejar) ... en paz. No quiero saber nada del asunto.
8. ¿A qué vienen estas preguntas? ¿No está claro que (ser) ... él?
9. No puedo imaginarme que (enfadarse) ... por semejante cosa.
10. Insisto en que (venir) ... a darnos una explicación.
11. Pero es muy extraño que, cuando llegaste, (estar, ellos) ... todavía dormidos.

12. Yo te garantizo que, sólo con que (estudiar) ... un poco más aprobarás.
13. Caben distintas soluciones, según que (querer) ... manga larga o manga corta.
14. Antes de que (darse) ... cuenta, vino el invierno.
15. Parece claro que la mayoría de los países industrializados (estar) ... decididos a conseguir que sus ciudadanos (dejar) ... de fumar.
16. ¿Os importa (ir, nosotros) ... a ver esta película?
17. La orden de que (suspenderse) ... la sesión viene de arriba.
18. No sé por qué, pero creo que nos (estar) ... tomando el pelo.
19. ¿No te parece que así (estar) ... mucho más guapa?
20. Me parece muy bien que (consultar, vosotros) ... a Carlos.
21. Como (llegar) ... tarde, no pudo ir con sus compañeros.
22. Date prisa, que (llegar, nosotros) ... tarde.
23. Me cae fatal, y no es que (ser) ... mala persona, pero es que (caerme) ... gordo.
24. Date prisa, que (venir, ellos) ... ya.
25. Se quedó en la cama porque (estar) ... enfermo.
26. Estoy convencido de que el gobierno (tomar) ... alguna medida en los próximos días, y no porque la magnitud de la protesta (haber llegado) ... hasta los extremos que todos conocemos, sino porque el gobierno (estar) ... decidido ya a realizar estas reformas.
27. Aunque (leer) ... una biblioteca entera. Será un bruto.
28. Llámalo por si (estar) ... en casa.
29. ¡Como habla! ¡Ni que (ser) ... un político!
30. Todo el mundo puede decir lo que quiera, siempre que no (ofender) ... a los demás.
31. Busco al camarero que me (atender) ... ayer, un señor muy simpático que (hablar) ... con un acento canario.
32. Vete rápido a la cocina y tráeme el primer vaso que (ver, tú)...
33. No me gusta nada ese tipo que (estar) ... ahí mirando con cara de imbécil.

III. Comprensión de lectura

Lee el siguiente texto

ONU: La Organización de las Naciones Unidas se creó en 1945 con el propósito de mantener la paz y seguridad en el mundo, estudiar los problemas socioeconómicos y culturales internacionales, para promover las buenas relaciones entre los diferentes Estados. Su sede está en Nueva York.

UNESCO: La Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura, es una institución creada en 1946 con la finalidad de fomentar el conocimiento mutuo, el entendimiento entre los pueblos y la difusión de la cultura en el ámbito mundial. Tiene su sede en París.

UNICEF: El Fondo Internacional de las Naciones Unidas para la Infancia, es una institución especializada, creada en 1946 con la finalidad de socorrer a la población infantil en Europa y China después de la Segunda Guerra Mundial. Desde 1950 ha desarrollado labores muy meritorias en el campo sanitario, especialmente en áreas como África y Asia, actualmente centra sus programas en la población infantil de los países del Tercer Mundo. Más de la mitad de los ingresos de UNICEF proceden de fuentes gubernamentales, pero numerosas organizaciones no gubernamentales y de todos los ámbitos sociales son también contribuyentes. Su sede está en Nueva York.

OMS: La Organización Mundial de la Salud tiene su origen en la Conferencia de San Francisco (1945), y fue convertida en una institución especializada de la ONU el 7 de abril de 1948. Las funciones de la OMS se centran en la asistencia a los Gobiernos del Tercer Mundo, con servicios consultivos de orientación a la prevención de las epidemias, control de medicamentos, protección de la alimentación infantil.

FAO: La Organización de las Naciones Unidas para la Alimentación y la Agricultura, es una institución especializada de la ONU fundada el 16 de octubre de 1945. Su sede está en Roma. Sus funciones son el estudio de las condiciones alimentarias y agrícolas del mundo, asegurando la distribución de los productos alimentarios y proporcionando la ayuda técnica necesaria para la consecución de mayor rendimiento, el consumo y mejores condiciones de vida en las zonas rurales.

ACNUR: El Alto Comisariado de las Naciones Unidas para los Refugiados es un organismo creado en 1951. Su misión es, desde perspectiva apolítica, proporcionar protección jurídica internacional a los refugiados o desplazados forzosos, así como resolver problemas de carácter social, personal, auxilio material y sanitario, y proceder a su repatriación y restablecimiento cuando las condiciones son favorables y con visos de estabilidad. Se financia con las contribuciones voluntarias de los países más desarrollados. Tiene su sede en Ginebra.

CRUZ ROJA: El Comité Internacional de la Cruz Roja, es una de las primeras uniones internacionales (se fundó en 1863), y tal vez la que más prestigio ostenta en el campo de la ayuda humanitaria a nivel mundial. Se trata de una organización y movimiento internacional que procura ayuda en tiempos de guerra a los soldados heridos, civiles y prisioneros. En tiempos de paz, además de realizar funciones de servicio público ordinario, proporciona ayuda médica y de otro tipo a los afectados por desastres naturales, epidemias, hambrunas, etc.

1. Contesta verdadero o falso a las siguientes afirmaciones:

1. ACNUR tiene claros fines políticos ... verd ... fals.
2. La FAO es un organismo independiente de la ONU ... verd ... fals.
3. La OMS se encarga de proporcionar protección jurídica ... verd ... fals.
4. La Cruz Roja no se fundó en 1863 ... verd ... fals.
5. UNICEF se centra en la ayuda a la infancia ... verd ... fals.

2. Escribe los antónimos de estas palabras:

1. Apolítico ...	6. Coordinación ...
2. Proporcionar ...	7. Estabilidad ...
3. Control ...	8. Herido ...
4. Público ...	9. Voluntario ...
5. Ordinario ...	10. Favorable ...

**СЕКЦІЯ
«УКРАЇНСЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА ЛІТЕРАТУРИ**

10 клас

I рівень

1. У якому рядку всі конструкції можна замінити синонімічними сполученнями іменників з прикметниками?
  - А реклама на телебаченні, пальто з вовни, кімната для відпочинку
  - Б стіл директора, сподівання Григорія, крик півня
  - В спів дівчат, виставка скульптур, квіти з паперу
  - Г плаття сестри, стіл вчителя, вправа з математики
2. У якому рядку від усіх іменників присвійні прикметники утворюються за допомогою суфікса **-ів (-їв, -ов)**?
  - А Андрій, Тарас, Анастасія
  - Б сусіда, свекруха, мати
  - В Івасик, директор, батько
  - Г письменник, Григорій, Світланка
3. У якому варіанті всі прикметники належать до одного розряду?
  - А заяча душа, золоті руки, малиновий сік
  - Б високий хлопець, гніда коняка, босий чоловік
  - В вишневий цвіт, гарбузова каша, бурякова сукня
  - Г мамині пироги, Марійчин тато, батьківська хата
4. Позначте рядок, у якому всі слова утворюють синонімічний ряд
  - А ідеальний, уявний, ілюзорний, примарний
  - Б спільність, згода, спільнота, договір

- В** наступати, просуватися, наставати, запановувати
Г досить, доволі, вистачить, годі
5. Позначте рядок, у якому від усіх прикметників можна утворити форми ступенів порівняння
- А** високий, білий, приємний, сміливий
Б чорний, м'який, сліпий, широкий
В товстий, надзвичайний, глибокий, синій
Г красивий, маленький, цікавий, важливий
6. Позначте рядок, у якому всі службові слова – прийменники
- А** попід горами, переді мною, назустріч вітру
Б перед редакцією, хай знають, навколо стадіону
В залежно від обставин, поміж травами, лише сьогодні
А на світанку, виконала ж таки, з-поміж друзів
7. Позначте рядок, у якому всі числівникові форми є правильними
- А** сто вісімдесят сьомого, двомастами п'ятидесятьма двома
Б шістдесяті семи, чотирма, шестиста, дванадцятий
В трьомастами дев'яноста шістьма, сімох, одна третя
Г дев'яноста шести, сто вісімдесяти двух
8. Позначте рядок, у якому всі прислівники слід писати разом
- А** на/весні, на/перекір, до/віку, с/підлоба;
Б на/пам'ять, з/переляку, на/завжди, до/купи;
В мимо/волі, на/двоє, за/кордон, в/цілому;
Г що/найвище, до/вподоби, без/вісти, о/півночі.

II рівень

1. Змініть подані слова так, щоб проілюструвати всі можливі в них чергування голосних і приголосних звуків. Запишіть поряд нову форму слова або спільнокореневе слово та випишіть звуки, що чергуються.

Січень, овес, корінь, вітер, шматок, курінь, півень, ставок, нога, плакати, платити, брати, дірка, двір, любити, ловити, вечір, ламати.

2. Які речення потребують редагування? Запишіть відредаговані варіанти.

1. *Попрацювавши весь тиждень, стаття була написана вчасно.*
2. *Вийшовши з кабінету, директор попрямував до їдальні.*
3. *Фільм починається із розповіді про двох починаючих журналістів.*
4. *У бочку заливають від двохсот тридцяти до чотириста п'ятидесяти літрів рідини.*
5. *Цей проект більш кращий, ніж попередній.*
6. *Ними знищено батальйон під Новоазовськом.*
7. *Дві людини знаходяться у вкрай тяжкому стані.*
8. *Кабмін заробив 6,5 мільйонів гривень на продажі частини власного автопарку.*
9. *Центр розвитку дітей і надалі плануватиме такі розвиваючі програми і захоплюючі подорожі.*
10. *Щоб уникнути загострення хвороби, необхідно притримуватися дієти.*
11. *У зв'язку із законом про очищення влади мною було звільнено 2500 співробітників.*
12. *Розслідування справи продовжується.*
13. *Причиною катастрофи стало недбале відношення керівництва до своїх службових обов'язків.*
14. *Потрібно зняти недоторканість з усіх без виключення суддів.*
15. *Переглянувши фільм, нашому захопленню не було меж.*

3. На прикладі обраної новели розкрийте риси цього епічного жанру.

III рівень

1. Подані слова введіть у речення так, щоб в одному випадку вони виступали як прислівники, а в іншому – як слова інших частин мови. Зверніть увагу на відмінність у написанні слів.

Навколо, напам'ять, найкраще, удень, забагато, весною.

2. Перепишіть речення та зробіть його повний синтаксичний розбір (визначте і запишіть тип речення, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми.

Широкі промені вдарялися об кам'яні плити, курилися золотим димом, від чого здавалося, ніби все тут пливе, рухається, злітає у просторі, зависає над древніми плитами, над великим біломармуровим водограєм посередині майдану, над дерев'яними помостами, то голими, вищовганими, то застеленими старими яскравими килимами, залежно від того, кому належали помости і якої цінності товар виставлено на них і коло них (П. Загребельний).

11 клас

I рівень

1. Апостроф треба писати на місці всіх пропусків у рядку:

- А кав... ярня, сузір... я, моркв... яний
- Б між... яр... я, Х... юстон, гіпер... ядро
- В комп...ютер, мад... ярський, об..єднання
- Г він... етка, тьм... яний, пір... я
- Д пів..Європи, пів... яблука, м... який

2. Підкреслена буква позначає однаковий звук у кожному слові рядка

- А гудзик, екзамен, аґрус
- Б доріжка, каша, кошеня
- В корінь, привокзальний, по-українськи
- Г мороз, дзвонити, зоря
- Д вітчизна, майструвати, вітер

3. Позначте рядок, у якому є орфографічна помилка

- А проїзний, астматичний, хворостняк, прихвосні
- Б частовживаний, лимоннокислий, максимально короткий, мікро-топонім
- В Скандинавія, Лівія, Кембрідж, Кіліманджаро
- Г неждано-негадано, священний, шалений
- Д меливо, марево, тримати, тремтіти

4. Позначте рядок, де всі слова в родовому відмінку однини мають закінчення **-а (-я)**:

- А** Тернопіль, Єгипет, Миргород, Прут
- Б** Ужгород, Луганськ, Ізраїль, Бангкок
- В** Буг, Дніпропетровськ, Лейпциг, Київ
- Г** Вашингтон, Амстердам, Краматорськ, Донецьк
- Д** Мукачів, Единбург, Таїланд, Житомир

5. Позначте рядок, у якому є неповне речення

- А** Варто попрацювати.
- Б** Навколо пташині голоси.
- В** Немає сонця.
- Г** Пахне квітами.
- Д** Весела пісня.

6. “... Був воїн уроди, возраста і красоти зіло дивної» (пишуть у літописах); був високий, огрядний собі пан, кругловидий, русявий; голова в кучерях, як у золотому вінку; очі ясні, веселі, як зорі; і вже чи ступить, чи заговорить, то справді по-гетьманськи” – це портрет

- А** Кирила Тура
- Б** Івана Шрама
- В** Якіма Сомка
- Г** Матвія Гвинтовки
- Д** Івана Брюховецького

7. Установіть відповідність між твором і тим, як визначив його жанр сам автор

1	хроніка	А	«Зачарована Десна»
2	філологічний водевіль	Б	«Сон»
3	автобіографічне кінооповідання	В	«Чорна рада»
4	комедія	Г	«Мина Мазайло»
		Д	«Моя автобіографія»

1	
2	
3	
4	

8. Установіть відповідність між цитатою і твором, звідки її узято:

1	«Щастя – момент. Далі вже буденщина, пошлість»	А	«Лісова пісня»
2	«Нема на світі України, Немає другого Дніпра, А ви претесея на чужину Шукати доброго добра...»	Б	«І мертвим, і живим...»
3	«Лови летючу мить життя!»	В	«Сон»
4	«Схаменіться: Усі на сім світі – І царята і старчата – Адамові діти »	Г	«Момент»
		Д	«Чари ночі»

1	
2	
3	
4	

II рівень

1. Назвіть стилі сучасної української літературної мови. З кожним поданим словом (*питання, знайти*) складіть по два речення різних стилів мовлення.

2. Поставте розділові знаки в поданих реченнях. До кожного випадку сформулюйте та запишіть правило.

1. Природна річ розмірковуючи над чернетками митця ми не завжди можемо безпомилково відтворити плин авторської думки. 2. До речі цим образом користуються багато журналістів навіть тепер не знаючи що його створив В. Винниченко. 3. Краса природи принадність жінки чари музики і слова все це котилось як хвилі в далекому морі чужі й невидимі. 4. Ти спиши і на твоїм обличчі малюється печальний вираз. 5. Зненацька налетів вітер сніг укритися зірваними пелюстками.

3. Доведіть, що твір Ольги Кобилянської «Земля» – це повість, яка поєднує ознаки символізму та реалізму.

III рівень

1. Визначте, якою частиною мови є кожне підкреслене слово в реченні. Поясніть явища переходу слів з однієї частини мови в іншу:

Але будинки тихо собі стояли (В. Винниченко). Миттю зреагував Чередниченко, весело збадьорившись (О. Гончар). Заспокоював її: весною справ зразу поменшає, він буде вільніший (В. Підмогильний). Вперше він спізнав банальність веселощів, що круг себе чув (В. Підмогильний). Я зараз просто «син рибалки» та й більш нічого (П. Загребельний). Обоє були під враженням бесіди про Шевченка, якою вчений почастивав їх, здавалося, від усього серця (М. Олійник). Сьогодні й школярі поприходили, одягшись, мов по-празниковому: мало не на всіх були новіші свитки (Б. Грінченко). Один маненький хлопчик заліз у куток і наляканими очима поглядає навкруги (Б. Грінченко). Сучасне завжди на дорозі з минулого в майбутнє (О. Довженко). Зарипіла навколо неї трава (В. Шевчук). Як тільки запалювалася край неба зоря, вже хотілося йому розгулятися (В. Шевчук). Акція розпочнеться рівно о шостій.

2. Перепишіть речення та зробіть його повний синтаксичний розбір (визначте і запишіть тип складного речення, підкресліть члени речення, подайте лінійну схему). Письмово поясніть правопис орфограм.

Зал прийомів був одразу за третьою брамою, князя майже внесли туди, він опинився в якихось золотих сутінках перед широким тронем, що нагадував канапу, над тронем під склепінчастою, в чудернацьких арабесках стелею був червоно-золотий балдахін, з-під якого звішувався на крученому золотому шнурку величезний криваво-червоний рубін, а під тим рубіном, на широкому троні, зграбно й вишукано обгорнувшись дорогими тканинами, облита потоками діамантів, сиділа маленька жіночка з ласкавим усміхом на милому личку і з такою добротою, що князь навіть засумнівався, чи туди його приведено, і мовби аж смикнувся, щоб іти кудись далі (За П. Загребельним).

**СЕКЦІЯ
«РОСІЙСЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З РОСІЙСЬКОЇ МОВИ**

10 класс

I рівень

1. Какие из представленных сочетаний слов не являются фразеологическими оборотами?

Биться головой о стенку. Вымыть голову. В голове вертится. В голове не укладывается. Выбросить из головы. Круглая голова. Вскружить голову. Повернуть голову. Голова идёт кругом. Голову повесить. Голову свернуть. Золотая голова. Надеть шапку на голову. Иметь голову на плечах. Как снег на голову. Пять голов рогатого скота. Не сносить головы. Отчаянная голова. Склонять голову. Обхватить голову руками. Сломать голову. Терять голову. Хоть головой в воду.

2. Расставьте ударение в словах.

Алфавит, щавель, сажень, сантиметр, индустрия, симметрия, договор, заговор, нефтепровод, чистильщик, углубить, танцовщица, кладовая, ломоть, оптовый, сосредоточение, поднял, порвалась, нанял, ходатайствовать.

3. Определите способ словообразования.

Пододеляльник, полдник, привкус, выдумывать, перевод, разведчик, синь, синева, подвезти, повсюду, созвучный.

4. Отметьте верные определения.

Вуаль – деталь женской шляпы.

Демагогия – высокопарные пустые рассуждения.

Динар – огнеупорный материал.

Иглу – древний язык.

Игумен – настоятель мужского православного монастыря.

Махаон – высший правитель в Индии.

Нарвал – морское млекопитающее.

Клавесин – духовой музыкальный инструмент.

II уровень

5. Вставьте, где следует, пропущенные буквы.

Грот...ск, ди...та, ду...ль, ду...т, менедж...р, ма...стро, мод...ль, ид...нтичный, кокт...иль, м...рия, пюр..., пиру...т, про...кция, тра...ктория, ш...д...вр, об...ктив, необ...яснимый, от...езд, зареч...е, сверх...интересный, п...едестал, без...нфекционный, пред...нфарктный, пост...нфарктный, без...мянный, об...гранный, мес...ность, опас...ный, захолус...ный, блес...нуть, лес...ница, безмол...ствовать, сладос...ный, облас...ной, интерес...ный, бессловес...ный, бесчес...ный, каме...ый, сви...ой жир, информацио...ый, имени...ый, перепели...ый, ю...ый, пше...ый, овся...ый, стро...щийся, дремл...щий, пыш...щий (здоровьем), та...щий (снег), шепч...щиеся (подружки).

6. Определите тип связи в словосочетаниях.

Некоторые вопросы, теория перевода, взгляд исподлобья, стремление преодолеть, тридцать третий пункт, интересовать читателя, интересный читателю, чей-то перевод, его талант, освободиться от забот, свободный от забот, исполненный вовремя, главная авеню, двумя руками, параллельно с изучением, сгоревший дотла.

7. Определите, к какой части речи относятся выделенные слова.

1. Чтоб эту истину понять еще ясней, Послушай басенки моей (И. Крылов) 2. Там путь становится все уже (М. Лермонтов) 3. Проехали мимо знаменитой одесской лестницы. (В. Катаев). 4. По-иному звучали песни, значительно становилось каждое слово. (В. Панова). 5. Накануне праздника гости начали съез-

жаться (А. Пушкин). 6. Седые вербы у плетня Нежнее головы наклонят (С. Есенин). 7. Чем больше я думал, тем вся тяжелее становилось у меня на душе. 8. Орлам случается и ниже кур спускаться. (И. Крылов). 9. После ты все узнаешь, Сережа, а теперь не спрашивай. (А. Чехов). 10. Дорогая, сядем рядом, поглядим в глаза друг другу. (С. Есенин).

III уровень

8. Найдите лексические и грамматические ошибки в следующих предложениях. Отредактируйте предложения.

1. Молодая березовая дубрава зеленели за околицей. 2. Дети произносят стихотворение, стоя враспынную. 3. В кинотеатрах идет фильм «Возвращение черного блондина». 4. В автобусе было так тесно, что кто-то предложил: «Станьте плашмя, тогда свободнее будет!». 5. Рекорды продолжаются. 6. Вдруг она заметила: по коридору идет кот на цыпочках. 7. Большинство времени проходит бесплодно. 8. Учитель предложил нам написать контрольную работу устно. 9. В зоопарке маленький кенгуру сидел в клетке и чистил перышки. 10. Наблюдается чудовищное улучшение условий жизни. 11. Незнакомец сел на коня и поехал пешком. 12. От усталости мое тело подкашивалось на ногах. 13. В нашем городке появилось несколько новых предприятий и общественного транспорта. 14. Стой спокойно и не размахивай глазами (из речи воспитателя в детском саду). 15. Вот как сожму кулаки на руках и ногах! (речь ребенка).

9. Запишите словами и просклоняйте числительное 3 182 631.

11 класс

I уровень

1. Определите правильное произношение (*Е*), (*Ё*) в следующих словах. (6 баллов)

Афера, безнадёжный, леска, недоуменный, бытие, никчемный, внесенный, гравер, новорожденный, головешка, одновременный, одноименный, гренадер, одноплеменный, груженный, дареный, опека, двоеженец, оседлый, острие, донесший, отекиший, заостренный, подсиненный, желоб, переведенный.

2. Прочитайте стихотворение-шутку В. Левина и среди слов, заканчивающихся на -арь, найдите такие, в которых часть арь не является суффиксом. Обоснуйте свой выбор.

*Один поэт, раскрыв словарь,
Стал рифмовать: вратарь, звонарь,
Аптекарь, рыцарь, секретарь,
А также слесарь, государь,
Библиотекарь, лодырь, пахарь
И пекарь, виноградарь, знахарь.
Пожалуйста, поспорь с поэтом.
Найди, кто лишний в списке этом.*

3. С приведенными ниже словами составьте словосочетания. Как называются такие слова?

Болотистый – болотный, вдохнуть – вздохнуть, понятливый – понятный, стряхнуть – встряхнуть, воспоминание – напоминание, впечатлительный – впечатляющий, дождевой – дождливый, лесистый – лесной, освещение – освещенность, скрытый – скрытный.

4. Могут ли формы одного слова иметь разные корни? Если могут, приведите примеры таких форм.

II уровень

5. Выделите сказуемые в предложениях. Определите их типы.

1. Разгадка мрачного настроения доктора была налицо (Д. Мамин-Сибиряк) 2. Он побежал отыскивать Ольгу (И. Гончаров) 3. А уж комиссар и Масленников вас ждали, ждали (К. Паустовский). 4. Мы будем побеждать всегда (К. Паустовский). 5. Невская попросила музыкантов сыграть арию Лизы из «Пиковой дамы» (К. Паустовский). 6. Вермель собирался работать вместе с Пахомовым над стенной росписью нового театра в Ленинграде (К. Паустовский). 7. День выдался хлопотливый (К. Паустовский). 8. Герой всей литературы девятнадцатого века не принимал участия в трудовых процессах (Л. Леонов). 9. Вермель обещал вечером переехать в гостиницу (К. Паустовский). 10. Анфиса была на два класса моложе его (К. Паустовский). 11. Я собирался помочь вам, но так и не помог (Т. Володина).

6. Среди предложенных словосочетаний найдите те, в которых употреблены относительные и притяжательные имена прилагательные. Употребите эти имена прилагательные в значении качественных.

Заячий хвост, уютная комната, тяжелая ноша, стальной вал, холодный взгляд, вишневое варенье, благородный поступок, мраморный стол, теплый прием, каменный дом, волчья пасть.

7. Просклоняйте числительное 394281.

III уровень

8. Устраните логические и лексические ошибки, сформулируйте мысль правильно.

1. Когда читаешь поэзию, встречаешь неизвестные теперь слова: ланиты, длань, пламень, глас. Их использовали писатели, создавая в художественной литературе колорит древности.
2. Балерина создает проникновенный образ Жизели – от радостной девушки, верящей в любовь, до трагической гибели героини.

3. Я очень люблю Киев, да и как мне его не любить, ведь и сама-то я полтавчанка. 4. Дождевальная установка уже пущена в работу; взметающиеся вверх рано утром длинные струи не опускаются до позднего вечера, поливая луг с растущими на нем травами. 5. Многие сотни людей каждое утро направляются на фермы, чтобы делать обычное, самое будничное дело – производить молоко, выращивать скот и птицу. 6. Труженики фермы должны строго соблюдать график отела коров.

9. Составьте по два предложения со словами *быть, казаться, являться, оказаться, становиться*. В одном предложении слово должно выступать в качестве связки, в другом – как самостоятельный глагол.

**ВІДДІЛЕННЯ
ФІЛОСОФІЇ
ТА СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА**

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

СЕКЦІЯ «ФІЛОСОФІЯ»

9 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Який історичний процес відбувався одночасно з перебуванням на території сучасної України племен трипільської археологічної культури?

- А Велика грецька колонізація
- Б об'єднання номів у Єгипті
- В панування племен халдеїв у Вавілонії
- Г виникнення держави Ахеменідів

1.1.2. Складовою частиною якої експозиції історичного музею є зображені експонати?

- А «Зародження людської цивілізації в Україні»
- Б «Дивовижний світ Трипілля»
- В «Кочовики періоду бронзи на території Степової України»
- Г «Ранній залізний вік на теренах України»

1.1.3. Про якого князя повідомляє документ XV ст.: «на Києве князя перестала бути, а вместо князей воеводи насташа»?

- А Семена Омельковича
- Б Ярослава Мудрого
- В Мстислава Володимировича
- Г Юрія II Болеслава

1.1.4. Назвіть давньоруський храм за описом: «Був заснований у 1194 році князем Романом Мстиславичем, раніше розміщувався у центрі добре укріпленого городища. Це монументальний хрестобанний храм зі зразками вишуканого білокам'яного різьблення і численними рисунками та графіті на стінах»

- А** Спасо-Преображенський собор
- Б** Церква Успіння Богородиці Пирогощі
- В** Успенський собор Києво-Печерської лаври
- Г** Церква святого Пантелеймона

Завдання № 2

1.2.1. До якого архітектурного стилю належить зображений на фотокопії малюнку Т.Шевченка храм?

- А** візантійський
- Б** бароко
- В** готичний
- Г** ампір

1.2.2. У цій бійні зійшлося – 80 тисяч вояків Польсько-Литовської держави (серед них понад 40 тисяч запорожців) і 220 тисяч турків-османів та їхніх сателітів. На полі битви вирішувалася не лише доля Речі Посполитої, але й значною мірою і доля християнської цивілізації.

- А** Цецорська битва
- Б** Битва на Синіх Водах
- В** Хотинська битва
- Г** Битва під Оршею

1.2.3. Кому могли належати наведені герби?

- А** ремісничим цехам
- Б** православним братствам
- В** єзуїтським колегіям
- Г** козацьким полкам

1.2.4. Назвіть автора книги «Прогностична оцінка поточного 1483 року»

А Юрій Котермак

В Павло Русин

Б Стефан Яворський

Г Швайпольт Фіоль

Завдання № 3

1.3.1. Про яку подію йдеться: «Гетьман із загоном був тоді за 90 верст від місця зіткнення супротивників. В. Шереметєв і Т. Цищора вели два тижні запеклі бої. Тоді ж Шереметєв пошкодував, що роз'єднав свої сили із силами «гетьманяти»?»

А Чуднівська кампанія

Б Збаразько-Зборівська кампанія

В Битва під Батогом

Г Конотопська битва

1.3.2. Кого з кошових отаманів кримські татари та турки називали «Урус-шайтаном»?

А Дмитра Вишневецького

Б Самійла Кішку

В Івана Підкову

Г Івана Сірка

1.3.3. Назвіть діяча, який організував у Києво-Печерській лаврі друкарню, що об'єднувала значну кількість письменників та церковних діячів.

А ШвайпольтФіоль

Б Іван Федоров

В Франциск Скорина

Г Єлисей Плетенецький

1.3.4. Назвіть українські губернії, в яких було сформовано найчисельніші ополченські з'єднання для допомоги російському уряду у війні з армією Наполеона.

А Київська та Чернігівська

- Б** Чернігівська та Полтавська
В Полтавська та Херсонська
Г Херсонська та Катеринославська

Завдання № 4

1.4.1. Якому козацько-селянському повстанню присвятив цитований вірш Т. Шевченко?

Зібрав ... козаченьків –
Поради прохати: «Отамани товариші,
Брати мої, діти!
Дайте мені порадоньку,
Що будем робити?
Бенкетують вражі ляхи –
Наше безголов'я».
«Нехай собі бенкетують,
Нехай на здоров'я!
Нехай, кляті, бенкетують,
Поки сонце зайде, А ніч-мати дасть пораду,-
Козак ляха знайде»
Лягло сонце за горою,
Зірки засіяли,
А козаки, як та хмара,
Ляхів обступали.
Як став місяць серед неба,
Ревнула гармата;
Прокинулись ляшки-панки –
Нікуди втікати!
Прокинулись ляшки-панки,
Та й не повставали:
Зійшло сонце - ляшки-панки
Покотом лежали.

А повстання 1591–1593 рр.

В повстання 1630 р.

Б повстання 1625 р.

Г повстання 1635 р.

1.4.2. Кому з козацьких отаманів присвятив свій вірш Т. Шевченко?

«..Закрутивши чорні уси,
 За ухо чуприну,
 Підняв шапку – човни стали.
 «Нехай ворог гине!
 Не в Синопу, отамани, Панове-молодці,
 А у Царград, до султана,
 Поїдемо в гості!»
 «Добре, батьку отамане!» -
 Кругом заревіло.
 «Спасибі вам!» -
 Надів шапку.
 Знову закипіло Синє море;
 вздовж байдака
 Знову походжає Пан-отаман та на хвилю
 Мовчки поглядає

- А** Іван Дзиковський
- Б** Бернат Претвич
- В** Самійло Кішка
- Г** Іван Підкова

1.4.3. Якому повстанню присвячено твір Т. Шевченка?

Зайнялася Смілянщина,
 Хмара червоніє.
 А найперша Медведівка
 Небо нагріває.
 Горить Сміла, Смілянщина
 Кров'ю підпливає.
 Горить Корсунь, горить Канів,
 Чигирин, Черкаси;
 Чорним шляхом запалало,
 І кров полилася
 Аж у Волинь.

А Хмельниччина	В Руїна
Б Паліївщина	Г Коліївщина

1.4.4. У вірші Т. Шевченка «Гамалія» описано похід козаків на:

«Дрімає в гаремах, в садах Візантія.
І Скутар дрімає.
Босфор клекотить,
Неначе скажений, то стогне, то виє.
Йому Візантію хочеться збудить.
«Не буди, Босфоре, буде тобі горе,
Твої білі ребра піском занесу,
У мул поховаю! - реве синє море. –
Хіба ти не бачиш, яких я несу
Гостей до султана?..»

А Стамбул

В Ізмаїл

Б Варна

Г Синоп

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між назвою адміністративної одиниці та її визначенням

1 кадилик	А адміністративна одиниця у Російській імперії
2 воєводство	Б адміністративна одиниця в Угорському королівстві
3 паланка	В адміністративна одиниця у Речі Посполитій
4 намісництво	Г адміністративна одиниця у Запорізькій Січі
	Д адміністративна одиниця в Кримському ханстві

2.2.2. Установіть відповідність між правлячим органом та його ре-
формами

1 Перша Малоросійська колегія	А стимулювання зближення козацької старшини та російського офіцерства, поділ козаків на «виборних» та «підпомічників»
2 Правління геть- манського уряду	Б підписання Конотопських статей та створення охоронного загону у 1000 компанійців

3 Друга Малоросійська колегія	В прийом скарг на дії козацької старшини, контроль за фінансами Гетьманщини
4 Гетьманування К. Розумовського	Г проведення Генерального опису Малоросії, поділ Гетьманщини на намісництва
	Д проведення судової та військової реформ, спроба закріпити спадковість своєї влади

2.1.3. Установіть відповідність між організацією та її програмними засадами діяльності

1 Південне товариство	А кінцевою метою діяльності організації проголошувалося створення всеслов'янської федеративної держави.
2 Північне товариство	Б ліквідація кріпосного права і самодержавної форми правління, встановлення унітарної республіки з можливою диктатурою.
3 «Любов до істини»	В об'єднання всіх народів світу в «розумне суспільство, кожний член якого робить свій внесок, щоб воно було корисним і приємним для всіх».
4 «Товариство Об'єднаних слов'ян»	Г відбудовування Польщі як федеративної частини Австрійської монархії; запровадження самоврядування у Галичині.
	Д запровадження конституційної монархії і реорганізація Російської імперії на федеративних засадах, поділом її на 14 штатів

2.1.4. Установіть відповідність між прізвиськом українського національно-культурного діяча та його працею

1 О. Павловський	А «Малоросійські оповідання»
2 Г. Квітка-Основ'яненко	Б «Книга буття українського народу»
3 І. Срезневський	В «Запорожская Старина»
4 Д. Бантиш-Каменський	Г «Грамматика малоросийского наречия»
	Д «История Малой России»

Завдання № 2

2.2.1. Установіть хронологічну послідовність появи релігійних вірувань на території України

А Християнство

В Тотемізм

Б Іслам

Г Язичництво

2.2.2. Установіть хронологічну послідовність військово-політичних заходів Данила Романовича

А «І віддав він Київ у руки Дмитрові, славному мужу, для захисту від ворога лютого...»

Б «не личить держати нашу державу крижевникам (хрестоносцям)..»

В «Не дам півотчини своєї, але поїду до Батия сам...»

Г «Вийшов з військом із Холма та ... став у Галичі, прийняв стіл свого батька та проголосив перемогу»

2.2.3. Розташуйте у хронологічній послідовності козацько-селянські повстання за поданими описами

А яксравою сторінкою цього повстання була так звана «Тарасова ніч», коли було знищено Золоту роту, яка складалась з представників найшляхетніших польських родів.

Б повстання охопило Київщину, Брацлавщину, Волинь, Поділля та білоруське Полісся. Вирішальні битви між повстанцями та коронним військом відбулися біля Урочища Гострий Камінь та Солонича.

В повстання під проводом гетьман реєстрових запорозьких козаків, які повертаючись із походу проти Туреччини, зруйнували недавно збудовану польську фортецю на Дніпрі та знищили її німецький найманий гарнізон.

Г У запеклому бою під Жовнином коронному війську вдалося прорвати козацький табір. Вважаючи опір марним, запорозький гетьман з частиною козаків прорвалися на Слобожанщину.

2.2.4. Установіть хронологічну послідовність появи історичних документів за наведеними уривками

- А** «Всі чоловіки, які досягли 21 року і до 40 років включно, зобов'язані були нести військову службу...»
- Б** «У списки присяжних засідателів не можуть бути внесені всі ті, які служать у приватних осіб».
- В** «Для проведення виборів у гласні утворюються в кожному місті з обивателів, які мають право голосу на виборах, три виборчі зібрання...»
- Г** «Після закінчення дворічного строку, призначеного на первісне затвердження наділу, визначається шестирічний строк...».

Завдання № 3

2.3.1. Визначте категорії шляхти в XIV– XV ст.

1 зем'яни	5 патриціат
2 бюргерство	6 данники
3 князі	7 пани
4 панцерні бояри	

2.3.2. Визначте основні риси зовнішньої і внутрішньої політичної ситуації в Гетьманщині після смерті Богдана Хмельницького

- 1** налагоджено союз зі Францією
- 2** суперечливість у відносинах з Московською державою
- 3** повернення шляхетсько-кріпосницьких відносин на Правобережжі
- 4** захоплення Польщею гетьманської столиці
- 5** спустошення Правобережної України
- 6** внутрішньостаршинська політична боротьба
- 7** перебування у стані війни з Річчю Посполитою

2.3.3. Визначте дати створення університетів в українських землях у XIX ст.:

1 1805 р.	2 1816 р.	3 1834 р.
4 1846 р.	5 1855 р.	6 1865 р.
7 1875 р.		

2.3.4. Визначте, які із описаних за спогадами сучасників історичних подій та процесів, відбулися протягом другої половини XIX ст.

- 1 «Не минуло і дев'яти років, як він став задкувати... все більше і більше в'язне у болоті безнадійної реакції. Де подівся той світлий і людський образ, який проглядався... із реформ...»
- 2 «Закінчилося згубне для багатьох повстання... Ходили чутки, нібито гусари зробили атаку на беззбройних чернігівців і рубали їх без пощади. Обов'язок істини змушує сказати, що це зовсім не справедливо...»
- 3 «...нарешті дозволили видавати український журнал; мій чоловік дуже радий, захоплений і зайнятий... Усі його країни тішаться разом з ним...»
- 4 «У Києві і в Малоросії слов'янофільство перетворюється в українофільство... Причетні до справи... художник..., колишній вчитель ...із захопленням говорили про колишню Малоросію...»
- 5 «Йти в народ... значило не тільки віддати народу свої сили, свої знання заради народної революції, це значило ще – жити його радощами і стражданнями, ділити з ним його світлі надії і гіркі розчарування!»
- 6 «Заворушення розпочалося з того, що незадоволені матроси ... зібралися на площі для обговорення своїх потреб... Щоб припинити мітинг була відправлена рота солдатів і матросів...»
- 7 «Для проведення виборів у гласні утворюються в кожному місті з обивателів, які мають право голосу на виборах, три виборчі зібрання...»

III рівень

3.1. Охарактеризуйте внутрішню та зовнішню політику князя Данила Галицького.

3.2. Порівняйте політику гетьманів Данила Апостола та Кирила Розумовського.

10 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Назвіть археологічну культуру бронзового віку, племена якої мешкали у Північному Причорномор'ї.

- А** Катакомбна археологічна культура
- Б** Зрубна археологічна культура
- В** Черняхівська археологічна культура
- Г** Чорноліська археологічна культура

1.1.2. Назвіть племена, які увійшли до складу Київської Русі за правління Володимира Великого та Ярослава Мудрого

- А** в'ятичі та полочани
- Б** тиверці й уличі
- В** кривичі і радимичі
- Г** дуліби і білі хорвати

1.1.3. Який великий князь київський здійснив воєнні походи, позначені на карті?

- А** Святослав Ігорович
- Б** Володимир Святославович
- В** Ярослав Володимирович
- Г** Володимир Всеволодович

1.1.4. Ця битва сталась через півтора століття після монгольського нашестя та Батиевого розорення Русі, через 19 років після Куликовської битви та за 11 років до Грюнвальдської битви.

- А** битва під Оршею
- Б** битва на р. Ворскла
- В** битва на Синіх Водах
- Г** битва на р. Альті

Завдання № 2

1.2.1. На відомій картині Миколи Самокиша зображена батальна сцена однієї із битв козацького війська проти польської армії. До якого періоду відносяться зображена подія?

- А Доба героїчних походів
- Б Гайдамаччина
- В Хмельниччина
- Г Руїна

1.2.2. Назвіть українського гетьмана, який прагнув об'єднати під своїм «регіментом» і протекторатом Московської держави Лівобережжю та Правобережжю Гетьманщини.

- А П. Дорошенко
- Б І. Самойлович
- В Б. Хмельницький
- Г Ю. Хмельницький

1.2.3. Які держави в останній чверті XVII ст. поділили українські землі так, як зображено на карті?

- А Османська імперія і Річ Посполита
- Б Московська держава і Османська імперія
- В Московська держава і Річ Посполита
- Г Велике князівство Литовське і Московська держава

1.2.4. Якого гетьмана було усунуто від влади старшинською олігархією, що потім протягом трьох місяців здійснювала управління Україною?

- А Д. Многогрішного
- Б І. Самойловича
- В П. Дорошенка
- Г П. Тетерю

Завдання № 3

1.3.1. Яка інституція провела Генеральний опис Малоросії?

- А** Старшинська рада
- Б** Перша Малоросійська колегія
- В** Правління гетьманського уряду
- Г** Друга Малоросійська колегія

1.3.2. Який із названих населених пунктів, незважаючи на величезну кількість жителів у другій половині ХІХ ст. не мав статусу міста?

- А** Юзівка
- Б** Катеринослав
- В** Балта
- Г** Бахмут

1.3.3. Яка із названих організацій у своїй діяльності ставила виключно культурницькі цілі?

- А** Малоросійське товариство
- Б** Руська трійця
- В** Товариство святих Кирила і Мефодія
- Г** Головна Руська рада

1.3.4. Хто з вчених ХІХ ст. досліджував походження та лікування інфекційних захворювань?

- А** М. Остроградський
- Б** О. Ляпунов
- В** М. Гамалія
- Г** Д. Багалій

Завдання № 4

1.4.1. Про яке економічне явище у Російській імперії писалося у газеті «Ранок Росії» (1907 р.): *«Ні для кого не було таємницею, що в залізобудівній промисловості влада «Продамету» майже безмежна. Поклавши в основу своєї діяльності ясно й виразно сформульований принцип, що не залізо існує для споживача, а споживач існує для заліза, «Продамет» з найперших кроків свого існування рішуче повела лінію в чітко зазначеному напрямку і продовжує благополучно вести її в наш час».*

- А** концентрація виробництва та капіталу
- Б** завершення промислового перевороту

- В розгортання промислового перевороту
- Г зростання на ринку попиту на залізо

1.4.2. Назвіть політичний режим часів Української революції 1917–1921 рр., який намагався компенсувати збитки власникам підприємств, заподіяні націоналізацією, та відновив 12-годинний робочий день.

- А Українська Центральна Рада
- Б Гетьманат
- В Директорія УНР
- Г Радянська влада

1.4.3. Про яке політико-державне утворення на території сучасної України йдеться в уривку з книги «Великий Жовтень і громадянська війна на Україні» (1987): *«Штучне відокремлення від України промислово розвинутих районів погіршувало її економічне і воєнне становище, ослаблювало єдиний фронт боротьби трудящих проти внутрішніх і зовнішніх ворогів, об'єктивно вело до підриву союзу робітників і селян...»*

- А Республіка Таврида
- Б Баштанська республіка
- В Українська Галицька Радянська республіка
- Г Донецько-Криворізька республіка

1.4.4. Яку політику радянської влади пропагує плакат?

Напис на плакаті: *«Кооперація здійснює змичку між містом та селом»*

- А «коренізація»
- Б колективізація
- В «нова економічна політика»
- Г «політика воєнного комунізму»

II рівень
Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між артефактом та місцем її виявлення археологами

- А** с. Мартинівка Черкаської області
- Б** с. Личківці коло м. Гусятин в річці Збруч
- В** с. Велика Знам'янка Запорізької обл.
- Г** с. Мізин на Чернігівщині
- Д** м. Орджонікідзе Дніпропетровської обл.

2.1.2. Установіть відповідність між князем та ситуацією у релігійній сфері

1 Аскольд	А у справі християнізації Русі намітилися тенденції до встановлення тісних відносин із Західною церквою, очолюваною Римом; ця подія має точну дату і висвітлена у письмових джерелах
2 Ольга	Б константинопольський патріарх Афанасій і імператор Андронік II погодилися на утворення окремої Галицької митрополії та входження до неї епархій, які перебували в зоні впливу тодішнього правителя, що мав титул короля
3 Ярослав Мудрий	В впроваджена ним міра мала бути незворотною; спочатку до християнства прилучалися мешканці найбільших міст, подекуди виникали спалахи невдоволення його діями
4 Юрій I Львович	Г хрестилася не вся Русь, не народ, не держава, а тільки лише певна частина верхівки на чолі з київським каганом
	Д неослабною князівською підтримкою користувалося християнство, було зроблено спробу зменшити залежність Руської церкви від Константинополя

2.1.3. Установіть відповідність між промисловим регіоном та його визначальною галуззю на середину 90-х рр. XIX ст.

1. Правобережна Україна	А машинобудування, суднобудування
2. Криворізько-Придніпровський	Б харчова та цукрова промисловість
3. Донбас	В невеликі мануфактури, легка промисловість
4. Одесько-Миколаївський	Г вугільна промисловість
	Д залізорудна і марганцева промисловість

2.1.4. Установіть відповідність між хронологічними рамками діяльності популярних українських періодичних видань та їх назвами

1 1848–1857 рр.	А «Киевская Старина»
2 1861–1862 рр.	Б «Київський телеграф»
3 1859–1876 рр.	В «Рада»
4 1882–1907 рр.	Г «Зоря Галицька»
	Д «Основа»

Завдання № 2

2.2.1. Розташуйте у хронологічній послідовності козацько-селянські повстання за поданими описами

А яскравою сторінкою цього повстання була так звана «Гарасова ніч», коли було знищено Золоту роту, яка складалась з представників найшляхетніших польських родів.

Б повстання охопило Київщину, Брацлавщину, Волинь, Поділля та білоруське Полісся. Вирішальні битви між повстанцями та коронним військом відбулися біля Урочища Гострий Камінь та Солониця.

В повстання під проводом гетьман реєстрових запорозьких козаків, які повертаючись із походу проти Туреччини, зруйнували недавно збудовану польську фортецю на Дніпрі та знищили її німецький найманий гарнізон.

Г у запеклому бою під Жовнином коронному війську вдалося прорвати козацький табір. Вважаючи опір марним, запорозький гетьман з частиною козаків прорвалися на Слобожанщину.

2.2.2. Установіть хронологічну послідовність подій за наведеними цитатами

- А** «Після Всемиловитішого від нас звільнення графа Розумовського за його проханням з чину гетьманського, наказуємо ... створити там Малоросійську колегію...»
- Б** «Через те, що король Його Милість бажає для кращого порядку знати число козаків...протягом шести тижнів козаки мусять скласти правильні реєстри, які не перевищують 6 тисячі з зазначенням скільки їх живе в кожному старостві...».
- В** «Ворог не хоче пустити нас за Білу Церкву і сильно зміцнює свій табір... тепер ми оточені ворогом звідусіль – спереду, з боків і позаду. Селяни руйнують за нами мости і переправи, погрожуючи нам: «Якщо б ви хотіли втекти, то не втечете...»
- Г** «В силу цього союзу Його Царська Величність бере на себе зобов'язання ...фортеці та міста, захоплені в Україні внаслідок сум'ятиці, повернути його королівській величності без всяких претензій...»

2.2.3. Установіть хронологічну послідовність подій

- А** відкриття залізниці Одеса–Балта
- Б** утворення Малоросійського товариства
- В** Чигиринська змова
- Г** створення політичної партії РУРП

2.2.4. Установіть хронологічну послідовність уривків документів

- А** «...Хай буде вільною Україна. Не одділяючись від всієї Росії, не розриваючи з державою Російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям. Хай порядок і лад на Вкраїні дають вибрані вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням Всенародні Українські збори (Сойм). Всі закони, що повинні дати той лад тут у нас, на Вкраїні, мають право видавати тільки наші Українські збори».
- Б** «...«Управління Україною буде провадитися через посередництво призначеного мною Кабінету Міністрів і на остаточнім обгрунтованні нижче долучених до цього законів про тимчасовий державний устрій України...».

В «Українська республіка є соціалістичною державою робітників і селян. Вся влада [...] належить Радам робітничих, селянських і червоноармійських депутатів».

Г «...Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу... Власть у ній буде належати тільки народові України, іменем якого, поки зберуться Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу, селян, робітників і солдатів, та наш виконавчий орган, який однині матиме назву Ради народних міністрів...».

Завдання № 3

2.3.1. Визначте археологічні пам'ятки, що свідчать про перебування греків у Північному Причорномор'ї та на п-ві Крим

1

2

3

4

5

6

7

2.3.2. Визначте напрямки діяльності Головної Руської Ради

1 засновано газету «Зоря Галицька»

2 відкриття у Львівському університеті кафедри української мови та літератури

- 3 засновано товариство «Просвіта»
- 4 скликано Собор руських вчених
- 5 створено загони бойових дружин
- 6 відкрито Літературне товариство імені Тараса Шевченка
- 7 відкрито крамниці для продажу українських книжок

2.3.3. Назвіть суспільно-політичні течії на Закарпатті, що існували у міжвоєнний період

1 радикали	5 народовці
2 русофіли	4 комуністи
3 «мадярони»	6 слов'янофіли
7 легітимісти	

2.3.4. Визначте кінокартини, створені українським режисером І. Кавалерідзе у другій половині 1930-х рр.:

- 1 «Звенигора»
- 2 «Коліївщина»
- 3 «Арсенал»
- 4 «Земля»
- 5 «Стожари»
- 6 «Запорожець за Дунаєм»
- 7 «Григорій Сковорода»

III рівень

3.1. Висловіть ваш погляд, що прагнув сказати нащадкам український філософ Григорій Сковорода, заповівши написати на своєму надгробку: «Світ ловив мене і не спіймав».

3.2. Чому царський уряд вжив такі жорсткі заходи щодо учасників Кирило-Мефодіївського братства?

11 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Назвіть галузь історичної науки, що займається вивченням давніх штемпелів та печаток

А фалеристика

В сфрагістика

Б геральдика

Г нумізMATика

1.1.2. Який історичний процес відбувався одночасно з перебуванням на території сучасної України племен трипільської археологічної культури?

А Велика грецька колонізація

Б об'єднання номів у Єгипті

В панування племен халдеїв у Вавілонії

Г виникнення держави Ахеменідів

1.1.3. Археологічна знахідка «Збруцький ідол» відображає уявлення про будову світу

А сарматських племен

Б тюркських племен

В слов'янських племен

Г германських племен

1.1.4. Літописна мініатюра розповідає про

А об'єднання східних слов'ян

Б хрещення Русі

В дипломатичні відносини Русі

Г початок політичної роздробленості

Завдання № 2

1.2.1. Про який давньоруський храм йдеться у запропонованому описі:
«Був заснований у 1194 році князем Романом Мстиславичем, раніше розміщувався у центрі добре укріпленого городища. Це монументальний хрестобанний храм зі зразками вишуканого білокам'яного різьблення і численними рисунками та графіті на стінах»

- А** Спасо-Преображенський собор
- Б** Церква Успіння Богородиці Пирогощії
- В** Успенський собор Києво-Печерської лаври
- Г** Церква святого Пантелеймона

1.2.2. Археологічні залишки якого давньогрецького поселення були зображені на купюрі номіналом 1 гривня зразка 1992, 1994 років?

- А** Керкінітида
- Б** Херсонес
- В** Тіра
- Г** Ольвія

1.2.3. Назвіть автора книги «Прогностична оцінка поточного 1483 року»

- А** Юрій Котермак
- Б** Стефан Яворський
- В** Павло Русин
- Г** Швайпольт Фіоль

1.2.4. Визначте на честь якої події наприкінці 1830-х рр. у Російській імперії було виготовлено пам'ятну медаль із написом:
«Отторгнутые насилием, присоединенные любовью».

- А** приєднання Правобережжя
- Б** приєднання греко-католицької до православної церкви
- В** приєднання Кримського півострову
- Г** навернення старообрядців до канонічної православної церкви

Завдання № 3

1.3.1. Коли відбувалися описані П. Кулішем події? *«Побили б самого Ромодана козацькі полковники хутко, та знав Ромодан, як їх посеред рідного їх краю притиснути: він усю чернь, усі злидні, увесь голодний й завзятий люд проти люду значного і багатого підняв, та,*

ще й слобідських козаків, ... і ті помагали жорстоким й злиденним дейнекам села й хутори шарпати і внівець обертати».

- А** 1653–1655 рр.   **В** 1660–1661 рр.
Б 1658–1659 рр.   **Г** 1663–1664 рр.

1.3.2. У ході церковної секуляризації, проведеної Катериною II, колишні монастирські селяни ставали

- А** державними селянами
Б поміщицькими селянами
В військовими поселенцями
Г вільними хліборобами

1.3.3. Назвіть українські губернії, в яких було сформовано найбільш чисельні народні ополчення для боротьби з агресією Наполеона.

- А** Київська та Чернігівська
Б Чернігівська та Полтавська
В Полтавська та Херсонська
Г Херсонська та Катеринославська

1.3.4. Яка із названих організацій у своїй діяльності ставила виключно культурницькі цілі?

- А** Малоросійське товариство
Б Руська трійця
В Товариство святих Кирила і Мефодія
Г Головна Руська рада

Завдання № 4

1.4.1. Хто з вчених XIX ст. досліджував походження та лікування інфекційних захворювань?

- А** М. Остроградський   **В** М. Гамалія
Б О. Ляпунов   **Г** Д. Багалій

1.4.2. Назвіть політичний режим часів Української революції 1917–1920 рр., який намагався компенсувати збитки власникам підприємств, запровадивши націоналізацією, та відновив 12-годинний робочий день

- А Українська Центральна Рада
- Б Гетьманат
- В Директорія УНР
- Г Радянська влада

1.4.3. Яку політику радянської влади пропагує плакат?

Напис на плакаті: «Кооперація здійснює змичку між містом та селом»

- А «коренізація»
- Б колективізація
- В «нової економічної політики»
- Г «політики воєнного комунізму»

1.4.4. У ході реалізації якої радянської політики було прийнято цитований нормативно-правовий акт: «...Прирівняти за своїм значенням майно колгоспів (врожай на полях, худобу, громадські фонди) до державного майна... Застосовувати за розкрадання колгоспного майна вищу міру покарання – розстріл з конфіскацією всього майна і з заміною при пом'якшуючих обставинах розстріл строком 10 років позбавлення волі...».

- А «ліквідації неперспективних сіл»
- Б «колективізації»
- В «політики воєнного комунізму»
- Г «політики укрупнення колгоспів»

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між назвою кочового народу та їх характеристиками

1 скіфи	А здійснювали походи у Закавказзя, замовляли у греків дуже багато ювелірних виробів
2 кіммерійці	Б являли собою конгломерат різних племен, з ними пов'язують грецький міф про амазонок

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

3 готи	В прийшли на територію України з північно-західного напрямку, воювали з антами
4 сармати	Г належали до тюркської групи племен, несли страх та руйнування для Західної Європи
	Д перші на території України осіддали коня та навчилися виготовляти знаряддя праці із заліза

2.1.2. Установіть відповідність між типом навчального закладу та його характеристикою

1 парафіяльна школа	А безкоштовні школи для дорослих у Російській імперії, що працювали у вихідні та по святах
2 реальна гімназія	Б початкові однорічні школи першої ланки освіти в Російській імперії, що знаходилися у віданні Синоду
3 ФЗУ	В середній загальноосвітній учбовий заклад, в учбовому плані якого провідне місце було відведене предметам природно-математичного циклу і замість класичних (грецька і латина) вивчалися живі іноземні мови.
4 Лікпункт	Г основний тип професійно-технічної школи в СРСР у 1920–1940 рр.
	Д освітній заклад створений у рамках радянської освітньої кампанії 1920-х років

2.1.3. Установіть відповідність між хронологічними рамками діяльності популярних українських періодичних видань та їх назвами

1 1848–1857 рр.	А «Киевская Старина»
2 1861–1862 рр.	Б «Київський телеграф»
3 1859–1876 рр.	В «Рада»
4 1882–1907 рр.	Г «Зоря Галицька»
	Д «Основа»

2.1.4. Установіть відповідність між добою та особливостями повсякденного життя радянських людей

1 «повоєнна відбудова»	А поява у побуті пересічних людей перших телевізорів, підвищення комфорту життя, відкриття закладів громадського харчування
-------------------------------	--

2 «хрущовська відлига»	Б розгул організованої злочинності, рекету, стрімке збідніння населення
3 «брежнєвський застій»	В надзвичайна побутова бідність, гостра житлова проблема, панування атмосфери страху та доносів
4 «горбачовська перебудова»	Г поява поняття «золота молодь», існування явища «несунів»
	Д кампанія по боротьбі з п'янством та алкоголізмом, свобода слова, широка популярність періодичних журналів «Огоньок», «Новый мир»

Завдання № 2

2.2.1. Установіть хронологічну послідовність появи релігійних вірувань на території України

А Християнство

В Тотемізм

Б Іслам

Г Язичництво

2.2.2. Установіть хронологічну послідовність обігу грошових одиниць на території сучасної України

А

Б

В

Г

- 2.2.3.** Установіть хронологічну послідовність уривків документів
- А** «...Хай буде вільною Україна. Не одділяючись від всієї Росії, не розриваючи з державою Російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям. Хай порядок і лад на Вкраїні дають вибрані вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням Всенародні Українські збори (Сойм). Всі закони, що повинні дати той лад тут у нас, на Вкраїні, мають право видавати тільки наші Українські збори».
- Б** «...«Управління Україною буде провадитися через посередництво призначеного мною Кабінету Міністрів і на остаточнім обгрунтованні нижче долучених до цього законів про тимчасовий державний устрій України...».
- В** «Українська республіка є соціалістичною державою робітників і селян. Вся влада [...] належить Радам робітничих, селянських і червоноармійських депутатів».
- Г** «...Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу... Власть у ній буде належати тільки народові

України, іменем якого, поки зберуться Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу, селян, робітників і солдатів, та наш виконавчий орган, який однині матиме назву Ради народних міністрів...».

2.2.4. Установіть хронологічну послідовність подій

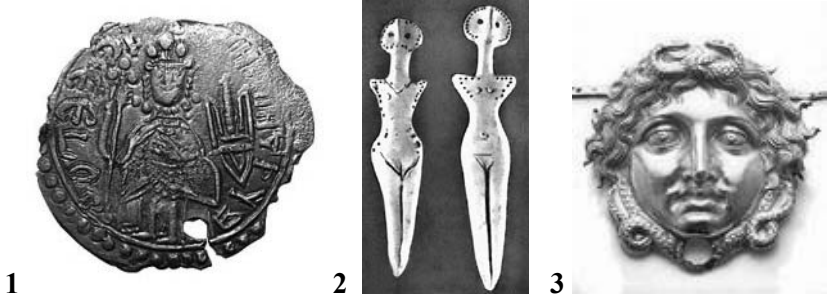
- А** ратифікація ВРУ Угоди про асоціацію між Україною та ЄС
- Б** ратифікація ВРУ Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС
- В** Рада ЄС надала Україні статус країни з ринковою економікою
- Г** Парафування угоди про асоціацію між Україною та ЄС

Завдання № 3

2.3.1. Визначте характерні риси життя кочових племен

- 1** підсічно-вогнева система обробітку землі
- 2** войовничість та жорстокість щодо ворогів
- 3** постійна міграція
- 4** будівництво двоповерхових жител
- 5** значні успіхи у військовому мистецтві
- 6** велика кількість оборонних городищ
- 7** активна торгівля рабами

2.3.2. Визначте археологічні пам'ятки, що свідчать про перебування греків у Північному Причорномор'ї та на п-ві Крим

1

2

3

2.3.3. Визначте основні риси зовнішньої і внутрішньої політичної ситуації в Гетьманщині після смерті Богдана Хмельницького

- 1 династичний союз з Річчю Посполитою
- 2 не визначені відносини з Московською державою
- 3 повернення шляхетсько-кріпосницьких відносин на Правобережжі
- 4 захоплення Польщею гетьманської столиці
- 5 значні руйнування господарств
- 6 внутрішньостаршинська політична боротьба
- 7 налагоджено союз зі Швецією

2.3.4. Визначте політичні течії та рухи, представники яких для досягнення своїх цілей у XIX – XX ст. використовували терористичні методи діяльності.

1 лібералізм	4 легітимізм
2 більшовизм	5 фемени
3 анархізм	6 націоналізм
7 фашизм	

III рівень

3.1. Охарактеризуйте процес інкорпорації українських земель до складу Російської імперії наприкінці XVIII ст. – у першій третині XIX ст.

3.2. Спираючись на факти сучасного суспільно-політичного життя та міжнародного становища України доведіть справедливність оцінки М. Драгоманова: *«Лишень тоді, коли ми покажемо свою силу хоч на частині своєї землі, зверне на нас увагу й Європа. Наївно ждати, щоб загал людей, навіть найгуманніших, турбувався за других лишень того, що їх б'ють. Мало хіба кого б'ють на земній кулі?! Люди інтересуються звичайно лишень тими, хто одбивається, і таким лишень звичайно й помагають».*

СЕКЦІЯ «СОЦІОЛОГІЯ»

10 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Назвіть археологічну культуру бронзового віку, племена якої мешкали у Північному Причорномор'ї.

- А** Катакомбна археологічна культура
- Б** Зрубна археологічна культура
- В** Черняхівська археологічна культура
- Г** Чорноліська археологічна культура

1.1.2. Назвіть племена, які увійшли до складу Київської Русі за правління Володимира Великого та Ярослава Мудрого

- А** в'ятичі та полочани
- Б** тиверці й уличі
- В** кривичі і радимичі
- Г** дуліби і білі хорвати

1.1.3. Який великий князь київський здійснив воєнні походи, позначені на карті?

- А** Святослав Ігорович
- Б** Володимир Святославович
- В** Ярослав Володимирович
- Г** Володимир Всеволодович

1.1.4. Ця битва сталась через півтора століття після монгольського нашествия та Батияєвого розорення Русі, через 19 років після Куликовської битви та за 11 років до Грюнвальдської битви.

А битва під Оршею
Б битва на р. Ворскла

В битва на Синіх Водах
Г битва на р. Альті

Завдання № 2

1.2.1. На відомій картині Миколи Самокиша зображена батальна сцена однієї із битв козацького війська проти польської армії. До якого періоду відносяться зображена подія?

А Доба героїчних походів
Б Гайдамаччина
В Хмельниччина
Г Руїна

1.2.2. Назвіть українського гетьмана, який прагнув об'єднати під своїм «регіментом» і протекторатом Московської держави Лівобережну та Правобережну Гетьманщини.

А П. Дорошенко
Б І. Самойлович
В Б. Хмельницький
Г Ю. Хмельницький

1.2.3. Які держави в останній чверті XVII ст. поділили українські землі так, як зображено на карті?

- А** Османська імперія і Річ Посполита
- Б** Московська держава і Османська імперія
- В** Московська держава і Річ Посполита
- Г** Велике князівство Литовське і Московська держава

1.2.4. Якого гетьмана було усунуто від влади старшинською олігархією, що потім протягом трьох місяців здійснювала управління Україною?

- А** Д. Многогрішного
- Б** І. Самойловича
- В** П. Дорошенка
- Г** П. Тетерю

Завдання № 3

1.3.1. Яка інституція провела Генеральний опис Малоросії?

- А** Старшинська рада
- Б** Перша Малоросійська колегія
- В** Правління гетьманського уряду
- Г** Друга Малоросійська колегія

1.3.2. Який із названих населених пунктів, незважаючи на величезну кількість жителів у другій половині XIX ст. не мав статусу міста?

- А** Юзівка
- Б** Катеринослав
- В** Балта
- Г** Бахмут

1.3.3. Яка із названих організацій у своїй діяльності ставила виключно культурницькі цілі?

- А** Малоросійське товариство
- Б** Руська трійця
- В** Товариство святих Кирила і Мефодія
- Г** Головна Руська рада

1.3.4. Хто з вчених XIX ст. досліджував походження та лікування інфекційних захворювань?

А М. Остроградський

В М. Гамалія

Б О. Ляпунов

Г Д. Багалій

Завдання № 4

1.4.1. Про яке економічне явище у Російській імперії писалося у газеті «Ранок Росії» (1907 р.): *«Ні для кого не було таємницею, що в залізобудівній промисловості влада «Продамету» майже безмежна. Поклавши в основу своєї діяльності ясно й виразно сформульований принцип, що залізо існує для споживача, а споживач існує для заліза, «Продамет» з найперших кроків свого існування рішуче повела лінію в чітко зазначеному напрямку і продовжує благополучно вести її в наш час».*

А концентрація виробництва та капіталу

Б завершення промислового перевороту

В розгортання промислового перевороту

Г зростання на ринку попиту на залізо

1.4.2. Назвіть політичний режим часів Української революції 1917–1921 рр., який намагався компенсувати збитки власникам підприємств, заподіяні націоналізацією, та відновив 12-годинний робочий день

А Українська Центральна Рада

В Директорія УНР

Б Гетьманат

Г Радянська влада

1.4.3. Про яке політико-державне утворення на території сучасної України йдеться в уривку з книги «Великий Жовтень і громадянська війна на Україні» (1987): *«Штучне відокремлення від України промислово розвинутих районів погіршувало її економічне і воєнне становище, ослаблювало єдиний фронт боротьби трудящих проти внутрішніх і зовнішніх ворогів, об'єктивно вело до підриву союзу робітників і селян...»*

А Республіка Таврида

Б Баштанська республіка

В Українська Галицька Радянська республіка

Г Донецько-Криворізька республіка

1.4.4. Яку політику радянської влади пропагує плакат?

Напис на плакаті: «Кооперація здійснює змичку між містом та селом»

- А** «коренізація»
- Б** колективізація
- В** «нова економічна політика»
- Г** «політика воєнного комунізму»

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між артефактом та місцем її виявлення археологами

- А** с. Мартинівка Черкаської області
- Б** с. Личківці коло м. Гусятин в річці Збруч
- В** с. Велика Знам'янка Запорізької обл.
- Г** с. Мізин на Чернігівщині
- Д** м. Орджонікідзе Дніпропетровської обл.

2.1.2. Установіть відповідність між князем та ситуацією у релігійній сфері

1 Аскольд	А у справі християнізації Русі намітилися тенденції до встановлення тісних відносин із Західною церквою, очолюваною Римом; ця подія має точну дату і висвітлена у письмових джерелах
2 Ольга	Б константинопольський патріарх Афанасій і імператор Андронік II погодилися на утворення окремої Галицької митрополії та входження до неї єпархій, які перебували в зоні впливу тодішнього правителя, що мав титул короля
3 Ярослав Мудрий	В впроваджена ним міра мала бути незворотною; спочатку до християнства прилучалися мешканці найбільших міст, подекуди виникали спалахи невдоволення його діями
4 Юрій I Львович	Г хрестилася не вся Русь, не народ, не держава, а тільки лише певна частина верхівки на чолі з київським каганом
	Д неослабною князівською підтримкою користувалося християнство, було зроблено спробу зменшити залежність Руської церкви від Константинополя

2.1.3. Установіть відповідність між промисловим регіоном та його визначальною галуззю на середину 90-х рр. XIX ст.

1. Правобережна Україна	А машинобудування, суднобудування
2. Криворізько-Придніпровський	Б харчова та цукрова промисловість
3. Донбас	В невеликі мануфактури, легка промисловість
4. Одесько-Миколаївський	Г вугільна промисловість
	Д залізорудна і марганцева промисловість

2.1.4. Установіть відповідність між хронологічними рамками діяльності популярних українських періодичних видань та їх назвами

1 1848–1857 рр.	А «Киевская Старина»
2 1861–1862 рр.	Б «Київський телеграф»
3 1859–1876 рр.	В «Рада»
4 1882–1907 рр.	Г «Зоря Галицька»
	Д «Основа»

Завдання № 2

2.2.1. Розташуйте у хронологічній послідовності козацько-селянські повстання за поданими описами

- А** якравою сторінкою цього повстання була так звана «Тарасова ніч», коли було знищено Золоту роту, яка складалась з представників найшляхетніших польських родів.
- Б** повстання охопило Київщину, Брацлавщину, Волинь, Поділля та білоруське Полісся. Вирішальні битви між повстанцями та коронним військом відбулися біля Урочища Гострий Камінь та Солониця.
- В** повстання під проводом гетьман реєстрових запорозьких козаків, які повертаючись із походу проти Туреччини, зруйнували недавно збудовану польську фортецю на Дніпрі та знищили її німецький найманий гарнізон.
- Г** у запеклому бою під Жовнином коронному війську вдалося проврати козацький табір. Вважаючи опір марним, запорозький гетьман з частиною козаків прорвалися на Слобожанщину.

2.2.2. Установіть хронологічну послідовність подій за наведеними цитатами

- А** «Після Всемиловішого від нас звільнення графа Розумовського за його проханням з чину гетьманського, наказуємо ... створити там Малоросійську колегію...»
- Б** «Через те, що король Його Милість бажає для кращого порядку знати число козаків...протягом шести тижнів козаки мусять скласти правильні реєстри, які не перевищують 6 тисячі з зазначенням скільки їх живе в кожному старостві...».
- В** «Ворог не хоче пустити нас за Білу Церкву і сильно зміцнює свій табір... тепер ми оточені ворогом звідусіль – спереду, з боків і позаду. Селяни руйнують за нами мости і переправи, погрожуючи нам: «Якщо б ви хотіли втекти, то не втечете...»
- Г** «В силу цього союзу Його Царська Величність бере на себе зобов'язання ...фортеці та міста, захоплені в Україні внаслідок сум'ятиці, повернути його королівській величності без всяких претензій...»

2.2.3. Установіть хронологічну послідовність подій

- А** відкриття залізниці Одеса–Балта
- Б** утворення Малоросійського товариства
- В** Чигиринська змова
- Г** створення політичної партії РУРП

2.2.4. Установіть хронологічну послідовність уривків документів

А «...Хай буде вільною Україна. Не одділяючись від всієї Росії, не розриваючи з державою Російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям. Хай порядок і лад на Вкраїні дають вибрані вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням Всенародні Українські збори (Сойм). Всі закони, що повинні дати той лад тут у нас, на Вкраїні, мають право видавати тільки наші Українські збори».

Б «...«Управління Україною буде провадитися через посередництво призначеного мною Кабінету Міністрів і на остаточнім обґрунтованні нижче долучених до цього законів про тимчасовий державний устрій України...».

В «Українська республіка є соціалістичною державою робітників і селян. Вся влада [...] належить Радам робітничих, селянських і червоноармійських депутатів».

Г «...Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу... Власть у ній буде належати тільки народові України, іменем якого, поки зберуться Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу, селян, робітників і солдатів, та наш виконавчий орган, який однині матиме назву Ради народних міністрів...».

Завдання № 3

2.3.1. Визначте археологічні пам'ятки, що свідчать про перебування греків у Північному Причорномор'ї та на п-ві Крим

2.3.2. Визначте напрямки діяльності Головної Руської Ради

- 1 засновано газету «Зоря Галицька»
- 2 відкриття у Львівському університеті кафедри української мови та літератури
- 3 засновано товариство «Просвіта»
- 4 скликано Собор руських вчених
- 5 створено загони бойових дружин
- 6 відкрито Літературне товариство імені Тараса Шевченка
- 7 відкрито крамниці для продажу українських книжок

2.3.3. Назвіть суспільно-політичні течії на Закарпатті, що існували у міжвоєнний період

1 радикали	5 народовці
2 русофіли	6 слов'янофіли
3 «мадярони»	7 легітимісти
4 комуністи	

2.3.4. Визначте кінокартини, створені українським режисером І. Кавалерідзе у другій половині 1930-х рр.:

1 «Звенигора»	5 «Стожари»
2 «Коліївщина»	6 «Запорожець за Дунаєм»
3 «Арсенал»	7 «Григорій Сковорода»
4 «Земля»	

III рівень

3.1. Охарактеризуйте україно-російські відносини упродовж другої половини XVII ст.

3.2. Розкрийте місце та роль Тараса Шевченка в українському національно-визвольному русі.

11 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Який історичний процес відбувався одночасно з перебуванням на території сучасної України племен трипільської археологічної культури?

- А** Велика грецька колонізація
- Б** об'єднання номів у Єгипті
- В** панування племен халдеїв у Вавілонії
- Г** виникнення держави Ахеменідів

1.1.2. Кому належала археологічна знахідка – Збруцький ідол?

- А** сарматським племенам
- Б** тюркським племенам
- В** слов'янським племенам
- Г** германським племенам

1.1.3. Про якого князя повідомляє документ XV ст.: *«на Києве князя перестала бути, а вместо князей воеводи насташа»?*

- А** Семена Олельковича
- Б** Ярослава Мудрого
- В** Мстислава Володимировича
- Г** Юрія II Болеслава

1.1.4. Назвіть давньоруський храм за описом: *«Був заснований у 1194 році князем Романом Мстиславичем, раніше розміщувався у центрі добре укріпленого городища. Це монументальний хрестобанний храм зі зразками вишуканого білокам'яного різьблення і численними рисунками та графіті на стінах»*

- А** Спасо-Преображенський собор
- Б** Церква Успіння Богородиці Пирогощії
- В** Успенський собор Києво-Печерської лаври
- Г** Церква святого Пантелеймона

Завдання № 2

1.2.1. У цій бійні зійшлося – 80 тисяч вояків Польсько-Литовської держави (серед них понад 40 тисяч запорожців) і 220 тисяч турків-османів та їхніх сателітів. На полі битви вирішувалася не лише доля Речі Посполитої, але й значною мірою і доля християнської цивілізації.

- А** Цецорська битва
- Б** Битва на Синіх Водах
- В** Хотинська битва
- Г** Битва під Оршею

1.2.2. Кому могли належати наведені герби?

- А** ремісничим цехам
- Б** православним братствам
- В** єзуїтським колегіям
- Г** козацьким полкам

1.2.3. Яка унія включила більшість українських земель до складу Польщі?

- А** Кревська   **В** Люблінська
Б Берестейська   **Г** Віленська

1.2.4. Назвіть автора книги «Прогностична оцінка поточного 1483 року»

- А** Юрій Котермак   **В** Павло Русин
Б Стефан Яворський   **Г** Швайпольт Фіоль

Завдання № 3

1.3.1. Який із названих населених пунктів, незважаючи на величезну кількість жителів у другій половині XIX ст. не мав статусу міста?

- А** Юзівка   **В** Балта
Б Катеринослав   **Г** Бахмут

1.3.2. Назвіть українські губернії, в яких було сформовано найчисельніші ополченські з'єднання для війни з армією Наполеона.

- А** Київська та Чернігівська
Б Чернігівська та Полтавська
В Полтавська та Херсонська
Г Херсонська та Катеринославська

1.3.3. Хто провідник охарактеризованої політики за цитатою?

«В його управлінській політиці означився ряд суперечностей між проголошеними лозунгами визволення слов'ян від німецького іга і адміністративною практикою... Все створювало враження, що слід якомога швидше знищити всю польську й українську культуру в Галичині»

- А** Г. Бобринський   **В** М. Романов
Б О. Брусилов   **Г** Д. Дорошенко

1.3.4. Про яке політико-державне утворення на території сучасної України йдеться в уривку з книги «Великий Жовтень і громадянська війна на Україні» (1987): *«Штучне відокремлення від України промислово розвинутих районів погіршувало її економічне і воєнне становище,*

ослаблювало єдиний фронт боротьби трудящих проти внутрішніх і зовнішніх ворогів, об'єктивно вело до підриву союзу робітників і селян...»?

- А** Республіка Таврида
- Б** Баштанська республіка
- В** Українська Галицька Радянська республіка
- Г** Донецько-Криворізька республіка

Завдання № 4

1.4.1. Назвіть історико-етнографічний регіон про який ідеться у документі часів Першої світової війни: *«Відновлення в краї австрійської влади після відступу російської армії може привести до введення кримінальних судів проти румунів, звичайно це у Румунії можна буде використати як аргумент антиавстрійської пропаганди»*

- А** Галичина
- В** Буковина
- Б** Закарпаття
- Г** Поділля

1.4.2. Наведений уривок демонструє результат таких заходів радянської влади:

«В Україні кількість неграмотних зменшилася вдвоє, за переписом 1920 року в УСРР налічувалося 51,9% письменних. Найбільші успіхи були у промислових центрах».

- А** запровадження обов'язкового семирічного навчання
- Б** реалізації політики лікнепу
- В** політики індустріалізації
- Г** політики «коренізації»

1.4.3. На підтримку якої радянської політики було прийнято процитований нормативно-правовий акт: *«...Прирівняти за своїм значенням майно колгоспів (врожай на полях, худобу, громадські фонди) до державного майна... Застосовувати за розкрадання колгоспного майна вищу міру покарання ...»?*

- А** «коренізації»
- Б** «колективізації»
- В** «політики воєнного комунізму»
- Г** «політики укрупнення колгоспів»

1.4.4. Кому із лідерів СРСР належали наведена цитата: «Пьянка была везде. И на производстве, и на кафедрах. Это я знаю по работе Раисы Максимовны»?

А М. Хрущову

В Ю. Андропову

Б Л. Брежневу

Г М. Горбачову

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між князем та ситуацією у релігійній сфері

1 Аскольд	А у справі християнізації Русі намітилися тенденції до встановлення тісних відносин із Західною церквою, очолюваною Римом; ця подія має точну дату і висвітлена у письмових джерелах
2 Ольга	Б константинопольський патріарх Афанасій і імператор Андронік II погодилися на утворення окремої Галицької митрополії та входження до неї єпархій, які перебували в зоні впливу тодішнього правителя, що мав титул короля
3 Ярослав Мудрий	В впроваджена ним міра мала бути незворотною; спочатку до християнства прилучалися мешканці найбільших міст, подекуди виникали спалахи невдоволення його діями
4 Юрій I Львович	Г хрестилася не вся Русь, не народ, не держава, а тільки лише певна частина верхівки на чолі з київським каганом
	Д неослабною князівською підтримкою користувалося християнство, було зроблено спробу зменшити залежність руської церкви від Константинополя

2.1.2. Установіть відповідність між назвою адміністративної одиниці та її визначенням

1 кадилик	А адміністративна одиниця у Російській імперії
2 воеводство	Б адміністративна одиниця в Угорському королівстві
3 паланка	В адміністративна одиниця у Речі Посполитій
4 намісництво	Г адміністративна одиниця у Запорізькій Січі
	Д адміністративна одиниця в Кримському ханстві

2.1.3. Установіть відповідність між промисловим регіоном та його визначальною галуззю на середину 90-х рр. XIX ст.

1. Правобережна Україна	А машинобудування, суднобудування
2. Криворізько-Придніпровський	Б харчова та цукрова промисловість
3. Донбас	В невеликі мануфактури, легка промисловість
4. Одесько-Миколаївський	Г вугільна промисловість
	Д залізородна і марганцева промисловість

2.1.4. Установіть відповідність між типом навчального закладу та його характеристикою

1 парафіяльна школа	А безкоштовні школи для дорослих у Російській імперії, що працювали у вихідні та по святam
2 реальна гімназія	Б початкові однорічні школи першої ланки освіти в Російській імперії, що знаходилися у віданні Синоду
3 ФЗУ	В середній загальноосвітній учбовий заклад, в учбовому плані якого провідне місце було відведене предметам природно-математичного циклу і вивчалися живі іноземні мови.
4 Лікпункт	Г основний тип професійно-технічної школи в УРСР у 1920–1940 рр.
	Д освітній заклад створений у рамках радянської освітньої кампанії 1920-х років в УСРР

Завдання № 2

2.2.1. Установіть хронологічну послідовність появи релігійних вірувань на території України

- А** Християнство   **В** Тотемізм
Б Іслам   **Г** Язичництво

2.2.2. Розташуйте у хронологічній послідовності козацько-селянські повстання за поданими описами

- А** яскравою сторінкою цього повстання була так звана «Гарасова ніч», коли було знищено Золоту роту, яка складалась з представників найшляхетніших польських родів.

Б повстання охопило Київщину, Брацлавщину, Волинь, Поділля та білоруське Полісся. Вирішальні битви між повстанцями та коронним військом відбулися біля Урочища Гострий Камінь та Солониця.

В повстання під проводом гетьман реєстрових запорозьких козаків, які повертаючись із походу проти Туреччини, зруйнували недавно збудовану польську фортецю на Дніпрі та знищили її німецький найманий гарнізон.

Г У запеклому бою під Жовнином коронному війську вдалося прорвати козацький табір. Вважаючи опір марним, запорозький гетьман з частиною козаків прорвалися на Слобожанщину.

2.2.3. Розташуйте у хронологічній послідовності:

А Вихід на екран фільму С. Параджанова «Тіні забутих предків».

Б Створення «Клубу творчої молоді» у Києві.

В Запровадження принципу трьох «С» в економіці.

Г «Шахтинська справа».

2.2.4. Установіть хронологічну послідовність обігу грошових одиниць на території сучасної України

А

Б

В

Г

Завдання № 3

2.3.1. Визначте основні риси зовнішньої і внутрішньої політичної ситуації в Гетьманщині після смерті Богдана Хмельницького

- 1** налагоджено союз зі Францією
- 2** суперечливість у відносинах з Московською державою
- 3** повернення шляхетсько-кріпосницьких відносин на Правобережжі
- 4** захоплення Польщею гетьманської столиці
- 5** спустошення Правобережної України
- 6** внутрішньостаршинська політична боротьба
- 7** перебування у стані війни з Річчю Посполитою

2.3.2. Визначте дати створення університетів в українських землях у XIX ст.:

1 1805 р.	2 1816 р.	3 1834 р.
4 1846 р.	5 1855 р.	6 1865 р.
7 1875 р.		

2.3.3. Визначте чинники, що обумовили прийняття цитованого документу:

«Враховуючи спільність економіки, територіальну близькість і тісні господарські та культурні зв'язки між Кримською областю та Українською РСР, Президія Верховної Ради СРСР постановляє:

Затвердити подання Президії Верховної Ради РРФСР і Президії Верховної Ради УРСР про передачу Кримської області зі складу Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки до складу Української Радянської Соціалістичної Республіки»

- 1** спільність історичного розвитку
- 2** конфесійна спільність
- 3** єдність інформаційного простору
- 4** енергозалежність
- 5** територіальна близькість
- 6** залежність УРСР від родовищ кам'яного вугілля у Криму
- 7** єдність економічного простору

2.3.4. Визначте характерні риси структури економіки УРСР на початку 1980-х рр.:

- 1** скорочення коштів на потреби військово-промислового комплексу.
- 2** переважаючий розвиток галузей важкої індустрії.
- 3** збільшення капіталовкладень у структурну перебудову економіки.
- 4** зниження темпів розвитку народного господарства.
- 5** розвиток атомної енергетики та ракетно-космічного будівництва.
- 6** скорочення частки сировинно-видобувної та обробної промисловості
- 7** запровадження ринкових механізмів управління народним господарством

III рівень

3.1. Охарактеризуйте особливості адміністративно-територіального устрою та соціально-економічний розвиток Слобідської України в другій половині XVII ст..

3.2. Порівняйте суспільно-політичні рухи у Наддніпрянській Україні у продовж XIX ст. Виділіть спільне та відмінне.

СЕКЦІЯ «ПРАВОНАВСТВО»

10 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Назвіть археологічну культуру бронзового віку, племена якої мешкали у Північному Причорномор'ї.

- А** Катакомбна археологічна культура
- Б** Зрубна археологічна культура
- В** Черняхівська археологічна культура
- Г** Чорноліська археологічна культура

1.1.2. Назвіть племена, які увійшли до складу Київської Русі за правління Володимира Великого та Ярослава Мудрого

- А** в'ятичі та полочани
- Б** тиверці й уличі
- В** кривичі і радимичі
- Г** дуліби і білі хорвати

1.1.3. Який великий князь київський здійснив воєнні походи, позначені на карті?

- А** Святослав Ігорович
- Б** Володимир Святославович
- В** Ярослав Володимирович
- Г** Володимир Всеволодович

1.1.4. Ця битва сталась через півтора століття після монгольського нашествия та Батиевого розорення Русі, через 19 років після Куликовської битви та за 11 років до Грюнвальдської битви.

- А** битва під Оршею
- Б** битва на р. Ворскла
- В** битва на Синіх Водах
- Г** битва на р. Альті

Завдання № 2

1.2.1. На відомій картині Миколи Самокиша зображена батальна сцена однієї із битв козацького війська проти польської армії. До якого періоду відносяться зображена подія?

- А** Доба героїчних походів
- Б** Гайдамаччина
- В** Хмельниччина
- Г** Руїна

1.2.2. Назвіть українського гетьмана, який прагнув об'єднати під своїм «регіментом» і протекторатом Московської держави Лівобережну та Правобережну Гетьманщини.

- А** П. Дорошенко
- Б** І. Самойлович
- В** Б. Хмельницький
- Г** Ю. Хмельницький

1.2.3. Які держави в останній чверті XVII ст. поділили українські землі так, як зображено на карті?

- А** Османська імперія і Річ Посполита
- Б** Московська держава і Османська імперія
- В** Московська держава і Річ Посполита
- Г** Велике князівство Литовське і Московська держава

1.2.4. Якого гетьмана було усунуто від влади старшинською олігархією, що потім протягом трьох місяців здійснювала управління Україною?

- А** Д. Многогрішного
- Б** І. Самойловича
- В** П. Дорошенка
- Г** П. Тетерю

Завдання № 3

1.3.1. Яка інституція провела Генеральний опис Малоросії?

- А** Старшинська рада
- Б** Перша Малоросійська колегія
- В** Правління гетьманського уряду
- Г** Друга Малоросійська колегія

1.3.2. Який із названих населених пунктів, незважаючи на величезну кількість жителів у другій половині XIX ст. не мав статусу міста?

- А** Юзівка
- Б** Катеринослав
- В** Балта
- Г** Бахмут

1.3.3. Яка із названих організацій у своїй діяльності ставила виключно культурницькі цілі?

- А** Малоросійське товариство
- Б** Руська трійця

В Товариство святих Кирила і Мефодія
Г Головна Руська рада

1.3.4. Хто з вчених ХІХ ст. досліджував походження та лікування інфекційних захворювань?

А М. Остроградський   **В** М. Гамалія
Б О. Ляпунов   **Г** Д. Багалій

Завдання № 4

1.4.1. Про яке економічне явище у Російській імперії писалося у газеті «Ранок Росії» (1907 р.): *«Ні для кого не було таємницею, що в залізобудівній промисловості влада «Продамету» майже безмежна. Поклавши в основу своєї діяльності ясно й виразно сформульований принцип, що не залізо існує для споживача, а споживач існує для заліза, «Продамет» з найперших кроків свого існування рішуче повела лінію в чітко зазначеному напрямку і продовжує благополучно вести її в наш час».*

А концентрація виробництва та капіталу
Б завершення промислового перевороту
В розгортання промислового перевороту
Г зростання на ринку попиту на залізо

1.4.2. Назвіть політичний режим часів Української революції 1917–1921 рр., який намагався компенсувати збитки власникам підприємств, заподіяні націоналізацією, та відновив 12-годинний робочий день.

А Українська Центральна Рада
Б Гетьманат
В Директорія УНР
Г Радянська влада

1.4.3. Про яке політико-державне утворення на території сучасної України йдеться в уривку з книги «Великий Жовтень і громадянська війна на Україні» (1987): *«Штучне відокремлення від України промислово розвинутих районів погіршувало її економічне і воєнне ста-*

новище, ослаблювало єдиний фронт боротьби трудящих проти внутрішніх і зовнішніх ворогів, об'єктивно вело до підриву союзу робітників і селян...»

- А Республіка Таврида
- Б Баштанська республіка
- В Українська Галицька Радянська республіка
- Г Донецько-Криворізька республіка

1.4.4. Яку політику радянської влади пропагує плакат?

Напис на плакаті: «Кооперація здійснює змирку між містом та селом»

- А «коренізація»
- Б колективізація
- В «нова економічна політика»
- Г «політика воєнного комунізму»

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між артефактом та місцем її виявлення археологами.

- А с. Мартинівка Черкаської області
- Б с. Личківці коло м. Гусятина в річці Збруч
- В с. Велика Знам'янка Запорізької обл.
- Г с. Мізин на Чернігівщині
- Д м. Орджонікідзе Дніпропетровської обл.

2.1.2. Установіть відповідність між князем та ситуацією у релігійній сфері .

1 Аскольд	А у справі християнізації Русі намітилися тенденції до встановлення тісних відносин із Західною церквою, очолюваною Римом; ця подія має точну дату і висвітлена у письмових джерелах
2 Ольга	Б константинопольський патріарх Афанасій і імператор Андронік II погодилися на утворення окремої Галицької митрополії та входження до неї єпархій, які перебували в зоні впливу тодішнього правителя, що мав титул короля
3 Ярослав Мудрий	В впроваджена ним міра мала бути незворотною; спочатку до християнства прилучалися мешканці найбільших міст, подекуди виникали спалахи невдоволення його діями
4 Юрій I Львович	Г хрестилася не вся Русь, не народ, не держава, а тільки лише певна частина верхівки на чолі з київським каганом
	Д неослабною князівською підтримкою користувалося християнство, було зроблено спробу зменшити залежність Руської церкви від Константинополя

2.1.3. Установіть відповідність між промисловим регіоном та його визначальною галуззю на середину 90-х рр. XIX ст.

1. Правобережна Україна	А машинобудування, суднобудування
2. Криворізько-Підніпровський	Б харчова та цукрова промисловість
3. Донбас	В невеликі мануфактури, легка промисловість
4. Одесько-Миколаївський	Г вугільна промисловість
	Д залізорудна і марганцева промисловість

2.1.4. Установіть відповідність між хронологічними рамками діяльності популярних українських періодичних видань та їх назвами

1 1848–1857 рр.	А «Киевская Старина»
2 1861–1862 рр.	Б «Київський телеграф»
3 1859–1876 рр.	В «Рада»
4 1882–1907 рр.	Г «Зоря Галицька»
	Д «Основа»

Завдання № 2

2.2.1. Розташуйте у хронологічній послідовності козацько-селянські повстання за поданими описами

А яксравою сторінкою цього повстання була так звана «Тарасова ніч», коли було знищено Золоту роту, яка складалась з представників найшляхетніших польських родів.

Б повстання охопило Київщину, Брацлавщину, Волинь, Поділля та білоруське Полісся. Вирішальні битви між повстанцями та коронним військом відбулися біля Урочища Гострий Камінь та Солониця.

В повстання під проводом гетьман реєстрових запорозьких козаків, які повертаючись із походу проти Туреччини, зруйнували недавно збудовану польську фортецю на Дніпрі та знищили її німецький найманий гарнізон.

Г у запеклому бою під Жовнином коронному війську вдалося прорвати козацький табір. Вважаючи опір марним, запорозький гетьман з частиною козаків прорвалися на Слобожанщину.

2.2.2. Установіть хронологічну послідовність подій за наведеними цитатами

А «Після Всемиловішого від нас звільнення графа Розумовського за його проханням з чину гетьманського, наказуємо ... створити там Малоросійську колегію...»

Б «Через те, що король Його Милість бажає для кращого порядку знати число козаків...протягом шести тижнів козаки мусять скласти правильні реєстри, які не перевищують 6 тисячі з зазначенням скільки їх живе в кожному старостві...».

В «Ворог не хоче пустити нас за Білу Церкву і сильно зміцнює свій табір... тепер ми оточені ворогом звідусіль – спереду, з боків і позаду. Селяни руйнують за нами мости і переправи, погрожуючи нам: «Якщо б ви хотіли втекти, то не втечете...»

Г «В силу цього союзу Його Царська Величність бере на себе зобов'язання ...фортеці та міста, захоплені в Україні внаслідок сум'ятиці, повернути його королівській величності без всяких претензій...»

2.2.3. Установіть хронологічну послідовність подій

- А** відкриття залізниці Одеса–Балта
- Б** утворення Малоросійського товариства
- В** Чигиринська змова
- Г** створення політичної партії РУРП

2.2.4. Установіть хронологічну послідовність уривків документів

А «...Хай буде вільною Україна. Не одділяючись від всієї Росії, не розриваючи з державою Російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям. Хай порядок і лад на Україні дають вибрані вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням Всенародні Українські збори (Сойм). Всі закони, що повинні дати той лад тут у нас, на Україні, мають право видавати тільки наші Українські збори».

Б «...«Управління Україною буде провадитися через посередництво призначеного мною Кабінету Міністрів і на остаточнім обгрунтованні нижче долучених до цього законів про тимчасовий державний устрій України...».

В «Українська республіка є соціалістичною державою робітників і селян. Вся влада [...] належить Радам робітничих, селянських і червоноармійських депутатів».

Г «...Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу... Власть у ній буде належати тільки народові України, іменем якого, поки зберуться Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу, селян, робітників і солдатів, та наш виконавчий орган, який однині матиме назву Ради народних міністрів...».

Завдання № 3

2.3.1. Визначте археологічні пам'ятки, що свідчать про перебування греків у Північному Причорномор'ї та на п-ві Крим

2.3.2. Визначте напрямки діяльності Головної Руської Ради

- 1 засновано газету «Зоря Галицька»
- 2 відкриття у Львівському університеті кафедри української мови та літератури
- 3 засновано товариство «Просвіта»
- 4 скликано Собор руських вчених
- 5 створено загони бойових дружин
- 6 відкрито Літературне товариство імені Тараса Шевченка
- 7 відкрито крамниці для продажу українських книжок

2.3.3. Назвіть суспільно-політичні течії на Закарпатті, що існували у міжвоєнний період

1 радикали	5 народовці
2 русофіли	6 слов'янофіли
3 «мадярони»	7 легітимісти
4 комуністи	

2.3.4. Визначте кінокартини, створені українським режисером І. Кавалерідзе у другій половині 1930-х рр.:

1 «Звенигора»	5 «Стожари»
2 «Коліївщина»	6 «Запорожець за Дунаєм»
3 «Арсенал»	7 «Григорій Сковорода»
4 «Земля»	

III рівень

3.1. Охарактеризуйте україно-російські відносини упродовж другої половини XVII ст.

3.2. Охарактеризуйте зміни в адміністративно-територіальному устрою Наддніпрянської України у складі Російської імперії упродовж кінця XVIII – першої чверті XIX ст.

11 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Назвіть скіфський курган у якому було знайдено золоту пектораль?

А Товста Могила	В Солоха
Б Чортотлик	Г Гаймонова могила

1.1.2. Назвіть грецький поліс Північного Причорномор'я, в якому відбулася описана подія: *«Приводом до повстання була угода боспорського царя Перісада V про передачу влади над Боспором понтійському цареві Мітрідату VI Сенаторові, що посилює рабовласницьку експлуатацію. Лише після тривалої боротьби понтійські війська під командуванням мітрідатового полководця Діофанта спромоглися придушити повстання»?*

А Ольвія	В Пантікапей
Б Херсонес	Г Керкінітіда

1.1.3. Яку назву має зображена ікона?

- А** Холмська ікона Божої Матері
- Б** Вишгородська ікона Богородиці
- В** Богоматір Оранта
- Г** Дорогобузька ікона Богородиці

1.1.4. Який великий князь київський здійснив воєнні походи, позначені на карті?

- А** Святослав Ігорович
- Б** Володимир Святославович
- В** Ярослав Володимирович
- Г** Володимир Всеволодович

Завдання № 2

1.2.1. Про кого йдеться в уривку: «Упродовж чотирьох століть ішли вони пляями і нетрями Карпат, чинячи помсту за сльози і злидні народу польській шляхті, румунським боярам, угорським баронам, українському панству»?

А бродники	В опришки
Б гайдамаки	Г денейки

1.2.2. Назвіть кримського хана, який протягом 1648–1653 рр. був союзником Б. Хмельницького.

А Іслам-Гірей III	В Хаджі-Гірей
Б Менглі-Гірей	Г Тохтамиш-Гірей

1.3.4. Про яке політико-державне утворення на території сучасної України йдеться в уривку з книги «Великий Жовтень і громадянська війна на Україні» (1987): *«Штучне відокремлення від України промислово розвинутих районів погіршувало її економічне і воєнне становище, ослаблювало єдиний фронт боротьби трудящих проти внутрішніх і зовнішніх ворогів, об'єктивно вело до підриву союзу робітників і селян...»?*

- А** Республіка Таврида
- Б** Баштанська республіка
- В** Українська Галицька Радянська республіка
- Г** Донецько-Криворізька республіка

Завдання № 4

1.4.1. Назвіть історико-етнографічний регіон про який ідеться у документі часів Першої світової війни: *«Відновлення в краї австрійської влади після відступу російської армії може привести до введення кримінальних судів проти румунів, звичайно це у Румунії можна буде використати як аргумент антиавстрійської пропаганди»*

А Галичина	В Буковина
Б Закарпаття	Г Поділля

1.4.2. Назвіть діяча культури за світлиноюю

- А** Лесь Курбас
- Б** Олександр Довженко
- В** Микола Лисенко
- Г** Василь Симоненко

1.4.3. Яке гасло характеризує епоху першого секретаря ЦК КПРС М.Хрущова в УРСР?

- А** «Все в ім'я людини, все – для блага людини»
- Б** «Нинішнє покоління радянських людей буде жити при комунізмі»
- В** «Жити стало краще, жити стало веселіше»
- Г** «Тверезість – норма життя»

1.4.4. Укажіть українську співачку, яка перемогла на Євробаченні 2004 р.

А Таїсія Повалій

В Руслана Лижичко

Б Ані Лорак

Г Тіна Кароль

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між князем Київської Русі та особливостями його внутрішньої політики.

1 Ольга	А обмеження свавілля лихварів і можливості поневолення людей за борги
2 Святослав Ігоревич	Б передача управління державними справами своїм синам
3 Володимир Святославович	В об'їзд своїх володінь та створення «ігрищ» та «ловищ»
4 Володимир Всеволодович	Г призначення митрополитом першого в історії церкви русича
	Д впровадження руської грошової одиниці

2.1.2. Установіть відповідність між зображенням гербу та державою, що брали участь у перерозподілі українських земель у XIV – XVI ст.

1

2

3

4

А Угорське королівство

Б Польське королівство

В Молдавське князівство

Г Московська держава

Д Кримське ханство

2.1.3. Установіть відповідність між назвою адміністративної одиниці та її визначенням.

1 улус	А найбільша адміністративно-територіальна одиниця Речі Посполитої у XV–XVIII ст.
2 воєводство	Б адміністративна одиниця у тюркських народів, що означає не тільки певну територію, але і її приналежність певному роду чи родоплемінному об'єднанню
3 паланка	В адміністративно-територіальна одиниця у період існування Нової Січі в 1734–1775 роках.
4 намісництво	Г військова й адміністративно-територіальна одиниця в у Гетьманщині у XVII ст.
	Д адміністративно-територіальна одиниця місцевого управління у Великому Князівстві Литовському

2.1.4. Установіть відповідність між політичним лідером та його політичним сленгом.

1 Ю. Тимошенко	А «Весна переможе»
2 В. Ющенко	Б «Не словом, а ділом»
3 П. Порошенко	В «Україна для українців»
4 Л. Кравчук	Г «Маємо те, що маємо»
	Д «Жити по-новому»

Завдання № 2

2.2.1. Установіть хронологічну послідовність у підписання міжнародних договорів

- А** Ніштадський мир
- Б** «Вічний мир»
- В** Бахчисарайський мир
- Г** Кючук-Кайнарджійський мир

2.2.2. Установіть хронологічну послідовність подій

- А** відкриття залізниці Одеса–Балта
- Б** утворення Малоросійського товариства
- В** Чигиринська змова
- Г** створення політичної партії РУРП

2.3.3. Визначте заходи за реформами М.Хрущова в УРСР.

- 1 ліквідація рад народного господарства, підпорядкування підприємств за галузевим принципом загальносоюзним міністерствам
- 2 ліквідовано машино-тракторні станції і техніку продано колгоспам
- 3 територія країни переділялася на економічні райони, усі підприємства даного регіону становили один господарський комплекс
- 4 проведення широких заходів по боротьбі з алкоголізмом
- 5 ліквідовано практику державних позик, які забирали 10 % заробітку трудящих
- 6 скорочено робочий день і запроваджено п'ятиденний робочий тиждень
- 7 визнання неспроможності панівної концепції «розвиненого соціалізму»

2.3.4. Укажіть події, які відбулися протягом періоду від проголошення Декларації про державний суверенітет до введення в обіг гривні як національної грошової одиниці:

- 1 прийняття закону «Про мови в УРСР»
- 2 вихід України з рубльового простору
- 3 розкол українського православ'я
- 4 приєднання України до програми співробітництва з НАТО «Партнерство заради миру»
- 5 укладення між Верховною Радою і Президентом України Конституційного договору
- 6 підписано «Великий договір» з Росією
- 7 Підписано «Харківські угоди» з Росією.

III рівень

3.1. Порівняйте та охарактеризуйте реформування судоустрою в Україні упродовж XVIII – XIX ст.

3.2. Порівняйте «революцію на граніті», Помаранчеву революцію та революцію Гідності: передумови, причини, рушійні сили, завдання, результати та наслідки.

**СЕКЦІЯ «ТЕОЛОГІЯ,
РЕЛІГІЄЗНАВСТВО ТА ІСТОРІЯ РЕЛІГІЇ»**

9 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Який історичний процес відбувався одночасно з перебуванням на території сучасної України племен трипільської археологічної культури?

- А** Велика грецька колонізація
- Б** об'єднання номів у Єгипті
- В** панування племен халдеїв у Вавілонії
- Г** виникнення держави Ахеменідів

1.1.2. Складовою частиною якої експозиції історичного музею є зображені експонати?

- А** «Зародження людської цивілізації в Україні»
- Б** «Дивовижний світ Трипілля»
- В** «Кочовики періоду бронзи на території Степової України»
- Г** «Ранній залізний вік на теренах України»

1.1.3. Про якого князя повідомляє документ XV ст.: *«на Києве князя перестала быти, а вместо князей воеводы насташа»*?

- А** Семена Олельковича
- Б** Ярослава Мудрого
- В** Мстислава Володимировича
- Г** Юрія II Болеслава

1.1.4. Назвіть давньоруський храм за описом:

«Був заснований у 1194 році князем Романом Мстиславичем, раніше розміщувався у центрі добре укріпленого городища. Це монументальний хрестобанний храм зі зразками вишуканого білокам'яного різьблення і численними рисунками та графіті на стінах»

- А** Спасо-Преображенський собор
- Б** Церква Успіння Богородиці Пирогощії
- В** Успенський собор Києво-Печерської лаври
- Г** Церква святого Пантелеймона

Завдання № 2

1.2.1. До якого архітектурного стилю належить зображений на фотокопії малюнку Т. Шевченка храм?

- А** візантійський
- Б** бароко
- В** готичний
- Г** ампір

1.2.2. У цій бійні зійшлося – 80 тисяч вояків Польсько-Литовської держави (серед них понад 40 тисяч запорожців) і 220 тисяч турків-османів та їхніх сателітів. На полі битви вирішувалася не лише доля Речі Посполитої, але й значною мірою і доля християнської цивілізації.

- А** Цецорська битва
- Б** Битва на Синіх Водах
- В** Хотинська битва
- Г** Битва під Оршею

1.2.3. Кому могли належати наведені герби?

- А** ремісничим цехам
- Б** православним братствам
- В** єзуїтським колегіям
- Г** козацьким полкам

1.2.4. Назвіть автора книги «Прогностична оцінка поточного 1483 року».

А Юрій Котермак

В Павло Русин

Б Стефан Яворський

Г Швайпольт Фіоль

Завдання № 3

1.3.1. Про яку подію йдеться: «Гетьман із загоном був тоді за 90 верст від місця зіткнення супротивників. В. Шереметєв і Т. Цицора вели два тижні запеклі бої. Тоді ж Шереметєв пошкодував, що роз'єднав свої сили із силами «гетьманянти»?»

А Чуднівська кампанія

Б Збарзько-Зборівська кампанія

В Битва під Батогом

Г Конотопська битва

1.3.2. Кого з кошових отаманів кримські татари та турки називали «Урус-шайтаном»?

А Дмитра Вишневецького

В Івана Підкову

Б Самійла Кішку

Г Івана Сірка

1.3.3. Назвіть діяча, який організував у Києво-Печерській лаврі друкарню, що об'єднувала значну кількість письменників та церковних діячів.

А Швайпольт Фіоль

В Франциск Скорина

Б Іван Федоров

Г Єлисей Плетенецький

1.3.4. Назвіть українські губернії, в яких було сформовано найчисельніші ополченські з'єднання для допомоги російському уряду у війні з армією Наполеона.

А Київська та Чернігівська

Б Чернігівська та Полтавська

В Полтавська та Херсонська

Г Херсонська та Катеринославська

Завдання № 4

1.4.1. Якому козацько-селянському повстанню присвятив цитований вірш Т. Шевченко?

Зібрав .... козаченьків –
 Поради прохати: «Отамани товариші,
 Брати мої, діти!
 Дайте мені порадоньку,
 Що будем робити?
 Бенкетують вражі ляхи –
 Наше безголов'я».
 «Нехай собі бенкетують,
 Нехай на здоров'я!
 Нехай, кляті, бенкетують,
 Поки сонце зайде, А ніч-мати дасть пораду,-
 Козак ляха знайде»
 Лягло сонце за горою,
 Зірки засіяли,
 А козаки, як та хмара,
 Ляхів обступали.
 Як став місяць серед неба,
 Ревнула гармата;
 Прокинулись ляшки-панки –
 Нікуди втікати!
 Прокинулись ляшки-панки,
 Та й не повставали:
 Зійшло сонце - ляшки-панки
 Покотом лежали.

А повстання 1591–1593 рр.

В повстання 1630 р.

Б повстання 1625 р.

Г повстання 1635 р.

1.4.2. Кому з козацьких отаманів присвятив свій вірш Т. Шевченко?

«..Закрутивши чорні уси,
 За ухо чуприну,
 Підняв шапку - човни стали.
 «Нехай ворог гине!

Не в Синопу, отамани, Панове-молодці,
А у Царград, до султана,
Поїдемо в гості!»
«Добре, батьку отамане!» -
Кругом заревіло.
«Спасибі вам!» -
Надів шапку.
Знову закипіло Синє море;
вздовж байдака
Знову походжає Пан-отаман та на хвилю
Мовчки поглядає

А Іван Дзиковський   **В** Самійло Кішка
Б Бернат Претвич   **Г** Іван Підкова

1.4.3. Якому повстанню присвячено твір Т. Шевченка?

Зайнялася Смілянщина,
Хмара червоніє.
А найперша Медведівка
Небо нагріває.
Горить Сміла, Смілянщина
Кров'ю підпливає.
Горить Корсунь, горить Канів,
Чигирин, Черкаси;
Чорним шляхом запалало,
І кров полилася
Аж у Волинь.

А Хмельниччина   **В** Руїна
Б Паліївщина   **Г** Коліївщина

1.4.4. У вірші Т. Шевченка «Гамалія» описано похід козаків на:

«Дрімає в гаремах, в садах Візантія.
І Скутар дрімає.
Босфор клекотить,
Неначе скажений, то стогне, то виє.
Йому Візантію хочеться збудить.

«Не буди, Босфоре, буде тобі горе,
Твої білі ребра піском занесу,
У мул поховаю! - реве синє море. –
Хіба ти не бачиш, яких я несу
Гостей до султана?...»

А Стамбул
Б Варна

В Ізмаїл
Г Синоп

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між назвою адміністративної одиниці та її визначенням

1 кадилик	А адміністративна одиниця у Російській імперії
2 воєводство	Б адміністративна одиниця в Угорському королівстві
3 паланка	В адміністративна одиниця у Речі Посполитій
4 намісництво	Г адміністративна одиниця у Запорізькій Січі
	Д адміністративна одиниця в Кримському ханстві

2.2.2. Установіть відповідність між правлячим органом та його реформами

1 Перша Малоросійська колегія	А стимулювання зближення козацької старшини та російського офіцерства, поділ козаків на «виборних» та «підпомічників»
2 Правління гетьманського уряду	Б підписання Конотопських статей та створення охоронного загону у 1000 компанійців
3 Друга Малоросійська колегія	В прийом скарг на дії козацької старшини, контроль за фінансами Гетьманщини
4 Гетьманування К. Розумовського	Г проведення Генерального опису Малоросії, поділ Гетьманщини на намісництва
	Д проведення судової та військової реформ, спроба закріпити спадковість своєї влади

2.1.3. Установіть відповідність між організацією та її програмними засадами діяльності

1 Південне товариство	А кінцевою метою діяльності організації проголошувалося створення всеслов'янської федеративної держави.
2 Північне товариство	Б ліквідація кріпосного права і самодержавної форми правління, встановлення унітарної республіки з можливою диктатурою.
3 «Любов до істини»	В об'єднання всіх народів світу в «розумне суспільство, кожний член якого робить свій внесок, щоб воно було корисним і приємним для всіх».
4 «Товариство Об'єднаних слов'ян»	Г відбудовування Польщі як федеративної частини Австрійської монархії; запровадження самоврядування у Галичині.
	Д запровадження конституційної монархії і реорганізація Російської імперії на федеративних засадах, поділом її на 14 штатів

2.1.4. Установіть відповідність між прізвиськом українського національно-культурного діяча та його працею

1 О. Павловський	А «Малоросійські оповідання»
2 Г. Квітка-Основ'яненко	Б «Книга буття українського народу»
3 І. Срезневський	В «Запорожская Старина»
4 Д. Бантиш-Каменський	Г «Грамматика малороссийского наречия»
	Д «История Малой России»

Завдання № 2

2.2.1. Установіть хронологічну послідовність появи релігійних вірувань на території України

А Християнство

В Тотемізм

Б Іслам

Г Язичництво

2.2.2. Установіть хронологічну послідовність військово-політичних заходів Данила Романовича

- А** «І віддав він Київ у руки Дмитрові, славному мужу, для захисту від ворога лютого...»
- Б** «не личить держати нашу державу крижевникам (хрестоносцям)...»
- В** «Не дам півотчини своєї, але поїду до Батия сам...»
- Г** «Вийшов з військом із Холма та ... став у Галичі, прийняв стіл свого батька та проголосив перемогу»

2.2.3. Розташуйте у хронологічній послідовності козацько-селянські повстання за поданими описами

- А** яскравою сторінкою цього повстання була так звана «Тарасова ніч», коли було знищено Золоту роту, яка складалась з представників найшляхетніших польських родів.
- Б** повстання охопило Київщину, Брацлавщину, Волинь, Поділля та білоруське Полісся. Вирішальні битви між повстанцями та коронним військом відбулися біля Урочища Гострий Камінь та Солониця.
- В** повстання під проводом гетьман реєстрових запорозьких козаків, які повертаючись із походу проти Туреччини, зруйнували недавно збудовану польську фортецю на Дніпрі та знищили її німецький найманий гарнізон.
- Г** у запеклому бою під Жовнином коронному війську вдалося прорвати козацький табір. Вважаючи опір марним, запорозький гетьман з частиною козаків прорвалися на Слобожанщину.

2.2.4. Установіть хронологічну послідовність появи історичних документів за наведеними уривками

- А** «Всі чоловіки, які досягли 21 року і до 40 років включно, зобов'язані були нести військову службу...»
- Б** «У списки присяжних засідателів не можуть бути внесені всі ті, які служать у приватних осіб».

В «Для проведення виборів у гласні утворюються в кожному місті з обивателів, які мають право голосу на виборах, три виборчі зібрання...»

Г «Після закінчення дворічного строку, призначеного на первісне затвердження наділу, визначається шестирічний строк...».

Завдання № 3

2.3.1. Визначте категорії шляхти в XIV–XV ст.

1 зем'яни	5 патриціат
2 бюргерство	6 данники
3 князі	7 пани
4 панцерні бояри	

2.3.2. Визначте основні риси зовнішньої і внутрішньої політичної ситуації в Гетьманщині після смерті Богдана Хмельницького.

- 1** налагоджено союз зі Францією
- 2** суперечливість у відносинах з Московською державою
- 3** повернення шляхетсько-кріпосницьких відносин на Правобережжі
- 4** захоплення Польщею гетьманської столиці
- 5** спустошення Правобережної України
- 6** внутрішньостаршинська політична боротьба
- 7** перебування у стані війни з Річчю Посполитою

2.3.3. Визначте дати створення університетів в українських землях у XIX ст.:

1 1805 р.	2 1816 р.	3 1834 р.
4 1846 р.	5 1855 р.	6 1865 р.
7 1875 р.		

2.3.4. Визначте, які із описаних за спогадами сучасників історичних подій та процесів, відбулися протягом другої половини XIX ст.

- 1 «Не минуло і дев'яти років, як він став задкувати... все більше і більше в'язне у болоті безнадійної реакції. Де подівся той світлий і людський образ, який проглядався... із реформ...»
- 2 «Закінчилося згубне для багатьох повстання... Ходили чутки, нібито гусари зробили атаку на беззбройних чернігівців і рубали їх без пощади. Обов'язок істини змушує сказати, що це зовсім не справедливо...»
- 3 «...нарешті дозволили видавати український журнал; мій чоловік дуже радий, захоплений і зайнятий... Усі його краяни тішаться разом з ним...»
- 4 «У Києві і в Малоросії слов'янофільство перетворюється в українофільство... Причетні до справи... художник... колишній вчитель... із захопленням говорили про колишню Малоросію...»
- 5 «Йти в народ... значило не тільки віддати народу свої сили, свої знання заради народної революції, це значило ще – жити його радощами і стражданнями, ділити з ним його світлі надії і гіркі розчарування!»
- 6 «Заворушення розпочалося з того, що незадоволені матроси... зібralися на площі для обговорення своїх потреб... Щоб припинити мітинг була відправлена рота солдатів і матросів...»
- 7 «Для проведення виборів у гласні утворюються в кожному місті з обивателів, які мають право голосу на виборах, три виборчі зібрання...»

III рівень

3.1. Охарактеризуйте чинники та етапи християнізації Київської Русі, визначте наслідки та історичне значення хрещення Русі.

3.2. Охарактеризуйте процес втрати Українською православною церквою своєї автокефалії упродовж XVII –XVIII ст.

10 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Назвіть археологічну культуру бронзового віку, племена якої мешкали у Північному Причорномор'ї.

- А** Катакомбна археологічна культура
- Б** Зрубна археологічна культура
- В** Черняхівська археологічна культура
- Г** Черноліська археологічна культура

1.1.2. Назвіть племена, які увійшли до складу Київської Русі за правління Володимира Великого та Ярослава Мудрого

- А** в'ятичі та полочани
- Б** тиверці й уличі
- В** кривичі і радимичі
- Г** дуліби і білі хорвати

1.1.3. Який великий князь київський здійснив воєнні походи, позначені на карті?

- А** Святослав Ігорович
- Б** Володимир Святославович
- В** Ярослав Володимирович
- Г** Володимир Всеволодович

1.1.4. Ця битва сталась через півтора століття після монгольського нашествия та Батигеєвого розорення Русі, через 19 років після Куликовської битви та за 11 років до Грюнвальдської битви.

- А** битва під Оршею
- Б** битва на р. Ворскла
- В** битва на Синіх Водах
- Г** битва на р. Альті

Завдання № 2

1.2.1. На відомій картині Миколи Самокиша зображена батальна сцена однієї із битв козацького війська проти польської армії. До якого періоду відносяться зображена подія?

- А** Доба героїчних походів
- Б** Гайдамаччина

- В** Хмельниччина
- Г** Руїна

1.2.2. Назвіть українського гетьмана, який прагнув об'єднати під своїм «регіментом» і протекторатом Московської держави Лівобережну та Правобережну Гетьманщини.

- А** П. Дорошенко
- Б** І. Самойлович

- В** Б. Хмельницький
- Г** Ю. Хмельницький

1.2.3. Які держави в останній чверті XVII ст. поділили українські землі так, як зображено на карті?

- А** Османська імперія і Річ Посполита
- Б** Московська держава і Османська імперія
- В** Московська держава і Річ Посполита
- Г** Велике князівство Литовське і Московська держава

1.2.4. Якого гетьмана було усунуто від влади старшинською олігархією, що потім протягом трьох місяців здійснювала управління Україною?

А Д. Многогрішного
Б І. Самойловича

В П. Дорошенка
Г П. Тетерю

Завдання № 3

1.3.1. Яка інституція провела Генеральний опис Малоросії?

- А Старшинська рада
- Б Перша Малоросійська колегія
- В Правління гетьманського уряду
- Г Друга Малоросійська колегія

1.3.2. Який із названих населених пунктів, незважаючи на величезну кількість жителів у другій половині XIX ст. не мав статусу міста?

- А Юзівка
- Б Катеринослав
- В Балта
- Г Бахмут

1.3.3. Яка із названих організацій у своїй діяльності ставила виключно культурницькі цілі?

- А Малоросійське товариство
- Б Руська трійця
- В Товариство святих Кирила і Мефодія
- Г Головна Руська рада

1.3.4. Хто з вчених XIX ст. досліджував походження та лікування інфекційних захворювань?

- А М. Остроградський
- Б О. Ляпунов
- В М. Гамалія
- Г Д. Багалій

Завдання № 4

1.4.1. Про яке економічне явище у Російській імперії писалося у газеті «Ранок Росії» (1907 р.): *«Ні для кого не було таємницею, що в залізобудівній промисловості влада «Продамету» майже безмежна. Поклавши в основу своєї діяльності ясно й виразно сформульований принцип, що не залізо існує для споживача, а споживач існує для за-*

ліза, *«Продамет»* з найперших кроків свого існування рішуче повела лінію в чітко зазначеному напрямку і продовжує благополучно вести її в наш час.

- А концентрація виробництва та капіталу
- Б завершення промислового перевороту
- В розгортання промислового перевороту
- Г зростання на ринку попиту на залізо

1.4.2. Назвіть політичний режим часів Української революції 1917–1921 рр., який намагався компенсувати збитки власникам підприємств, заподіяні націоналізацією, та відновив 12-годинний робочий день

- А Українська Центральна Рада
- Б Гетьманат
- В Директорія УНР
- Г Радянська влада

1.4.3. Про яке політико-державне утворення на території сучасної України йдеться в уривку з книги «Великий Жовтень і громадянська війна на Україні» (1987): *«Штучне відокремлення від України промислово розвинутих районів погіршувало її економічне і воєнне становище, ослаблювало єдиний фронт боротьби трудящих проти внутрішніх і зовнішніх ворогів, об'єктивно вело до підриву союзу робітників і селян...»*

- А Республіка Таврида
- Б Баштанська республіка
- В Українська Галицька Радянська республіка
- Г Донецько-Криворізька республіка

1.4.4. Яку політику радянської влади пропагує плакат?

Напис на плакаті: *«Кооперація здійснює змирку між містом та селом»*

- А «коренізація»
- Б колективізація
- В «нова економічна політика»
- Г «політика воєнного комунізму»

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між артефактом та місцем її виявлення археологами

- А с. Мартинівка Черкаської області
- Б с. Личківці коло м. Гусятин в річці Збруч
- В с. Велика Знам'янка Запорізької обл.
- Г с. Мізин на Чернігівщині
- Д м. Орджонікідзе Дніпропетровської обл.

2.1.2. Установіть відповідність між князем та ситуацією у релігійній сфері

1 Аскольд	А у справі християнізації Русі намітилися тенденції до встановлення тісних відносин із Західною церквою, очолюваною Римом; ця подія має точну дату і висвітлена у письмових джерелах
2 Ольга	Б константинопольський патріарх Афанасій і імператор Андронік II погодилися на утворення окремої Галицької митрополії та входження до неї єпархій, які перебували в зоні впливу тодішнього правителя, що мав титул короля
3 Ярослав Мудрий	В впроваджена ним міра мала бути незворотною; спочатку до християнства прилучалися мешканці найбільших міст, подекуди виникали спалахи невдоволення його діями
4 Юрій I Львович	Г хрестилася не вся Русь, не народ, не держава, а тільки лише певна частина верхівки на чолі з київським каганом
	Д неослабною князівською підтримкою користувалося християнство, було зроблено спробу зменшити залежність Руської церкви від Константинополя.

2.1.3. Установіть відповідність між промисловим регіоном та його визначальною галуззю на середину 90-х рр. XIX ст.

1. Правобережна Україна	А машинобудування, суднобудування
2. Криворізько-Придніпровський	Б харчова та цукрова промисловість
3. Донбас	В невеликі мануфактури, легка промисловість
4. Одесько-Миколаївський	Г вугільна промисловість
	Д залізорудна і марганцева промисловість

2.1.4. Установіть відповідність між хронологічними рамками діяльності популярних українських періодичних видань та їх назвами

1 1848–1857 рр.	А «Киевская Старина»
2 1861–1862 рр.	Б «Київський телеграф»
3 1859–1876 рр.	В «Рада»
4 1882–1907 рр.	Г «Зоря Галицька»
	Д «Основа»

Завдання № 2

2.2.1. Розташуйте у хронологічній послідовності козацько-селянські повстання за поданими описами

А яскравою сторінкою цього повстання була так звана «Тарасова ніч», коли було знищено Золоту роту, яка складалась з представників найшляхетніших польських родів.

Б повстання охопило Київщину, Брацлавщину, Волинь, Поділля та білоруське Полісся. Вирішальні битви між повстанцями та коронним військом відбулися біля Урочища Гострий Камінь та Солониця.

В повстання під проводом гетьман реєстрових запорозьких козаків, які повертаючись із походу проти Туреччини, зруйнували недавно збудовану польську фортецю на Дніпрі та знищили її німецький найманий гарнізон.

Г у запеклому бою під Жовнином коронному війську вдалося прорвати козацький табір. Вважаючи опір марним, запорозький гетьман з частиною козаків прорвалися на Слобожанщину.

2.2.2. Установіть хронологічну послідовність подій за наведеними цитатами

- А** «Після Всемиловитішого від нас звільнення графа Розумовського за його проханням з чину гетьманського, наказуємо ... створити там Малоросійську колегію...»
- Б** «Через те, що король Його Милість бажає для кращого порядку знати число козаків...протягом шести тижнів козаки мусять скласти правильні реєстри, які не перевищують 6 тисячі з зазначенням скільки їх живе в кожному старостві...».
- В** «Ворог не хоче пустити нас за Білу Церкву і сильно зміцнює свій табір... тепер ми оточені ворогом звідусіль – спереду, з боків і позаду. Селяни руйнують за нами мости і переправи, погрожуючи нам: «Якщо б ви хотіли втекти, то не втечете...»
- Г** «В силу цього союзу Його Царська Величність бере на себе зобов'язання ...фортеці та міста, захоплені в Україні внаслідок сум'ятиці, повернути його королівській величності без всяких претензій...»

2.2.3. Установіть хронологічну послідовність подій

- А** відкриття залізниці Одеса–Балта
- Б** утворення Малоросійського товариства
- В** Чигиринська змова
- Г** створення політичної партії РУРП

2.2.4. Установіть хронологічну послідовність уривків документів

- А** «...Хай буде вільною Україна. Не одділяючись від всієї Росії, не розриваючи з державою Російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям. Хай порядок і лад на Вкраїні дають вибрані вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням Всенародні Українські збори (Сойм). Всі закони, що повинні дати той лад тут у нас, на Вкраїні, мають право видавати тільки наші Українські збори».
- Б** «...«Управління Україною буде провадитися через посередництво призначеного мною Кабінету Міністрів і на остаточнім обгрунтованні нижче долучених до цього законів про тимчасовий державний устрій України...».

В «Українська республіка є соціалістичною державою робітників і селян. Вся влада [...] належить Радам робітничих, селянських і червоноармійських депутатів».

Г «...Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу... Власть у ній буде належати тільки народові України, іменем якого, поки зберуться Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу, селян, робітників і солдатів, та наш виконавчий орган, який однині матиме назву Ради народних міністрів...».

Завдання № 3

2.3.1. Визначте археологічні пам'ятки, що свідчать про перебування греків у Північному Причорномор'ї та на п-ві Крим.

2.3.2. Визначте напрямки діяльності Головної Руської Ради.

- 1 засновано газету «Зоря Галицька»
- 2 відкриття у Львівському університеті кафедри української мови та літератури
- 3 засновано товариство «Просвіта»
- 4 скликано Собор руських вчених
- 5 створено загони бойових дружин
- 6 відкрито Літературне товариство імені Тараса Шевченка
- 7 відкрито крамниці для продажу українських книжок

2.3.3. Назвіть суспільно-політичні течії на Закарпатті, що існували у міжвоєнний період.

1 радикали	5 народовці
2 русофіли	6 слов'янофіли
3 «мадярони»	7 легітимісти
4 комуністи	

2.3.4. Визначте кінокартини, створені українським режисером

I. Кавалерідзе у другій половині 1930-х рр.

1 «Звенигора»	5 «Стожари»
2 «Коліївщина»	6 «Запорожець за Дунаєм»
3 «Арсенал»	7 «Григорій Сковорода»
4 «Земля»	

III рівень

3.1. Розкрийте вплив прийняття християнства на розвиток культури Київської Русі.

3.2. Охарактеризуйте суспільно-політичне життя та настрої в Наддніпрянській Україні в умовах франко-російської війни 1812–1814 рр.

11 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Якому періоду давньої історії України відповідає зображений предмет?

- А** палеоліт
- Б** неоліт
- В** енеоліт
- Г** бронзовий вік

1.1.2. Якому народу належав зображений культовий предмет?

- А** трипільцям
- Б** слов'янам
- В** скіфам
- Г** хозарам

1.1.3. Про якого князя йде у документі: *«На Києве князя перестала быти, а вместе воеводы настала»*

- А** Ярослав Мудрий
- Б** Семен Олелькович
- В** Мстислав Володимирович
- Г** Юрій II Болеслава

1.1.4. Яка унія передбачала включення українських земель до складу Польщі?

- А** Люблінська
- Б** Кревська
- В** Берестейська
- Г** Віленська

1.3.3. У цитованому уривку охарактеризовано політику провідником якої був: *«В його управлінській політиці означився ряд суперечностей між проголошеними лозунгами визволення слов'ян від німецького іга і адміністративною практикою... Все створювало враження, що слід якомога швидше знищити всю польську й українську культуру в Галичині»*

А Г. Бобринський

В князь М. Романов

Б О. Брусилов

Г Д. Дорошенко

1.3.4. В уривку документа штабу Південно-Західного фронту датованого вереснем 1914 року мова йде про:

«Ставлення місцевих до росіян було спочатку добре. Вони дістали навіть своє представництво у магістраті. Завдяки мові вони досить часто входили у контакти з росіянами і були перекладачами в магістраті і у всіх органах влади».

А євреїв

В німців

Б українців

Г поляків

Завдання № 4

1.4.1. Назвіть дату появи гасла з більшовицького агітаційного плакату:

*«Сытно накормить сумеем
нашу армию родную,
Ничего не пожалеем
и прогоним шляхту злую»*

А 1917 р.

В 1919 р.

Б 1918 р.

Г 1920 р.

1.4.2. Як називався перший радянський уряд України, сформований у Харкові 14 грудня 1917 р.?

А Генеральний Секретаріат

Б Народний Секретаріат

В Рада народних комісарів

Г Рада народних міністрів

1.4.3. Про яке політико-державне утворення на території сучасної України йдеться в уривку з книги «Великий Жовтень і громадянська війна на Україні» (1987): *«Штучне відокремлення від України промислово розвинутих районів погіршувало її економічне і воєнне становище, ослаблювало єдиний фронт боротьби трудящих проти внутрішніх і зовнішніх ворогів, об'єктивно вело до підриву союзу робітників і селян...»*

- А** Республіка Таврида
- Б** Баштанська республіка
- В** Українська Галицька Радянська республіка
- Г** Донецько-Криворізька республіка

1.4.4. Яку добу другої половини ХХ ст. вирізняє поява таких неологізмів: «золота молодь», «номенклатура», «несуни»?

- А** «повоєнна відбудова»
- Б** «хрущовська відлига»
- В** «брежнєвський застій»
- Г** «горбачовська перебудова»

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між князем та ситуацією у релігійній сфері .

1 Аскольд	А у справі християнізації Русі намітилися тенденції до встановлення тісних відносин із Західною церквою, очолюваною Римом; ця подія має точну дату і висвітлена у письмових джерелах
2 Ольга	Б константинопольський патріарх Афанасій і імператор Андронік II погодилися на утворення окремої Галицької митрополії та входження до неї єпархій, які перебували в зоні впливу тодішнього правителя, що мав титул короля
3 Ярослав Мудрий	В впроваджена ним міра мала бути незворотною; спочатку до християнства прилучалися мешканці найбільших міст, подекуди виникали спалахи невдоволення його діями

4 Юрій I Львович	Г хрестилася не вся Русь, не народ, не держава, а тільки лише певна частина верхівки на чолі з київським каганом
	Д неослабною князівською підтримкою користувалося християнство, було зроблено спробу зменшити залежність руської церкви від Константинополя.

2.1.2. Установіть відповідність між державами та їх правителями періоду Національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького

1 Річ Посполита	А Карл Густав
2 Молдовське господарство	Б Юрій II Ракоці
3 Трансильванське князівство	В Василь Лупул
4 Королівство Швеція	Г Ян II Казимир
	Д Альберто Віміна

2.1.3. Установіть відповідність між договором та сторонами їх підписання

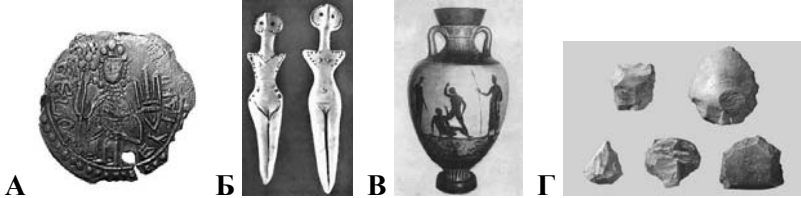
1 «Вічний мир»	А Швеція – Московська держава
2 Бахчисараський договір	Б Річ Посполита – Московська держава
3 Ніштадтський договір	В Річ Посполита – Кримське ханство
4 Кам'янецький договір	Г Московська держава – Молдавське князівство
	Д Османська імперія – Московська держава

2.1.4. Установіть відповідність між поняттям та його визначенням:

1 девальвація	А застій в економіці, виробництві та торгівлі
2 стагнація	Б уповільнення темпів економічного зростання протягом тривалого часу
3 рецесія	В випуск в обіг банкнотів, паперових грошей та цінних паперів
4 емісія	Г зниження вартості національної валюти
	Д перевищення видатків бюджету над його доходами

Завдання № 2

2.2.1. Розташуйте у хронологічній послідовності археологічні знахідки за часом їх створення

2.2.2. Установіть послідовність подій періоду «Руїни»

- А укладання Андрусівського перемир'я
- Б укладення Московських статей І. Брюховецького
- В Чорна рада у Ніжині
- Г Бучацький договір

2.2.3. Установіть хронологічну послідовність уривків документів

- А «...Хай буде вільною Україна. Не одділяючись від всієї Росії, не розриваючи з державою Російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям. Хай порядок і лад на Вкраїні дають вибрані вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням Всенародні Українські збори (Сойм). Всі закони, що повинні дати той лад тут у нас, на Вкраїні, мають право видавати тільки наші Українські збори».
- Б «...«Управління Україною буде провадитися через посередництво призначеного мною Кабінету Міністрів і на остаточнім обгрунтованні нижче долучених до цього законів про тимчасовий державний устрій України...».
- В «Українська республіка є соціалістичною державою робітників і селян. Вся влада [...] належить Радам робітничих, селянських і червоноармійських депутатів».
- Г «...Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу... Власть у ній буде належати тільки народові

України, іменем якого, поки зберуться Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу, селян, робітників і солдатів, та наш виконавчий орган, який однині матиме назву Ради народних міністрів...».

2.2.4. Установіть хронологічну послідовність подій

- А** ратифікація ВРУ Угоди про асоціацію між Україною та ЄС
- Б** ратифікація ВРУ Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС
- В** Рада ЄС надала Україні статус країни з ринковою економікою
- Г** парафування Угоди про асоціацію між Україною та ЄС

Завдання № 3

2.3.1. Визначте характерні риси становища православної церкви в Україні після реформ Петра I.

- 1** секуляризація початкової освіти
- 2** існування духовної цензури
- 3** скасування посади київського митрополита
- 4** державне регламентування діяльності церкви
- 5** посилення впливу духовних осіб на державну політику в усіх сферах
- 6** перетворення церкви на одну з державних інституцій самодержавства
- 7** виникнення у середині православної церкви реформаційних рухів

2.3.3. Визначте ідеології, представники яких для досягнення своїх цілей не гребували у XIX – XX ст. терористичними методами діяльності.

- 1** лібералізм
- 2** більшовизм
- 3** анархізм
- 4** легітимізм
- 5** консерватизм
- 6** націоналізм
- 7** фашизм

2.3.3. Серед поданого ряду понять оберіть ті, що були характерними для політики «воєнного комунізму»

- 1 продрозверстка
- 2 приватизація
- 3 продподаток
- 4 державна хлібна монополія
- 5 концесія
- 6 мілітаризація праці
- 7 зрівняльний принцип в оплаті праці

2.3.4. Визначте характерні риси економічного розвитку УРСР наприкінці 1950-х – у першій половині 1960-х рр.

- 1 переведення частини підприємств на госпрозрахунок і самофінансування
- 2 стримування державою розвитку підсобного господарства селян
- 3 запровадження карткової системи розподілу товарів народного вжитку
- 4 перехід до територіального принципу управління промисловістю
- 5 перетворення значної території УРСР на зону екологічного лиха
- 6 політика укрупнення колгоспів
- 7 ліквідація МТС та передача техніки колгоспам

III рівень

3.1. Охарактеризуйте особливості виникнення та розвитку в Україні полемічної літератури.

3.2. Опираючись на факти сучасного суспільно-політичного життя та міжнародного становища України доведіть справедливність оцінки М. Драгоманова: *«Лишень тоді, коли ми покажемо свою силу хоч на частині своєї землі, зверне на нас увагу й Європа. Наївно ждати, щоб загал людей, навіть найгуманніших, турбувався за других лишень того, що їх б'ють. Мало хіба кого б'ють на земній кулі?! Люди інтересуються звичайно лишень тими, хто одбивається, і таким лишень звичайно й помагають».*

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА ЛІТЕРАТУРИ**

СЕКЦІЯ «ПЕДАГОГІКА»

9 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому в усіх словах потрібно писати літеру *и*:
  - а) бад..лина, благоч..стивий, кр..хкий;
  - б) вар..во, вич..пурений, кр..италь;
  - в) заруч..ни, печ..во, оз..ратися;
  - г) зач..нати, виконав..ця, знів..чити.
2. Позначте рядок, у якому допущено помилку:
  - а) празький, університетський, лейпцизький;
  - б) донецький, кременчуцький, кістявий;
  - в) бузький, калушський, контрастний;
  - г) балхаський, ризький, ашхабадський.
3. Позначте рядок, у якому всі слова потрібно писати через дефіс:
  - а) конференц/зала, чітко/визначений, мовно/стильовий;
  - б) марно/слів'я, теле/конференція, історико/літературний;
  - в) псевдо/класичний, старо/слов'янізм, ідейно/композиційний;
  - г), культурно/національний, авторсько/індивідуальний, журнал/газета.
4. Позначте рядок, у якому є сполучення слів, що потребують редагування:
  - а) ставити запитання, належати до групи;
  - б) високий ступінь, трапляються в тексті;
  - в) в залежності від обставин, оточуючий світ;
  - г) за всіма правилами, уникнути помилок.

5. Виділене слово вжите в прямому значенні в реченні:
- Холодні осінні тумани **спускають** на землю мокрі коси.*
  - У чужу душу **не влізеш**.*
  - Умивається** сльозами убога земля.*
  - Приходять** друзі, виринають у пам'яті спогади.*
6. Позначте рядок, у якому НЕ всі іменники у формі родового відмінка записано правильно:
- бестселера, афоризму, татунку, диктофона;*
  - дотепу, експеримента, жаргонізму, іміджа;*
  - білета, варіанта, геноциду, альманаху;*
  - абзацу, випадку, гуманізму, ерудита.*
7. Неправильно вжито розділові знаки у реченні в рядку:
- Крик та гул, та жарт стоять понад річкою (Панас Мирний);*
  - Не вечеряти, не сидіти, не розмовляти, а впасти на лаву – і вмиєть склепити очі (М. Коцюбинський);*
  - Скрізь: і на подвір'ї, і в саду, і на городі – все тяглося до сонця і раділо йому (І. Нечуй-Левицький);*
  - Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі (Л. Костенко).*
8. Визначте, яким способом утворено слова *приспів, підпис, синь*:
- суфіксальним;*
  - префіксальним;*
  - безсуфіксальним;*
  - суфіксально-префіксальним.*

II рівень

1. До кожної групи слів сформулюйте правило, за яким вони пишуться, і допишіть ще кілька прикладів:
- *династія, синус, дискурс, синтез...*
  - *роз'ятрений, об'їхати, пів'яблука, з'ясувати...*
  - *нетто, брутто, ванна, манна...*
  - *прибити, приплести, приклеїти, прив'язати...*
  - *сказати, сфотографувати, спитати, стиснути...*
  - *оббити, віддати, наддніпрянський, беззвучний...*

2. У тексті знайдіть і підкресліть однорідні члени відповідно до їхньої ролі в реченні, визначте тип зв'язку між ними.

Є в наших лісах водяний звір – видра. І назва його досить цікава, та й сам він володіє кількома таємницями. Шерсть видри не намокає у воді й утримує повітря. Через це під водою звір здається не бурим, а сріблястим. Видра вміє те, чого не вміємо ми. Спробуйте пірнути зовсім безшумно – не вийде, а от у видри виходить. Спробуйте, майже не висовуючи голови з води, бачити, чути, уловлювати запахи – не вийде, а у видри і це виходить. Виявляється, у неї вуха, очі й ніздрі розміщені на самому верхечку голови. Трошечки висунувши голову з води, вона все помічає навкруги і при цьому залишається непомітною і для ворогів, і для здобичі. Простежмо, як називають видру інші народи. Литовці кажуть – удра, греки казали – гюдра, давні індійці – удраг. І все це означає «водяна тварина». З однією такою «водяною твариною», правда казковою, ви вже, мабуть, знайомі – це гідра, багатоголовий водяний змії, з яким бився хоробрий і могутній Геракл. Вода у греків звалася гюдор, звідси водяний змії – гюдра. А видра? Теж гюдра, тобто «водяна» (За А. Коваль).

3. Які соціальні проблеми порушено в поемі І. Котляревського «Енеїда»?

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (назвіть тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми та вживання розділових знаків.

Вулиці ще більш заворушилися людьми, тільки вже більш чепурними, веселішими й спокійними: помітно було, що трудовий день скінчився, й на пішоходи з душних кімнат висипав люд, що вбачає красу тихого літнього вечора не в можливості спочити міцним сном після клопоту й важкої праці, а в самій його приємній прохолоді, в загадковій мовчанні й таємності (С. Черкасенко).

2. Поміркуйте над такими словами: «Нехай подождуть невідкладні справи. Я надивлюсь на сонце і на траву...» (Л. Костенко). Свої міркування запишіть у формі невеликого твору-роздуму.

10 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому в усіх словах приголосні звуки тільки глухі:

- а) *фікус, папуга, цукати, тьохкати;*
- б) *капуста, пакетик, сахатися, ціпочок;*
- в) *ситечко, тапочки, пайок, часопис;*
- г) *тактика, пощастити, сестриця, цяточка.*

2. М'який знак НЕ пишеться в усіх словах рядка

- а) *мл..ярд, ойкан..ня, мен..ший;*
- б) *Уман..щина, Поділ..ля, Бат..ківщина;*
- в) *безбат..ченко, змагаєш..ся, віс..сю;*
- г) *ін..ший, жен..шень, спіл..чанський.*

3. Форми ступенів порівняння можна утворити від усіх прикметників рядка:

- а) *кругленький, смачний, щирий;*
- б) *красивий, яскравий, лисий;*
- в) *широкий, гнідий, бадьорий;*
- г) *скромний, малий, солодкий.*

4. Допущена помилка в правописі особових закінчень дієслів у рядку:

- а) *гоїш, сивієш, кричать;*
- б) *біжать, відчують, мліють;*
- в) *глянемо, мовчимо, їдять;*
- г) *шлють, варють, плачеш.*

5. Фразеологічний зворот ужито в реченні:

- а) *За Дніпром небо ясно палало всіма кольорами веселки.*
- б) *Минає день, тиждень, місяць, ось і півроку збігло за водою.*
- в) *Життя людське багатогранне, і кожна його пора по-своєму прекрасна.*
- г) *Буду я навчатись мови золотої у трави-веснянки, у гори крутої.*

6. Правильно узгоджено прикметники з іменниками в усіх словах рядка:

- a) *красиве панно, багатолюдний Делі, широка Міссурі, веселий месьє;*
- b) *маленьке какаду, змістовне лібрето, високе Кіліманджаро, струнка міс;*
- в) *сонячна Перу, золоте кольє, сіре кашине, дивакуватий маестро;*
- г) *ліричне інтермецо, козацький бароко, старе піаніно, цікаве кіно.*

7. Вставне слово, що вказує на послідовність і зв'язок думок, ужито в реченні:

- a) *Отже, сполучники поділяємо на сурядні й підрядні.*
- b) *Кожна наукова теза, безперечно, вимагає доказів.*
- в) *Такі експерименти, очевидно, необхідно продовжувати.*
- г) *Зміст цього поняття, на мою думку, треба уточнити.*

8. Перед однорідними членами речення потрібно ставити двокрапку, а після них – тире в реченні (розділові знаки пропущені):

- a) *Із сивої давнини існували на землі чотири добродієвості а саме мудрість правосуддя стійкість вірність.*
- b) *Є місцевості веселі радісні є похмурі тривожні й недобрі місця.*
- в) *Летити і милується всім і сріблястою нехворощю і ворохами золотими на токах.*
- г) *Скрізь на вершечку стрілецької гори на пагорбах і видолінках панувала тиша.*

ІІ рівень

1. Напишіть слова разом, окремо або через дефіс. Сформулюйте основні правила.

Національно/демократичний, синьо/жовтий, глухо/німий, хитро/мудрий, хліб/сіль, одним/один, пів/Європи, один/однісінький, машино/будівний, мало/помалу, сам/один, більш/менш, купівля/продаж, честь/честю, чар/зілля, жар/птиця, раз/у/раз, мати/ї/мачуха, старо/київський, гори/цвіт, народно/поетичний, первісно/общинний, супер/обкладинка, екс/чемпіон, член/кореспондент,

прем'єр/міністр, анти/народний, багато/слівний, будь/чий, аби/який, взаємно/несумісні, дво/ярусний, мікро/система, пед/практика, південно/західний, прес/центр, прото/український, соціаль-но/зумовлений, ясно/видець.

2. Поясніть значення фразеологізмів. Уведіть їх у речення і запишіть.

Брати на кпини, ведмежа послуга, мастити салом п'яти, ні за цапову душу, сушити голову, хоч мак сій, як по писаному, як виросте трава на помості.

3. Перелічіть мотиви лірики Івана Франка, наведіть приклади творів автора.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (назвіть тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми та вживання розділових знаків.

Опівночі, після того, як промчить, прощурихоче велосипедами нічна зміна у бік заводів; і, зморена денними клопатами, Зачіплянка нарешті поринає в сон, і висне над нею з просторів неба місяць зеленорогий, собор стоїть над селищами в задумі один серед тиші, серед світлої акацієвої ночі, що більше навіть не на ніч схожа, а на якусь, сказати б, антиніч (О. Гончар).

2. Поміркуйте над такими словами: «Тільки той щасливий, хто любов'ю сяє, в світі ж без любові і життя немає...» (В. Сосюра). Свої міркування запишіть у формі невеликого твору-роздуму.

11 клас

I рівень

1. Подвоєння літер у всіх словах іншомовного походження НЕ відбувається в рядку:

а) *нет..о, інтел..ект, шас..і, мас..а;*

б) *нер..аціональний, ір..аціональний, тер..иторіальний, кол..ектив;*

- в) *ем..іграція, ім..іграція, ап..еляція, грам...*;
 з) *барок..о, коміс..ія, тер..ор, кор..ектура.*

2. Закінчення *-е* у формі кличного відмінка мають усі іменники в рядку:

- а) *друг, колега, брат, земля, син,*
 б) *воля, швець, Богдан, Ілля, кум;*
 в) *боєць, кравець, хлопець, молодець, Петро;*
 з) *майор, полковник, капітан, лейтенант, Юрій.*

3. Позначте рядок, у якому всі прикметники присвійні:

- а) *лікарів рецепт, лебедина пісня, Оленчина косинка, братова допомога;*
 б) *Франкові заклики, ненин голос, слюсарів інструмент, сестрин килим;*
 в) *товаришева книга, Кобзарів заповіт, ахіллесова п'ята, Лукашева сопілка;*
 з) *професорова лекція, солдатська каска, Іванків олівець, батьківські збори.*

4. Оберіть рядок, у якому допущено помилку у формах поєднання числівників з іменниками:

- а) *півтора метра, троє каченят;*
 б) *три місяці, сім років;*
 в) *чотири міліметра, два сорта;*
 з) *шістнадцять знаків, двоє вікон.*

5. Позначте рядок, у якому всі складні прикметники пишуться через дефіс:

- а) *договірною/правовий, культурно/освітній, гостро/критичний, морально/етичний;*
 б) *медико/генетичний, ново/грецький, мінерально/сировинний, південно/східний;*
 в) *молочно/білий, науково/експериментальний, загально/господарський, організаційно/методичний;*
 з) *мідно/червоний, навчально/виробничий, об'ємно/просторовий, електронно/оптичний.*

6. М'який знак на місці пропуску НЕ треба писати в усіх словах рядка:

- а) лял..чин, кін..чик, щас..тя;
- б) совіс..тю, близ..ко, американ..ський;
- в) ковз..кий, камін..чик, сер..йозний;
- г) познач..мо, кин..мо, ріж..мо.

7. Відокремленим означенням можна замінити підрядне речення в рядку:

- а) *Олесь, який плив поруч, допоміг мені вийти на берег.*
- б) *Подвір'я затінює крислата яблуня, що росте під хатою.*
- в) *Огірок, що зжовк на сонці, був дуже несмачний.*
- г) *Думки, які роїлися в хлопцевій голові, не давали заснути.*

8. Граматично правильно утворено словосполучення:

- а) виплатити по сто гривень;
- б) відправити по пошті;
- в) програміст по професії;
- г) дбайливий по відношенню до майна.

II рівень

1. Прочитайте текст. Зробіть повний розбір виділених слів як частин мови. Визначте їхні синтаксичні функції у реченнях.

Національний одяг – це вище **поняття**, ніж одяг регіональний. **Якщо** місцевий одяг репрезентує собою **тільки одну** частину України, то національний одяг – **всю** Соборну Україну, націю! Під чужинецьким пануванням **наш** народ зберіг національний одяг – як символ, що його проніс через всі віковічні страждання й утиски, **які** довелося зазнати від окупантів. Національний одяг, мова, віра, звичаї – **все** це надійний захист **від** національного занепаду. **Основою** мистецького стилю українського національного одягу є стиль **бароко**. Крім того, що національний одяг – це **естетична** база, на якій народні митці **створили** орнамент вишивок, **мережива**. Артистичне багатство національного одягу ще **виявляється**

у розвиненій гамі та мистецьких формах. Вишиття та мереживо на одязі – **свідомство** мистецького смаку, майстерності. ...Збереження національного одягу – це глибоке почуття батьківщини та вірності **традиції** своїх батьків. Національний одяг – це вияв святкового, **врочисто** піднесеного настрою (Олекса Воронай).

2. Прочитайте текст. Знайдіть у ньому вставні слова, словосполучення або речення, випишіть їх і визначте їхні розряди за значенням.

За кілька днів до відкриття мисливського сезону ми вже дебатуюмо: куди? Хто знає найкращі місця? ... І ось ми разом. Одяг на всіх чудернацький, кумедний. Це, мабуть, так треба. Качка, певно, любить, щоб людина була як опудало! Я ледве впізнаю інженера Левицького в якомусь дранті, і довгов'язого Стьопу-бригадира, що вирядився в геть виношений трофейний кітель (здається, італійський), і його товариша Костю з прокатного, теж фронтовика і теж у кітелі (правда, нашому), і обтяженого мисливськими причандалами Петровича, який ще більше зігнувся та поменишав під добровільною своєю ношею... А обер-майстер! На нього без сміху не можна дивитись: ... на плечах у діда брезентова куртка, під нею друга куртка, а там під нею ще, здається, й третя... При боці в обер-майстра теліпається дерев'яна "крякуха", яка викликає немало жартів і на яку, проте, старий покладає найбільші надії. З-поміж усіх нас лише Оксен-пожежник, не піддавшись гарячці перевдягання, з'явився, мов на службу, у своїй бравій пожежницькій формі, яку тільки нещодавно одержав і не встиг іще, видно, наноситись – навіть на полювання не скидає... Пролітаємо села, – хати всі білі, підведені голубим, і всі, як одна, криті очеретом, отже, десь уже тут близько озера, плавні, десь близько, може, й Чари-Комиші... (О. Гончар).

3. Розкрийте світоглядно-естетичну концепцію П. Тичини, наведіть приклади її вираження.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (назвіть тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми та вживання розділових знаків.

Олень утікав униз, в самі глибини пущі, він забивався в заплутаніші і заплутаніші гущавини, але, як то часто буває в лісі, гущавини зненацька розступилися, і вдарило в лице переслідувачам гнилим духом прогнойв, Зюзь від несподіванки став, мов уритий у землю, так що вершники мало не позлітали йому через гриву наперед, але Родим вдарив коня в здухвини, женучи вперед, просто на отруйно-зелене купиння болота, бо на одній купині за два конячі скоки від них стояв поранений олень і дивився на своїх убивць очима, в яких чорно блукала смерть (П. Загребельний).

2. Поміркуйте над такими словами: «Намагайся пізнати себе, намагайся розгадати свою природу...» (Г. Сковорода). Свої міркування запишіть у формі невеликого твору-роздуму.

СЕКЦІЯ «ЖУРНАЛІСТИКА»

9 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому в усіх словах потрібно писати літеру *и*:

- а) бад..лина, благоч..стивий, кр..хкий;
- б) вар..во, вич..пурений, кр..италь;
- в) заруч..ни, печ..во, оз..ратися;
- г) зач..нати, виконав..ця, знів..чити.

2. Позначте рядок, у якому допущено помилку:

- а) празький, університетський, лейпцизький;
- б) донецький, кременчуцький, кістлявий;

- в) *бузький, калушський, контрастний;*
 з) *балхаський, ризький, ашхабадський.*
3. Позначте рядок, у якому всі слова потрібно писати через дефіс:
 а) *конференц/зала, чітко/визначений, мовно/стильовий;*
 б) *марно/слів'я, теле/конференція, історико/літературний;*
 в) *псевдо/класичний, старо/слов'янізм, ідейно/композиційний;*
 г) *культурно/національний, авторсько/індивідуальний, журнал/газета.*
4. Позначте рядок, у якому є сполучення слів, що потребують редагування:
 а) *ставити запитання, належати до групи;*
 б) *високий ступінь, трапляються в тексті;*
 в) *в залежності від обставин, оточуючий світ;*
 г) *за всіма правилами, уникнути помилок.*
5. Виділене слово вжите в прямому значенні в реченні:
 а) *Холодні осінні тумани **спускають** на землю мокрі коси.*
 б) *У чужу душу **не влізеш**.*
 в) ***Умивається** сльозами убога земля.*
 г) ***Приходять** друзі, виринають у пам'яті спогади.*
6. Позначте рядок, у якому НЕ всі іменники у формі родового відмінка записано правильно:
 а) *бестселера, афоризму, гатунку, диктофона;*
 б) *дотепу, експеримента, жаргонізму, іміджа;*
 в) *білета, варіанта, геноциду, альманаху;*
 г) *абзацу, випадку, гуманізму, ерудита.*
7. Неправильно вжито розділові знаки у реченні в рядку:
 а) *Крик та гул, та жарт стоять понад річкою (Панас Мирний);*
 б) *Не вечеряти, не сидіти, не розмовляти, а впасти на лаву – і вмить склепити очі (М. Коцюбинський);*
 в) *Скрізь: і на подвір'ї, і в саду, і на городі – все тяглося до сонця і раділо йому (І. Нечуй-Левицький);*
 г) *Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі (Л. Костенко).*

8. Визначте, яким способом утворено слова *приспів, підпис, синь*:
- суфіксальним;
  - префіксальним;
  - безсуфіксальним;
  - суфіксально-префіксальним.

II рівень

1. До кожної групи слів сформулюйте правило, за яким вони пишуться, і допишіть ще кілька прикладів:

- *династія, синус, дискурс, синтез...*
- *роз'ятрений, об'їхати, пів'яблука, з'ясувати...*
- *нетто, брутто, ванна, манна...*
- *прибити, приплести, приклеїти, прив'язати...*
- *казати, сфотографувати, спитати, стиснути...*
- *оббити, віддати, наддніпрянський, беззвучний...*

2. У тексті знайдіть і підкресліть однорідні члени відповідно до їхньої ролі в реченні, визначте тип зв'язку між ними.

Є в наших лісах водяний звір – видра. І назва його досить цікава, та й сам він володіє кількома таємницями. Шерсть видри не намокає у воді й утримує повітря. Через це під водою звір здається не бурим, а сріблястим. Видра вміє те, чого не вміємо ми. Спробуйте пірнути зовсім безшумно – не вийде, а от у видри виходить. Спробуйте, майже не висовуючи голови з води, бачити, чути, уловлювати запахи – не вийде, а у видри і це виходить. Виявляється, у неї вуха, очі й ніздрі розміщені на самому верхечку голови. Трошечки висунувши голову з води, вона все помічає навкруги і при цьому залишається непомітною і для ворогів, і для здобичі. Простежмо, як називають видру інші народи. Литовці кажуть – удра, греки казали – гюдра, давні індійці – удраг. І все це означає «водяна тварина». З однією такою «водяною твариною», правда казковою, ви вже, мабуть, знайомі – це гідра, багатоголовий водяний змії, з яким бився хоробрий і могутній Геракл. Вода у греків звалася гюдор, звідси водяний змії – гюдра. А видра? Теж гюдра, тобто «водяна» (За А. Коваль).

3. Які соціальні проблеми порушено в поемі І. Котляревського «Енеїда»?

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (назвіть тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми та вживання розділових знаків.

Вулиці ще більш заворушилися людьми, тільки вже більш чепурними, веселішими й спокійними: помітно було, що трудовий день скінчився, й на пішоходи з душних кімнат висипав люд, що вбачає красу тихого літнього вечора не в можливості спочити міцним сном після клопоту й важкої праці, а в самій його приємній прохолоді, в загадковій мовчанні й тасмності (С. Черкасенко).

2. Поміркуйте над такими словами: «Нехай подождуть невідкладні справи. Я надивлюсь на сонце і на траву...» (Л. Костенко). Свої міркування запишіть у формі невеликого твору-роздуму.

10 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому в усіх словах приголосні звуки тільки глухі:

- а) фікус, папуга, цукати, тьохкати;
- б) капуста, пакетик, сахатися, ціпочок;
- в) ситечко, тапочки, пайок, часопис;
- г) тактика, пощастити, сестриця, цяточка.

2. М'який знак НЕ пишеться в усіх словах рядка

- а) міл..ярд, ойкан..ня, мен..ший;
- б) Уман..щина, Поділ..ля, Бат..ківщина;
- в) безбат..ченко, змагаєш..ся, віс..сю;
- г) ін..ший, жен..шень, спіл..чанський.

3. Форми ступенів порівняння можна утворити від усіх прикметників рядка:

- а) кругленький, смачний, щирий;
- б) красивий, яскравий, лисий;
- в) широкий, гнідий, бадьорий;
- г) скромний, малий, солодкий.

4. Допущена помилка в правописі особових закінчень дієслів у рядку:
- а) гоїш, сивієш, кричать;*
  - б) біжать, відчують, мліють;*
  - в) глянемо, мовчимо, їдять;*
  - г) шлють, варють, плачеш.*
5. Фразеологічний зворот ужито в реченні:
- а) За Дніпром небо ясно палало всіма кольорами веселки.*
  - б) Минає день, тиждень, місяць, ось і півроку збігло за водою.*
  - в) Життя людське багатогранне, і кожна його пора по-своєму прекрасна.*
  - г) Буду я навчатись мови золотої у трави-веснянки, у гори крутої.*
6. Правильно узгоджено прикметники з іменниками в усіх словах рядка:
- а) красиве панно, багатолюдний Делі, широка Міссурі, веселий месьє;*
  - б) маленьке какаду, змістовне лібрето, високе Кіліманджаро, струнка міс;*
  - в) сонячна Перу, золоте кольє, сіре кашне, дивакуватий маестро;*
  - г) ліричне інтермеццо, козацький бароко, старе піаніно, цікаве кіно.*
7. Вставне слово, що вказує на послідовність і зв'язок думок, ужито в реченні:
- а) Отже, сполучники поділяємо на сурядні й підрядні.*
  - б) Кожна наукова теза, безперечно, вимагає доказів.*
  - в) Такі експерименти, очевидно, необхідно продовжувати.*
  - г) Зміст цього поняття, на мою думку, треба уточнити.*
8. Перед однорідними членами речення потрібно ставити двокрапку, а після них – тире в реченні (розділові знаки пропущені):
- а) Із сивої давнини існували на землі чотири добродішності а саме мудрість правосуддя стійкість вірність.*
  - б) Є місцевості веселі радісні є похмурі тривожні й недобрі місця.*
  - в) Летили і мидуся всім і сріблястою нехвороцю і ворохами золотими на токах.*
  - г) Скрізь на вершечку стрілецької гори на пагорбах і видолінках панувала тиша.*

II рівень

1. Напишіть слова разом, окремо або через дефіс. Сформулюйте основні правила.

Національно/демократичний, синьо/жовтий, глухо/німий, хитро/мудрий, хліб/сіль, одним/один, пів/Європи, один/однісінький, машино/будівний, мало/помалу, сам/один, більш/менш, купівля/продаж, честь/честю, чар/зілля, жар/птиця, раз/у/раз, мати/ї/мачуха, старо/київський, гори/цвіт, народно/поетичний, первісно/обицинний, супер/обкладинка, екс/чемпіон, член/кореспондент, прем'єр/міністр, анти/народний, багато/слівний, будь/чий, аби/який, взаємно/несумісні, дво/ярусний, мікро/система, пед/практика, південно/західний, прес/центр, прото/український, соціаль-но/зумовлений, ясно/videць.

2. Поясніть значення фразеологізмів. Уведіть їх у речення і запишіть.

Брати на кпини, ведмежа послуга, мастити салом п'яти, ні за цапову душу, сушити голову, хоч мак сій, як по писаному, як виросте трава на помості.

3. Перелічіть мотиви лірики Івана Франка, наведіть приклади творів автора.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (назвіть тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми та вживання розділових знаків.

Опівночі, після того, як промчить, прошурхоє велосипедами нічна зміна у бік заводів; і, зморена денними клопатами, Зачіплянка нарешті поринає в сон, і висне над нею з просторів неба місяць зеленорогий, собор стоїть над селищами в задумі один серед тиші, серед світлої акацієвої ночі, що більше навіть не на ніч схожа, а на якусь, сказати б, антиніч (О. Гончар).

2. Поміркуйте над такими словами: «Тільки той щасливий, хто любов'ю сяє, в світі ж без любові і життя немає...» (В. Сосюра). Свої міркування запишіть у формі невеликого твору-роздуму.

11 клас**I рівень**

1. Подвоєння літер у всіх словах іншомовного походження НЕ відбувається в рядку:

- а) *нет..о, інтел..ект, шас..і, мас..а;*
- б) *нер..аціональний, ір..аціональний, тер..иторіальний, кол..ектив;*
- в) *ем..іграція, ім..іграція, ап..еляція, грам...;*
- г) *барок..о, коміс..ія, тер..ор, кор..ектура.*

2. Закінчення *-е* у формі кличного відмінка мають усі іменники в рядку:

- а) *друг, колега, брат, земля, син,*
- б) *воля, швець, Богдан, Ілля, кум;*
- в) *босць, кравець, хлопець, молодець, Петро;*
- г) *майор, полковник, капітан, лейтенант, Юрій.*

3. Позначте рядок, у якому всі прикметники присвійні:

- а) *лікарів рецепт, лебедина пісня, Оленчина косинка, братова допомога;*
- б) *Франкові заклики, ненин голос, слюсарів інструмент, сестрин килим;*
- в) *товаришева книга, Кобзарів заповіт, ахіллесова п'ята, Лукашева сопілка;*
- г) *професорова лекція, солдатська каска, Іванків олівець, батьківські збори.*

4. Оберіть рядок, у якому допущено помилку у формах поєднання числівників з іменниками:

- а) *півтора метра, троє каченят;*
- б) *три місяці, сім років;*
- в) *чотири міліметра, два сорта;*
- г) *шістнадцять знаків, двоє вікон.*

5. Позначте рядок, у якому всі складні прикметники пишуться через дефіс:

- а) *договірною/правовий, культурно/освітній, гостро/критичний, морально/етичний;*
- б) *медико/генетичний, ново/грецький, мінерально/сировинний, південно/східний;*

- в) *молочно/білий, науково/експериментальний, загально/господарський, організаційно/методичний;*
- г) *мідно/червоний, навчально/виробничий, об'ємно/просторовий, електронно/оптичний.*

6. М'який знак на місці пропуску НЕ треба писати в усіх словах рядка:

- а) *лял..чин, кін..чик, щас..тя;*
- б) *совіс..тю, близ..ко, американ..ський;*
- в) *ковз..кий, камін..чик, сер..йозний;*
- г) *познач..мо, кин..мо, ріж..мо.*

7. Відокремленим означенням можна замінити підрядне речення в рядку:

- а) *Олесь, який плив поруч, допоміг мені вийти на берег.*
- б) *Подвір'я затінює крилата яблуня, що росте під хатою.*
- в) *Огірок, що зжовк на сонці, був дуже несмачний.*
- г) *Думки, які роїлися в хлопцевій голові, не давали заснути.*

8. Граматично правильно утворено словосполучення:

- а) *виплатити по сто гривень;*
- б) *відправити по пошті;*
- в) *програміст по професії;*
- г) *дбайливий по відношенню до майна.*

II рівень

1. Відредагуйте текст, виправте орфографічні та пунктуаційні помилки, сформулюйте відповідні правила.

Мово рідна Ти ж – як море – безконечна могутня глибинна. Котиши і котиши хвилі своїх лексиконів а їм немає кінця краю. Мільйонно голосо бриниши говірками, а вони шумлять і дзвенять і б'ють у наші груди мов хвилі морські в берег. Красо моя В тобі мудрість віків і пам'ять тисячоліть і зойк матерів в годину лиху і переможний гук лицарів твоїх в днину побідну і пісня серця дівочого в коханні своїм і крик новонародженого; в тобі мово неосяжна душа народу його щирість і щедрість радощі й печалі його труд і ніт і кров і сміх і бессмертя його. Арфо серця мого! Люблю зажуру

пісень твоїх і не вмирущий оптимізм гумору твого і музику слів твоїх. Скарбо мій єдиний з тобою я найбагатіший і найдужчий в світі без тебе перекооти поле що його вітер нисе у сіру безвість у млу небутя. Твердине моя і захисток і гордість і розрада в годину смутку! Люблю тебе і в гніві коли ти кличеш як вулкан і гримии громами на ворогів. І вбити можеш словом єдиним як блискавкою. Люблю і твою ніжність ласкавість лагідність коли ти одним однісіньким словом зігриваєш мов сонцем і підносиш над хмари та між зорі і повертаєш до діяння до життя наснаго моя і мудрий вічний вчителю мій (С. Плачинда).

2. Використовуючи наведені слова, складіть невеликі тексти (4–5 речень) наукового, публіцистичного і художнього стилів.

ЧАЕС, весна, катастрофа, екологія, природа, радіація, запобігати, інформувати, вишановувати, оберігати, страждати, винятковий, жахливий, пам'ятний, трагічний, світовий.

3. Перелічіть основні ознаки неокласицистичного стилю в українській літературі. Наведіть приклади авторів і творів.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (назвіть тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми та вживання розділових знаків.

Постріл прогрімів такий, що мав би самим своїм гуком скинути білотіле дівча в море, але дівча, в чужих шовках, загрозливо чипіло над самим облавком, падаючи й не падаючи в босфорську хвилю, натомість у табуні добрих дельфінів один, вражений, може, й у саме серце, щезнув у глибині, його товариші кинулися за ним, щоб порятувати, але, безсилі, знов виринули і віддалилися від кадриги так само швидко, як допіру наближались до неї... (П. Загребельний).

2. Поміркуйте над такими словами: «Життя – це і усмішка, і сльози ці солоні. І кров, і барикади, і музика Бізе!» (Л. Костенко). Своє міркування запишіть у формі невеликого твору-роздуму.

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК